TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

NR. 14 (1625) 1981 BALANDIS - APRIL 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Proveržiai spaudon

Kovojant prieš totalistinę tironiją, pavergusią mūsų Lietuvą ir ją prievartinėm priemonėm nutildžiusią, labai svarbu turėti laisvojo pasaulio paramą, kuri savaime neateina. Reikia visų pirma, kad tas laisvasis pasaulis žinotų kas pavergtoje Lietuvoje dedasi. Visi pastebime, kad apie sovietinio totalizmo kraštus laisvajame pasaulyje palyginti mažai žinoma ir dar mažiau kalbama. Nevienas iš to padarė išvadą, kad laisvasis pasaulis simpatizuoja sovietiniam totalizmui. Nėra abejonės, kad jo simpatikų yra, tačiau ne tiek, kad galėtų užvaldyti visą viešąją opiniją. Viena pagrindinių priežasčių, kodėl laisvasis pasaulis mažai kalba apie sovietų pavergtuosius, yra ta, kad sovietų valdomuose kraštuose nėra laisvojo pasaulio korespondentų. Jų yra Maskvoje, bet ten jie yra gerokai suvaržyti, negali laisvai nuvykti į sovietų pavergtus kraštus ir nekliudomai informuoti laisvąjį pasaulį. Tik retkarčiais jie gauna specialius leidimus nuvykti pvz. Vilniun, kur daugiausia susitinka su valdžios atstovais ir labai retai — su pogrindžio žmonėmis. Sovietai bijo užsienio korespondentų, juos kontroliuoja, neklaužadas ištremia. Kol Afganistane buvo užsienio korespondentų, laisvasis pasaulis gana daug žinojo apie tenykščius įvykius, bet kai sovietai juos išvijo, informacija labai sumažėjo. Panašiai yra su Lietuva ir kitais sovietų pavergtais kraštais.

KAI užsienio korespondentai Lietuvą sunkiai pasiekia, išeivijai tenka tarpininko uždavinys, būtent, gauti iš pavergtos Lietuvos pogrindžio informacijas ir jas perteikti laisvajam pasauliui. Tai ilgas ir pavojingas kelias, tačiau kitokio nėra. Greičiausias kelias būtų pogrindinė radijo tarnyba, bet ji dabartinėse sąlygose neįmanoma. Išeiviją pasiekia įvairūs pogrindžio leidiniai labai pavėluotai, ir laisvojo pasaulio spauda nėra linkusi laikyti jų naujienomis. Dėlto išeivijos informacinėm tarnybom ir paskiriem asmenim tenka gautas žinias suaktualinti, surišti su naujausiais įvykiais, apvilkti bėgamojo momento drabužiu ir pateikti laisvojo pasaulio spaudai. Šioje srityje iki šiol buvo pasiekta gražių proveržių, bet daugiau atsitiktinio pobūdžio. Pvz. Vl. Šakalio odisėjiška kelionė į Vakarus per Suomiją, jo pokalbiai su korespondentais iškėlė pavergtos Lietuvos bylą daugelyje laisvojo pasaulio laikraščių. Panašiai buvo su S. Kudirkos atvykimu. Siaipjau informacinės mūsų tarnybos, neskaitant išimčių, pastoviu keliu į laisvojo pasaulio spaudą nepasižymėjo. Ir tai ne dėlto, kad nebuvo stengtasi ar bandyta, bet dėlto, kad nebuvo stambesnių aktualių duomenų, kurie galėtų dominti didžiosios spaudos žmones. Smulkios žinios iš Lietuvos, dargi labai pavėluotai gaunamos, laikomos pasenusiomis, neimponuojančiomis. Be to, lietuvių informacijos tarnybos stokoja specialistų, kurie galėtų sėkmingiau prasiveržti didžiojon spaudon.

PASTARUOJU metu, ypač Vasario 16 proga, laisvojo pasaulio spaudoje Lietuvos vardas daug kur buvo minimas — beveik visuose kraštuose, kur gyvena lietuvių. Bene plačiausias proveržis įvyko Los Angeles mieste, kur neseniai įsisteigė Lietuvių Amerikiečių Informacijos Centras, atsirėmęs į vietinių lietuvių iniciatyvą. Pasikvietęs Vl. Šakalį su S. Kudirka, jis sugebėjo iškelti pavergtos Lietuvos bylą gana plačiai. Sėkminga šiais metais buvo ir Toronto lietuvių iniciatyva. Jei anksčiau Vasario 16 proga didžioji spauda tylėdavo, tai šiais metais prabilo ne tik visi trys dienraščiai, bet ir radijo stotys bei televizija. Kodėl? Todėl, kad ir Los Angeles, ir Toronto veikėjai sugebėjo sudominti didžiąją spaudą. Los Angeles spaudos žmonėms pasitarnavo Vl. Šakalio ir S. Kudirkos atvykimas, o torontiškiams — Ontario parlamento rinkimai. Kai paaiškėjo, kad į Vasario 16 iškilmę universiteto salėje atvyks Ontario premjeras ir jo opozicijos vadas, spauda sukluso ir atsiuntė visą eilę korespondentų. Tiesa, jie daugiausia domėjosi politikų sankirčiu, jų laikysena, tačiau negalėjo išvengti ir Lietuvos. Be to, prie šių bei panašių proveržių sėkmingumo daug prisidėjo asmeniniai kontaktai, pažintys ir kruopštus paruošiamasis darbas. Labai daug lemia šis pastarasis. Daug kur bandoma pasiųsti trafaretinę informaciją ir laukiama didelių rezultatų. Jie taip lengvai neateina — reikia sumanumo ir prakaito.

KANADOS ĮVYKIAI

Konstitucija parlamente

Svarstybos konstitucijos reformos bei parsivežimo klausimu federaciniame parlamente artėja prie pabaigos. Tai liudija 2 val. 13 min. trukusi min. pirm. P. E. Trudeau kalba, gynusi jo vyriausybės užimtą poziciją, atmetusi aštuonių provincijų vyriausybių nepritarimą. Esą konstitucijos parsivežimo negalima atidėti, nes susitarimo su visomis provincijomis nebuvo pasiekta per dešimtmečius ir jo neįmanoma pasiekti dabar. Kanados Klube Londone žodį Britanijos politikams, žymiesiems verslininkams bei veikėjams konstitucijos klausimu tarė ten nusiųstas teisingumo min. J. Chretienas. Pasak jo, netrukus Britanijos parlamentą pasieks Kanados parlamento priimtas nutarimas Britų Š. Amerikos Akto parsivežimo bei jo pakeitimo klausimu. Tai bus paskutinis Kanados kreipimasis į Britanijos parlamentą. J. Chretienas, nesilaikydamas paruoštos kalbos teksto, prisipažino, kad sutarimo su provincijomis nepavyko pasiekti, tačiau naujoje konstitucijoje provincijos turės daugiau teisių, negu lig šiol turėjo. Prieš išskrisdamas Londonan, J. Chretienas federaciniam parlamentui paskelbė gerokai griežtesnį atsikirtimą į parlamentinio Britanijos komiteto išvadas, kurios buvo padarytos š.m. sausio mėnesį. Tas A. Kershaw vadovaujamas komitetas pasiūlė Britanijos parlamentui atmesti konstitucijos pakeitimus, jei nebus pasiektas susitarimas tarp Kanados vyriausybės ir jos provincijų vyriausybių. Savo atsakyme J. Chretienas teigė, kad konstitucijos pakeitimų nepa-

(Nukelta į 8-tą psl.)

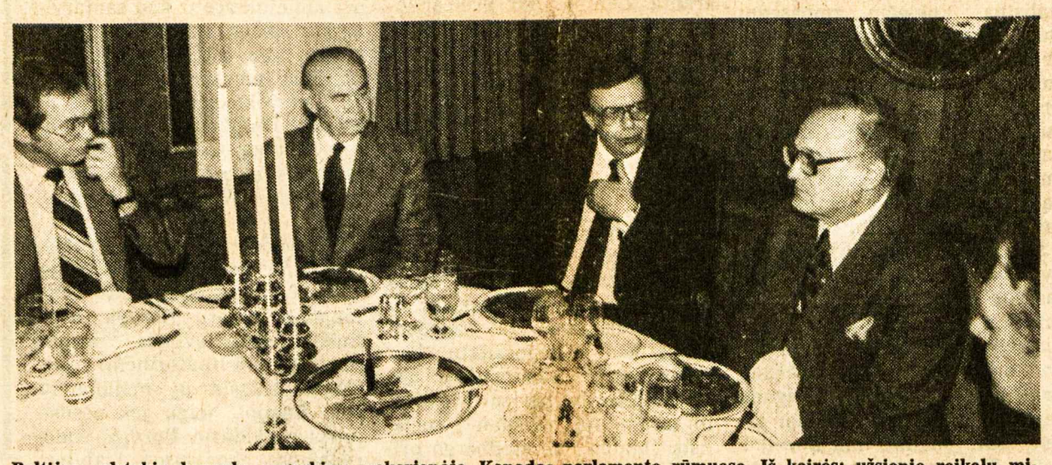

Baltijos valstybių konsulų pagerbimo vakarienėje Kanados parlamento rūmuose. Iš kairės: užsienio reikalų ministerijos R. Europos skyriaus vedėjas PAUL CHAPIN, gen. Lietuvos konsulas dr. J. ŽMUIDZINAS, opozicijos vado dešinioji ranka ir konservatorių parlamentinės grupės vadas WALTER BAKER, senatorius dr. STANLEY HAIDASZ Nuotr. J. V. Danio

Saugumiečiai medžioja tikinčiuosius

Žurnalistės Diethildos Treffert straipsniai dienraštyje "Deutsche Tagespost"

Vokiečių spauda, televizija yra gana santūrios informuoti apie tikrąją padėtį Lietuvoje, nes maža Lietuva nedaug sveria tarptautiniuose santykiuose. Visdėlto vienas kitas didžiųjų informacijų šalitinių prisimena išalkusius vokiečius sotinusį kaimyną Lietuvą. Žymiai daugiau apie Lietuvą informuoja provincinė ir rajoninė spauda.

Tiek vienai, tiek kitai spaudai stinga tiesiogiai prieinamų informacijų, kurias galėtų patys vokiečių žurnalistai sužinoti ir patikrinti. Vokiečiams tai nebeįmanoma, nes Lietuva taip sandariai įmontuota į Sov. Sąjungą, kad ji dėlto beveik numarinta. Ne tik politinei, bet ir sporto spaudai ji beveik neprieinama. Net ir geografijos vadovėliams nebėra Lietuvos.

O visdėlto vokiečių visuomenė susigaudo, kas dedasi Lietuvos viduje. Vietinė spauda informuoja apie Nijolės Sadūnaitės izoliavimą nuo Vakarų: KGB laiko ją beveik naminiame areš te, nes negauna iš Vakarų korespondencijos, nei pati į Vakarus gali ką pasiųsti. Nekitaip yra ir su Sadūnaitei skirtais siuntinukais.

Keliolika vokiečių laikraščių platokai aprašė kunigų terorizavimą Lietuvoje. Kaikurie laikraščiai, lygindami Lietuvos ir kitų komunistinių režimų kraštus, nustemba, kodėl Lietuvoje sovietinis pareigūnas Anilionis taip sauvaliauja Kauno kunigų seminarijoje, tramdo vyskupus, varžo religinį gyvenimą. Vokiečių skaitytojai neatsistebi Lietuvos kataliku ryžtu žūtbūt atsilaikyti prieš komunizmą ir ateizmą. "LKB Kronikos" dėka Lietuvos katalikų vargai vokiečių daugumai yra žinomi.

Mato P. Ameriką, nemato savo kaimynų

Vienas Lietuvos katalikams palankiausių V. Vokietijos dienraščių yra "Deutsche Tagespost". Jo žurnalistė Diethilda Treffert yra Lietuvos katalikų garsiakalbis vokiečių visuomenei. Kovo 18 d. numeryje dienraštis paskyrė visą puslapį Baltijos kraštų skriaudžiamiems krikščionims, kur stambią vietą užėmė "LKB Kronikos" dešimtmečio sukaktis.

Žurnalistė Treffert nusiskundžia, kad daugelis kitų laikraščių yra perdaug santūrūs Baltijos kraštų reikalams, nors daug rašo apie Čilės ir El Salvadoro įvykius. Pasak laikraščio, Pietų Amerikos valstybiu neramumai yra kruvini, bet praeinamo pobūdžio, gi Baltijos kraštuose, ypač Lietuvoje, Katalikų Bendrija kovoja egzistencinę kovą. Esą vokiečiai nusikalsta teisingumui, kai intensyviai angažuojasi už žmogaus teises Pietų Amerikoje, o už tikinčiųjų mindžiojamas teises Lietuvoje tyli. El Salvadore, sako žurnalistė Treffert, pakanka teisių valstybės ir K. Bendrijos atstovams važinėti po kraštą, analizuoti žmonių padėtį ir apie ją informuoti užsienį. Tegul kas taip pabando daryti Lietuvoje. Užsienio žurnalistai gali Lietuvon įvažiuoti tik su specialiai išduotais leidimais ir tiktai į sostinę, o su šalies piliečiais laisvai kalbėtis yra visiškai neįmanoma. Sužinoti K. Bendrijos atsakingųjų tikrąją nuomonę tegalima tik visiškai nuo policijos izoliuotoje vietoje ir po priesaika.

"Kronikos" dešimtmetis

Vakarai sužino nemažai apie mažutės Lietuvos drąsiuosius katalikus iš pogrindinės jų "Kronikos", kuri kovo 19 d. įžengė į dešimtuosius rezistencijos ir laisvos informacijos metus.

"Kronika", rašo ponia Treffert, yra pasitikėjimo vertas informacinis leidinys, nes jis vengia vienšališkumo ir stengiasi objektyviai perteikti faktus. Surankioti Lietuvoje žinias, jas perduoti "Kronikai", ją redaguoti ir išleisti nesuskaitomai daugybei tiesos mylėtojų atsėjo brangiai: teko kentėti kalėjimuose, šalti Sibire, būti niekinamais psichiatrinėse ligoninėse. Nieko neperdedame, sakydami, kad lietuviai katalikai, tiesos skelbėjai, savo "Kroniką" rašė bei rašo ašaromis ir krauju. Nepaisydami laisvei pavojų, lietuviai stengiasi savo informacinę "Kroniką" išgabenti i Vakarus, tikėdamiesi čia rasti pagalbos.

Medžiojami kunigai

Minėtoji žurnalistė D. Treffert dienraštyje "Deutsche Tagespost" ypač iškėlė kunigų persekiojimą Baltijos kraštuose, sakydama, kad jie saugumiečių medžiojami kaip žvėreliai.

1980 m. balandžio 28 d. Karmelavos kleboną Benediktą Povilanskį anksti rytą sumušė kažkokie mušeikos šventovėje. Po to sekė kiti brutalumai prieš kunigus. Rugsėjo 12-13 naktį įsiveržė smurtininkai į Kulautuvos klebono ir Kauno arkivyskupijos kanclerio butą. Jie kunigą taip žiauriai sužalojo kad reikėjo jau pusgyvį gabenti ligoninėn. Spalio pradžioje smarkiai apdegintas kun. Juozas Zdebskis, katalikų teisėms ginti komiteto narys. To pat mėnesio 10-11 naktį įsilaužę plėšikai į Luokės kleboniją, sadistiškai kankino kunigą Leoną Šapoką keturias valandas, kol tasai mirė. Kleboną Šapoką prieš tai teisė sovietinis teismas, bet turėjo išteisinti. Rugsėjo 18 naktį teroristų grupė užpuolė Griškabūdžio kleboną Vytautą Užkuraitį, sužalojo peiliais kūną, sužeidė galvą.

Vokiečių žurnalistė priduria, kad nė vieno tų piktadarių milicija nesugavo. Ji mano, kad jie yra slaptosios policijos, pačios KGB, samdiniai. Esą KGB nori atsikeršyti kunigams už tai, kad 1979 m. trečdalis Lietuvos kunigų pasirašė raštą, kur nurodė nesilaikysią tų sovietinių įstatymų, kurie pažeidžia tikinčiųjų teises. Kadangi, pagal "Deutsche Tagespost" laikraštį, apie 80% Lietuvos gyventojų yra katalikai ir solidarūs su kunigais, tai anksčiau sovietinė valdžia bijojo pasirašiusius suimti, bet užtat dabar savo komunistiniu metodu vieną po kito terorizuoja.

Žurnalistė Treffert cituoja iš "Kronikos" žinias, kad vis gausėja šventovių gaisrai, jų apiplėšimai, Švč. Sakramento išniekinimai. Argi šios rūšies gausūs nusikaltimai nerodo, jog komunistų valdžia Lietuvoje ėmė sąmoningai ir apgalvotai terorizuoti kylančią Katalikų Bendrijos reikšmę šalyje?

Pasak D. Treffert, Madrido konferencijoje paaiškėjo eilė panašių valdinio teroro veiksmų prieš kunigus ir Latvijoje. 1980 m. rugsėjo mėnesį iš ežero ištraukė nužudyto kunigo Andriejaus Turlais lavoną. Spalio 11 d. Varaklani parapijoje kleboną Vladislavą Savalnjuką mušeikas sumušė, apiplėšė ir mirtimi grasino: "Jeigu tu dar nepradingsi, sulauksi Turlais kunigo likimo".

D. Treffert baigia savo straipsnį vokiečių dienraštyje "Deutsche Tagespost" primindama, kad komunistai itin neapkenčia tų kunigų, kurie turi įtakos jaunimui. d. k. j.

Baltiečių vakaro proga Otavoje buvo pagerbti Baltijos valstybių konsulai specialiame priėmime. Iš kairės: parlamento narys ir buvęs prekybos min. Michael Wilson, užsienio reikalų ministerijos R. Europos skyriaus vedėjas Paul Chapin ir gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas Nuotr. J. V. Danio.

Pasaulio įvykiai

ĮTAMPA LENKIJOJE PASIEKĖ TOKĮ LAIPSNĮ, KAD SOVIETINĖ INVAZIJA atrodo beveik neišvengiama. Varšuvos Sąjunga neribotam laikui pratęsė pavasarinius savo kariuomenės manevrus Lenkijoje bei jos kaimyninėse valstybėse. Bydgoščiaus mieste policijos sumuštų "Solidarumo" unijos veikėjų klausimas tebėra neišspręstas. Unija reikalauja, kad šį nusikaltimą įvykdę policijos pareigūnai būtų nubausti, kad būtų paleisti politiniai kaliniai iš kalėjimų ir kad oficialaus pripažinimo susilauktų ūkininkų steigiama unija. "Solidarumo" unijos vadui L. Walensai sunku suvaldyti įkaitusius unijos veikėjus, reikalaujančius visuotinio streiko. Jam pavyko perspėjantį streiką sumažinti iki keturių valandų, tačiau jis paralyžavo visą Lenkiją ir išsėmė Kremliaus vadų kantrybę. Maskva "Solidarumo" unijos veikėjus viešai kaltina chaoso ir anarchijos sėjimu, reikalauja, kad lenkų kompartijos vadai į savo rankas perimtų įvykių kontrolę. Šią savaitę turi prasidėti neriboto ilgumo visuotinis streikas. Derybos tarp L. Walensos ir vicepremjero M. Rakowskio buvo nutrauktos. Jas pakeitė staiga sušauktas centrinio kompartijos komiteto posėdis. Jame pagrindinis dėmesys teko pačiai kompartijai. Laimėjo nuosaikios linijos šalininkai su kompartijos vadu S. Kania ir premjeru W. Jaruzelskiu. Kietos linijos atstovams buvo pažerta priekaištų, kad jie sąmoningai siekia susikirtimo su "Solidarumo" unija. Posėdyje pasisakyta už kompartijos reformas, derybų atnaujinimą su "Solidarumo" unija.

Telkia maistą

Lenkijos miestuose prie krautuvių pailgėjo eilės, nes gyventojai pradėjo telkti maisto atsargas. Atrodo, jiems įtakos turėjo radijo pranešimas, kad Lenkija pakankamai maisto turi tik dvylikai dienų. Paryžiuje posėdžiavo Vakarų pasaulio valstybių atstovai, svarstę Lenkijos maisto problemas. Jie taipgi aptarė ir finansinius Lenkijos reikalus. Jos iždui tuojau pat reikia bent $1,2 bilijono. Padaryti nutarimai tebėra nepaskelbti. "Solidarumo" unija savo nariams pradėjo dalinti nurodymus, liečiančius galimą invaziją. Jos atveju jie raginami klaidinti įsiveržusią kariuomenę kelių ženklų pakeitimu, gatvių įrašų pašalinimu miestuose, gyventojų sąrašų sunaikinimu namuose, maisto gaminių paslėpimu, kad įsiveržėliai negalėtų jų konfiskuoti savo reikalams.

Pavogė raštus

KGB saugumiečiai Gorkyje pavogė ten ištremto dr. A. Sacharovo portfelį su visais jo rankraščiais ir dienoraščiu. Tai įvyko kovo 13 d., kai jis lankėsi dantų klinikoje. Einant į dantų gydytojo kabinetą, jam buvo įsakyta portfelį palikti laukiamajame pacientų kambaryje. Jį išsinešė du civiliškai apsirengę vyrai. Tą portfelį su svarbiais savo raštais dr. A. Sacharovas visur nešiodavosi su savimi, kad prie jo neprieitų KGB agentai. Apie raštų pavogimą vakariečius žurnalistus Maskvoje painformavo ten atvykusi E. Sacharovienė, vienintelė jo ryšininkė su laisvuoju pasauliu.

Nauja partija

Naują socialdemokratų partiją Britanijoje įsteigė grupė darbiečiais nusivylusių parlamentarų. Jie yra nepatenkinti padidėjusiu darbiečių posūkiu į kairę, įsileidimu į partijos vado rinkimus darbo unijų atstovų, kurių eilėse netrūksta komunistų. Socialdemokratų partiją įsteigė buvusieji ministeriai — Shirley Williams, David Owen, William Rogers ir buvęs darbiečių vado pavaduotojas Roy Jenkins. Jie pasisako už Britanijos pasilikimą Atlanto Sąjungoje ir Bendrojoje Europos Rinkoje. Naujoji partija parlamente turi 14 atstovų, kurie žada bendradarbiauti su 11-ka liberalų. Viešosios nuomonės tyrimai liudija, kad britai jau nusivylė konservatoriais dėl jų premjerės M. Thatcher kietos politikos jos kovoje su infliacija. Jiems taipgi nepatinka ir pertoli į kairę nukrypę darbiečiai. Dėl nusivylimo abiem pagrindinėm partijom parlamento rinkimus šiuo metu laimėtų socialdemokratai su savo sąjungininkais liberalais. Tačiau premjerė M. Thatcher rinkimus turi paskelbti tik 1984 m. Iki to laiko vėl gali pasikeisti politinės nuotaikos Britanijoje.

Naujas žingsnis

Naujasis JAV valstybės sekr. A. Haigas susilaukė netikėto smūgio iš prez. R. Reagano, kuris Baltuosiuose Rūmuose sudarė vidaus ir užsienio reikalų krizės komitetą ir jo vadovu paskyrė viceprez. G. Bushą. Nutarimas buvo padarytas be A. Haigo žinios. Tai liudija jo paneigimas, kurį niekais pavertė vėlesnis prez. R. Reagano pareiškimas. Sakoma, kad A. Haigas galvojo apie pasitraukimą iš valstybės sekretoriaus pareigų dėl jo įtakos užsienio politikoje sumažinimo. Šiuo klausimu betgi buvo pasiektas kompromisas. Prez. R. Reaganas užtikrino amerikiečius, kad pagrindiniu jo patarėju užsienio reikaluose buvo ir toliau pasilieka A. Haigas. Esą tas krizės komitetas, jungiantis visas jėgas, pradėtų veikti tik tada, jeigu politinę krizę pripažintų ir ją paskelbtų valstybės sekr. A. Haigas.

Šiame numeryje:

Proveržiai spaudon
Laisvojo pasaulio informavimas apie pavergtą Lietuvą

Saugumiečiai medžioja tikinčiuosius
Vokiečių spauda apie saugumiečius okup. Lietuvoje

Pontijus Pilotas
Vasario 16 gimnazijos mokinio rašinys, laimėjęs premiją

Leniną sodinant į caro sostą
Iš Lietuvos kilusio pirklio veikla rusų revoliucijoje

Kur okupantas, ten ir vergas
Lietuvos pogrindžio "Vytis" apie Lietuvą ir pavergėjus

Politinės veiklos rūpesčiai
VLIKo veikla pastarųjų dvejų metų laikotarpyje

Nauja šluota lietuvių gimnazijoje
Pokalbis su Spektatoriumi apie reformas Vasario 16 gimnazijoje

Blaivus balsas Izraelio spaudoje
Kanadiečio advokato laiškas Jeruzalės laikraštyje

Astronominės erdvės poezija
A. Radžiaus eilėraščiai pro recenzento akinius

Prie vorienės tinklo
Ištrauka iš rašytojo Vyt. Tamulaičio rašomos knygos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Pontijus Pilotas

Romėnų gubernatoriaus ir teisėjo pokalbis su savimi

Amerikos lietuviukas GIEDRIUS AMBROZAITIS, Vasario 16 gimnazijos penktokas, laimėjo Renatos Binkevičienės ir Salomėjos Gustainienės suorganizuotose Gavėnios rašinių varžybose premiją. Giedrius taip samprotavo apie Pilotą, Simoną ir Judą. RED.

— Ko nori tie pusgalviai žydai iš manęs, atvedę šitą keistuolį Jėzų? Aš gi Romos imperijos atstovas, žydų tautos viršininkas, teisėjas, turįs gyvybės ir mirties raktus, o jie pas mane su kažkokiu keistuoliu, įsivaizdavusiu karaliumi. . . Jam vieta ne mano teisme, bet kvailių namuose: klausk jį, tai jis su ta savo karalyste ne šioje žemėje arba tyli. O gal kartais iš tikro jis ne keistuolis, o kokio dievo sūnus, kaip sakosi? Kaip sužinoti, jeigu jis nesileidžia į kalbas? Man reikia teisės įrodymų, faktų, kas jis yra, kad ne dievo sūnus.

Mano kariai pasakojo, kad jis padaręs daug stebuklų: išgydęs aklus, kurčius, paralyžuotus. Tai jau dieviški ženklai, bet gal tik pasakos — galėjo net mano kariai apsigauti. . . kaip mano žmona, kuri tiki sapnais. Ji neva mačiusi sapne jį labai gerą. Ak, tos moterys, ko jos nemato, kai neišmano teisės ir gamtos dėsnių. . . Gal ir geras, bet dabar toks neatrodo. Žiūrėk, visas išbalęs, lyg būtų ką blogo padaręs. . . Jis nesiskutęs, nešvarus. O, žiūrėk, jo drabužiai. . . skarmalai. Jis, matyt, tikrai prastas žmogus, nepilno proto, o gal koks filosofas. . .

Bet kodėl jo skundėjai nenori jo, o žudiko Barabo? Kam smerkia pusprotį kryžiuoti? Gal nevisus išgirdau? Negi jis tikrai neturi draugų minioje? Jis vistiek kitoks, kaip kiti filosofai ir silpnapročiai. . .

Ak, mane nervina ta jo tyla, jo stoiškas ramumas. . . Gal. . .? Ne, ne, jis ne graikas! Jeigu savi jo nekenčia, kodėl man, romėnui, jį užstoti? Aš tai visiems įrodysiu, nusiplaudamas rankas: štai, aš nesitepu rankų jo krauju. . .

Tegul jis būna pats dievas; iš mano rankų, iš romėnų valdžios rankų, neištruks: ant. . . kry . . . žiaus . . ! Quod scripsi, scripsi! Ką parašiau, to neatšauksiu, nors kiti dievai jį užstotų. Girdi tu, Jėzau, ant kryžiaus tave! Ką? Tu jokia veido raukšlele nesijaudini, mirties nebijai, romėnų kryžiaus? . . . Gal tu ir dievo sūnus, bet tave nukryžiuoti mane privertė tavo prakeikti tautiečiai. Na, aš jiems atkeršysiu. . . Štai jiems: "Jėzus Nazarietis — žydų karalius". Tegul žudo savo karalių. Aš nekaltas, Jėzau, tavo krauju. Matai, dar kartą plaunuosi rankas. Pagaliau negi svarbu čia kas kaltas, svarbu, kad vykdai teisę, atlieki valstybei pareigą. Pasaulyje dėl vieno niekas nepasikeis — štai mano tiesa. — Ei, šimtininke, veskit šį ant Kalvarijos kalno!

Simonas Kirenietis

Grįžtantį iš savo darbo darže, romėnai pačiumpa nešti Jėzaus kryžių, kad tas Jėzus pakely peranksti nemirtų. Simono galvoje mintys: — kas per kiaulės tie romėnai, kad prieš mirtį dar taip kankina tą vargšą . . . ! O jis toks nusilpęs, toks išbalęs. Keistas jis: nesikeikia romėnų mušamas, o tyli ir ramiai priima viską, net neverkia, kaip kiti mirtingieji. Keista. . . Jis tyli todėl, kad jaučiasi kaltas? O gal, kad nekaltas? Negaliu jo nė atpažinti. Nejaugi tasai Jėzus iš Galilėjos, kuris bandė pakeisti valstybės santvarką į karalystę ne tarp žmonių. . . Svajotojas. . . Dabar jis pats mato, kaip ir mane romėnai muša, kad neščiau jo kryžių. Jeigu jie būtų paprašę, aš geruoju būčiau panešęs, bet, matai, jie tai valstybė, kuri galvoja, jog pavaldiniai pripažįsta tiktai kraują ir smūgius.

Tu suklupai? Tavo akys žvelgia į mane. Kokios akys — gero žmogaus! Iš gero žmogaus tie romėnai padarė tik žmogaus lukštą. Še, Jėzau, imk mano ranką, stokis, antai jau tavo kelionės pabaigos kalnelis, kur būsi pakabintas tarp dviejų vagių. . . Tu sudrebėjai, pamatęs savo mirties vietą? Tu, kuris, kaip kažkas pasakojo, numirusius prikėlei. . . Na, baigiasi čia mano pagalba Tau nešti kryžių, vargšas Jėzau. Romėnai, nemuškite jo, tokio nusilpusio. . .

Tik vėliau Simonas susipažino su Jėzaus mokslu. Ir kaip jis didžiavosi galėjęs padėti nešti kryžių. Kaip jam buvo gaila, kad permažai padėjo Jėzui. Vėliau jis pats su savo abiem vaikais dėjosi prie Jėzaus mokinių, žavėdamasis krikščionybe.

Judas

Kas dėjosi Judo sieloje, einant pas Kajifą išduoti savo Mokytojo?

— Kaip tamsu siaurose Jeruzalės gatvėse. . . Ir kodėl gi aš neinu plačiąja gatve? Kodėl aš bijau žmonių? Juk aš turiu ginklą. Ak, ta mano sąžinė — joje tamsiau negu klystkelyje. . . Greičiau, greičiau. . . O gal neiti? Tas Jėzus man buvo geras, kodėl aš jį turiu išduoti?

Na, bet kodėl jis toks neapsisprendęs su ta savo karalyste: tai nori jos, tai nenori, tai perduos man jos pinigus, tai vėl bara mane už godumą.

Ak, čia reikia pasukti, tada ten, pro romėnų sargybą. . . Jeigu tu, Jėzau, tikrai nori Dievo karalystės, o bijai ją pradėti, tai aš tau padėsiu: va, išduosiu Tave, tada tikrai turėsi apsispręsti — gyvybė ir karalystė arba. . . mirtis. Neišsisuksi gražiais pamokslais, mano Mokytojau. Tik Tu sugebėk, Jėzau, laiku išsisukti iš savo priešų! Va, bus Tau gerai, o mano, atleisk, mūsų išde naujų trisdešimt sidabrinių. . . Oho, tai pinigas! Juk jų Tau irgi reikia: reikia mokesčius mokėti, reikia maisto pirkti, nes Tu mums nedauginai duonos iš nieko.

Aha, štai Kajifo rūmai. . . Atleisk, Jėzau, bet aš Tau tik gero noriu. . .

Judas tikrai galvojo, kad Jėzus išsigelbės, įsteigs savo karalystę, kurioje jis (Judas) gaus daug daug pinigų ir atgaus Jėzaus pasitikėjimą. Savo politišku protu Judas nenumatė politinės nesėkmės. Jis atnešė pinigus Kajifui:

— Tu, kunige, žadėjai Jėzaus nežudyti, net prisiekei, o aš tuo pasitikėjau. Dabar sakai, kad tai ne mano reikalas, kad romėnai jį veda kryžiuoti, kad jie kalti. Tu jį, Kajifai, pražudei, tu, tu! Taip — ir aš kartu, bet aš jo mirties nenorėjau. Še, atsiimk savo sidabrą. . . Tu visą gyvenimą nenuplausi kruvinų rankų, taip — pinigai degins ir mano delnus, degins, degins. O, mano brangus Mokytojau, Tu man tikrai neatleisi, man, niekšui, išdavikui . . . Jėzus jau ant kryžiaus . . . Mirs, tikrai mirs . . . Negi aš liksiu gyventi juodos sąžinės graužiamas? Ne, ne! Aš nevertas nė kryžiaus. Kur virvė?! Aš nužudžiau Dievo Sūnų, ir tu jį nužudei, mes visi jį žudėme, visi. . . Visi, kas Jėzų vertinome tik protų ir pinigais. Visi mes judai, judai, judai. . .

Giedrius Ambrozaitis

• Ne mūsų rankose šiandien grąžinti Lietuvai nepriklausomybę, bet mūsų rankose išsaugoti vidinę Lietuvos laisvę — tautinę gyvybę.
DR. J. GIRNIUS

Leniną sodinant į caro sostą

Revoliucijos pirklys iš Lietuvos pašalio (3)

SIMAS SUŽIEDĖLIS

Trečiaisiais karo metais palūžo Rusijos imperija. Kareivių nuovargis apkasuose, maisto stoka miestuose ir opozicija caro valdžiai užbaigė Romanovų dinastijos 300 metų gyvavimą. Caras Nikalojus II buvo priverstas atsisakyti savo giminės sosto. Subversinė socializmo propaganda neliko bergždžia.

Leninas traukiamas iš butelio

Dar karo pradžioje Vokietijos pasiuntiniai užsienyje prašneko apie rusus emigrantus — socialistus. Vokiečių ambasadorius Vienoje Henrikas von Tschirschky 1914. VII. 6 rašė kaizerio vyriausybei: "Austrai susižino su rusų socialdemokratais Šveicarijoje. Jiems žadama padėti grįžti į savo kraštą, jeigu imtųsi veikti prieš carą". Nevieną iš tų emigrantų bėglių austrai buvo praleidę pro savo žemę į Šveicariją. Vokiečių pasiuntinys Šveicarijoje, Berne, Gisbertas von Rombergas savo ruožtu informavo užsienio reikalų ministeriją Berlyne: "Čia yra gana daug rusų, nusistačiusių prieš caro valdžią. Jie yra įgudę revoliucininkai ir nesunkiai galėtų būti patelkti mūsų reikalui". Tačiau nebuvo patelkti, kol Rusijoje prasidėjo vadinamoji Vasario revoliucija (1917. II. 23-26; n. s. 1917. III. 8-11).

Šveicariją pasiekusi žinia apie perversmą Rusijoje ir caro atsistatydinimą (1917. III. 15 n. s.) labiausiai suneramino Leniną. Jis krimtosi ir blaškėsi, svarstydamas įvairius būdus, kaip greičiau pasiekti Rusiją. Jo žmona Nadežda Krupskaja rašė savo atsiminimuose, kad Leninas jautęsis, lyg būtų "įgrūstas į butelį ir užkimštas". Jis būtų dėjęsis su pačiu velniu, kad tik skubiau atsirastų Petrapilyje. Tačiau piktojo padaro talkos nereikėjo: pakako žmonių, kurie rūpinosi butelį atkimšti.

Helphandas iš Kopenhagos tuojau nuvyko į Berlyną. Čia rado visuotinį vyriausybės pritarimą sodinti Leniną į caro sostą ir baigti karą su rusais separatine taika. Pasiuntiniui Šveicarijoje pasiųsta telegrama, kad pasirūpintų Lenino ir jo draugų kelione. Pas Gisbertą von Rombergą tuo pačiu reikalu buvo kreipęsis Lenino ryšininkas — šveicarų socialdemokratų partijos sekretorius Fritzas Plattenas. 1917. IV. 5 jis pranešė Leninui, kad gali ruoštis kelionėn. Prieš išvykdamas, Leninas pasirašė pareiškimą (1917. IV. 9), kuriame, tarp kitko, buvo pasakyta: 1. už šią kelionę prisiimąs visišką atsakomybę; 2. kelionė užtikrinama tiktai iki Stockholmo; 3. kelionės metu paklusiąs palydovo Platteno potvarkiams; 4. žinąs, kad laikinoji vyriausybė Petrapilyje išvykstančius laiko išdavikais. Nors Leninas reikalavo slaptumo, bet žinia jau buvo patekusi į prancūzų laikraštį "Petit Parisien".

Tuzinas išdavikų

1917 m. balandžio 9 d. į Zuericho geležinkelio stotį rinkosi rusų emigrantai su pagalvėmis, paklodėmis ir kitais ryšuliais. Pirmajam transportui susirinko 32 asmenys, tarp jų 12 bolševikų su savo vadais — Leninu ir Zinovjevu. Gegužės 13 d. antru transportu išvyko 250 asmenų ir gegužės 25 trečiuoju būriu — dar 209. Vokiečiai taip pat padėjo grįžti rusams socialistams iš Belgijos ir Bulgarijos.

Istorinė kelionė buvo pirmojo bolševikų tuzino. Zuericho geležinkelio stotyje susirinko draugų ir priešininkų — rusų emigrantų, šveicarų ir italų socialistų. Draugai grūdosi prie traukinio, mosavo raudonomis veliavėlėms ir traukė internacionalą. Priešininkai grūmojo kumščiais, rėkaudami: "Vokiečių šnipai! Išdavikai!" Pajudėjęs traukinys paliko susikivirčijusius ir besidalinančius antausiais. Policija išskirstė.

Traukiniui atriedėjus į Vokietijos pasienį, Gottmalingeno stotyje laukė du keleiviniai ir vienas prekinis vagonas. Vokiečių atstovybės Berne žiniomis, turėjo vykti 60 keleivių, kaip buvo prašęs Fritzas Plattenas. Leninas, bijodamas, kad didesnė grupė nesukeltų ir didesnio garso, Zueriche pradinį skaičių sumažino per pusę.

Dažnai kartojama žinia, kad Leninas su visa grupe buvo vežami užplombuotu traukiniu, nėra tiksli. Visi buvo susodinti į vieną vagoną. Plattenas liudija, kad trejos vagono durys buvo užrakintos [illegible]

palikto varstomos jam pačiam ir dviems lydėjusiems vokiečių karininkams. Niekam kitam nebuvo leidžiama į vagoną įžengti nei išeiti. O visdėlto žinia bėgo per Vokietiją drauge su traukiniu. Frankfurte a. M. prie traukinio pribėgo būrys vokiečių kareivių su stiklais alaus sveikinti rusų revoliucininkų, vykstančių namo reikalauti taikos. Po to nuotykio sustiprinta kontrolė stotyse, ir traukinys ramiai atriedėjo į galutinę Vokietijos stotį Ruegeno saloje. Iš čia keleiviai laivu perkelti į Švedijos krantą. Leninas dar Šveicarijoje išsiderėjo, kad kelionė būtų apmokėta Vokietijos iždo pinigais.

Rankos purvinos — pinigai švarūs

Kai visas būrys 1917. IV. 13 pasiekė Stockholmą, Helphandas ten jau laukė. Jis pirmasis buvo rūpinęsis Leniną ir Zinovjevą ištraukti iš Šveicarijos, bet jo paslaugos nepriėmė. Ir dabar Stockholme Leninas atsisakė su Helphandu susitikti, saugodamasis, kad jo neapšauktu "kaizerio agento" bendrininku. Tada Helphandas per savo instituto tarnautoją, varšuvietį socialistą Jokūbą Fuerstenbergą priminė Leninui: "Skubiai reikalinga taika! Ką manote daryti?" Lenino atsakymas piktai atvožęs: "Aš agitatorius, ne diplomatas".

Petrapilio stotyje Leninas išlipo 1917. IV. 16. Jam tebebuvo reikalingi Vokietijos pinigai, bet niekas neturėjo suuosti už kieno skverno laikosi. Pagalba plaukė per Vokietijos pasiuntinybę ir bolševikų misiją Stockholme. Helphandas buvo dažnas tos misijos svečias su banknotų lagaminu. Už vokiečių pinigus buvo varoma propaganda prieš laikinąją Rusijos vyriausybę. 1917. VII. 16-18 bolševikai bandė paimti valdžią į savo rankas, bet jiems tai nepavyko. Leninas spėjo pasprukti į Suomiją.

Spaudoje paskelbta dokumentuotų žinių, kad Leninas turėjęs ryšį su Vokietijos agentais Švedijoje. Bolševikai apšaukti krašto išdavikais. Šie griebėsi gintis visomis keturiomis. Savo laikraštuke "Listok Pravda", kuris atstojo sulaikytąją "Pravdą" (Tiesą), paneigė kaltinimus, laikydami tai Lenino šmeižimu ir pasikėsinimu į darbininkų vadų garbę bei gyvybę. Gynėsi ir užkliudytas Helphandas, dievažijęsis, kad davęs bolševikams ne pinigus, bet dinamitą — revoliucijos idėjas. Nei jis, nei bolševikai nesakė tiesos, nors ir dengėsi "tiesa" (pravda). Richardas von Kuehlmannas, Vokietijos užsienio reikalų ministeris, paliko tokį pareiškimą: "Be nuolatinės mūsų paramos bolševikų judėjimas niekada nebūtų pasiekęs tokio laipsnio ir įtakos, kokią turi" (1917. IX. 28). Vokiečių žurnalisto Eduardo Bernšteino apskaičiavimu, vokiečių parama siekusi 50 milijonų markių.

Didelę paramą bolševikams suteikė laikinoji Rusijos vyriausybė. Ministeris pirmininkas Aleksandras Kerenskis (nuo 1917. VII. 20), būdamas perdaug liberalus, davė kraštui tiek laisvių, kad jos išsprogdino pačią vyriausybę ir jos kurtąją demokratinę respubliką. Bolševikai sėkmingai įvykdė antrąjį perversmą — Spalio revoliuciją (1917. XI. 7 n. s.). Helphandui paprašius leidimo kelionei į Rusiją, Leninas atrėžė užgauliodamas, tarsi pats būtų švarutėlis: "Purvinos rankos tenelie, čia revoliucijos".

Jungtinė Europa arba Rusijos jungas

Lenino revoliucijai virstant kruvinu teroru ir diktatūra, Helphandas rašė, kad "darbininkų vyriausybė negali amžinai laikytis kulkosvydžių ugnimi". O visdėlto išsilaikė ir tebesilaiko.

Po vienerių metų savo "Laiške vokiečių darbininkams" (1919) juos perspėjo, kad bolševikai gali virsti militarine galybe, kuriai neprilygs nė viena Europos valstybė. "Čekoslovakija, Jugoslavija ir Lenkija, nauji kūriniai, neišgyvens vienos kartos amžiaus"; jie bus sunaikinti.

Sutapęs su vokiečių tauta, Helphandas jaudinosi, kad ji pralaimėjo karą ir kad santarvininkai krovė nepakeliamą jai naštą. Londono spaudoje paskelbus reikalavimą (1921. V. 5), kad vokiečiai mokėtų reparacijas, Helphandas peikė politinį žlibumą savo brošiūra "Atstatymas ir atlyginimas" (Aufbau und Wiedergutmachung, 1921):

"Griaudami Vokietiją, vokiečių tautą pastūmėsite į naują karą. Tėra dvi galimybės: arba jungtinė vakarų Europa, arba Rusijos viešpatavimas. Žaismas su tarpinėm (buferinėm) valstybėm baigsis jų prijungimu prie Rusijos, jeigu jos nesusijungs su vidurio Europa, sudarydamos ekonominę sąjungą (bendruomenę) — atsvarą prieš Rusiją. Arba Vakarų Europa išlaikys savo pramoninį pirmavimą, — dėlto ji turi būti politiškai glaudi, — arba ji ekonomiškai, politiškai ir kultūriškai bus palenkta didžiajai Rusijai, kurios sienos ištįs tarp Pacifiko iki Atlanto vandenynų".

Helphandas jaudinosi ir dėl Rapallo sutarties (1922. IV. 17), pasirašytos Sovietų Sąjungos su Vokietija, užmezgant diplomatinius ryšius. Ta sutartimi vokiečiai pripažino de jure bolševikų režimą ir užmezgė prekybinius saitus. Helphandas tą skubią sutartį pavadino politine klaida. "Reikia turėti galvoje, kas bus ateityje didžioji Rusija" — rašė savo leidžiamame laikraštyje "Atstatymas" (Wiederaufbau, 1922. V. 1). Jo nuomone, karas su Rusijos milžinu (kolosu) neužsibaigė; vokiečiams dar teksią su ta problema susidurti.

Gulbės giesmė

Po karo Helphandas daugiausia vertėsi žurnalistika. Laikraščius ir brošiūras leido įvairiomis kalbomis. Pinigų tam reikalui netrūko. Vien tik Šveicarijos bankuose gulėjo daugiau kaip du milijonai frankų. Šveicarijoje karališkai įsikūrė prie Zuericho ežero. Tas kraštas jam kvepėjo studento jaunystės dienomis. Pasklidus kalboms, kad "Zuericho karaliaus" (le roi de Zurich) rūmuose ūžauja begėdiškos puotos, šveicarų policija įsakė kraštą palikti (1920. II. 11).

Paskutinius savo gyvenimo metus praleido Schwanenwerderyje (Gulbių saloje), Berlyno pakraštyje. Tą salą gaubia Havelio upė su Wannsee ežeru. Nors čia įsikūrė taip pat karališkai, bet jautėsi išmestas iš gyvenimo sūkurio. Visą laiką sukiojęsis kaitrioje politikų ir revoliucininkų draugijoje, dabar tegirdėjo pirklių žingsnius. Norėjo nuo jų užsikišti ausis: jautėsi persisotinęs turtu, gyvenimo smagybėmis ir moterimis. "Niekada taip nekenčiau pinigo, kaip dabar, kada ji turiu, — skundėsi. — Aukšas, kurį prisiliečiu, virsta man mėšlu". Ir jis pats pavirto pelenais, sudegintas Berlyno krematoriume 1924 m. gruodžio 17 d.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras, tėvelis, uošvis, tėvukas ir protėvukas

a.a. ANTANAS JAKIMAVIČIUS,

kūrėjas-savanoris, sulaukęs 79 m. amžiaus iškeliavo amžinybėn 1980 m. gruodžio 30 d.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, pagerbusiems velionį laidotuvių namuose savo atsilankymu, atsiuntusiems gėles prie jo karsto ir į namus, aukojusiems šv. Mišias už jo vėlę, taip pat aukojusiems "Tėv. Žiburiams" ir Kanados Lietuvių Fondui.

Ypatingai ačiū kun. klebonui J. Staškevičiui ir kun. A. Stalioraičiui už Rožinį ir maldas laidotuvių namuose. Nuoširdi padėka kun. klebonui J. Staškevičiui, kun. A. Stalioraičiui ir kun. L. Januškai, OFM, už atnašavimą šv. Mišių laidotuvių dieną. Ypatingai dėkojame klebonui už pamokslą, nušviečiantį velionies nueitą gyvenimo kelią. Su nuoširdumu dėkojame už ypatingai gražų giedojimą sol. V. Verikaičiui ir už akompanavimą — muz. J. Govėdui.

Nuoširdi padėka kūrėjui-savanoriui Vl. Kazlauskui už atsisveikinimą su velioniu.

Dėkojame draugėms ir organizacijoms už kepinius ir pagalbą pusryčių ruošoje, p. Gataveckienei — už pusryčių paruošimą.

Esame labai dėkingi visiems, palydėjusiems velionį į amžiną poilsio vietą, mus užjautusiems žodžiu, raštu, spausdintu žodžiu.

Duok jam amžiną ramybę Viešpatie!

Liūdintys: žmona Ona Jakimavičienė
dukterys — Regina Bražukienė, Alvina Ramanauskienė, Antonija Petrulienė su šeimomis ir giminės

---

Reiškiame gilią užuojautą DORAI JANKŪNIENEI ir jos šeimai, liūdinčiai savo brolio

A✝A

JONO SUVEIZDŽIO –

Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

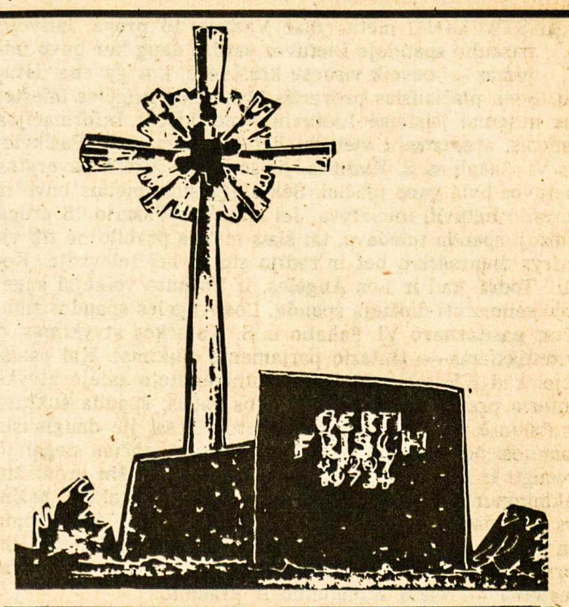

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Šaldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

PADĖKA

Mūsų mylimai dukrai ir sesutei

ALDONAI VANAGAITEI

1981 m. vasario 9 d. mirus,

liūdesio valandoje mus užjautusiems ir padėjusiems rūpintis laidojimu, nuoširdžiai dėkojame: gerb. klebonui kun. dr. F. Jucevičiui už Mišias, pamokslą ir palydėjimą į kapus, Šv. Onos Dr-jai už Rožinį koplyčioje ir auką Mišioms. Nuoširdžiai dėkojame už atsiųstas gėles, pareikštas užuojautas. Ypatinga padėka priklauso šeimininkėm, paruošusiom pusryčius. Taip pat dėkojame visiems ir visoms už dalyvavimą laidotuvėse.

Jūsų: **Julė Vanagienė**
Jonas Vanagas
Broliai Jonas ir Juozas

Kur okupantas, ten ir vergas

Rašo Lietuvos pogrindžio laikraštis "Vytis"

Šiomis dienomis "TŽ" redakciją pasiekė Lietuvos pogrindžio laikraštis "Vytis", išleistas 1980 m. lieposrugpjūčio mėnesį. Vyriausiu redaktoriumi nurodytas VLADAS ŠAKALYS. Jam įdėtas ir sveikinimas perėjus "geležinę uždangą" kartu su linkėjimu ir toliau "kilniai dirbti lietuvių tautos labui". Čia spausdiname vieną "Vyčio" straipsnį. RED.

Kadangi šis straipsnis rašomas tarybinėje Lietuvoje, tai ir kalbama jame apie tarybinę lietuvišką spaudą bei pogrindinę lietuvių spaudą.

Pirkėjas, apsilankęs knygyne, paprastai iš jo išeina nieko nenusipirkęs, nes knygyne jis dažnai randa apytuštes lentynas arba jose esančią menkavertę ar apatišką literatūrą. Lentynose puikuojasi išrikiuoti Brežnevo, Mickevičiaus-Kapsuko, Lenino kūrybos tomai, LKP istorijos, LTSR istorijos ir kitokios komunistiniu raugu persunktos knygos. Pirkėjai į tokius šedevrus nekreipia jokio dėmesio. Tas "auksinis lobis" po tam tikro laiko nurašomas arba jį išperka valstybinės įstaigos savo bibliotekoms.

Niekada nepamatysite knygų parduotuvėse maldaknygių bei kitokios religinės literatūros. Nėra informacinių knygų apie priimtas tarptautines sutartis. Pabandykite įsigyti SNO Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Tokia informacinė medžiaga nuo tarybinio žmogaus uoliai slepiama. Jokių deklaracijų, jokių kodeksų. Tokiu būdu nei teisminiai, nei darbo, nei kitokie įstatymai eiliniam tarybiniam piliečiui neprieinami.

Negeresni reikalai ir su grožine literatūra. Stebėtis netenka, kai žinoma, kad jauno rašytojo ar poeto pirmoji knyga išleidžiama 3000 egzempliorių tiražu. Tiek skaitytojų yra betkuriame nedideliame Lietuvos miestelyje, todėl ne į kiekvieną knygų parduotuvę ta pirmoji knyga ir papuola. Bet jaunas rašytojas nenusimena. Jis žino, kad kelias į tarybinę garbę, kaip ir visi keliai komunizmo statyboje, nelengvas; žino, kad jo antroji knyga bus išspausdinta penkių ar aštuonių tūkstančių tiražu, o kai jis, save dvasiškai išprievartavęs ar net nužudęs, pagirs komunistinį okupacinį režimą, apjuodins savo tikrąją Tėvynę ir galbūt taps lenininės premijos laureatu, — tada jo kūryba bus išleidžiama 25 ar net 35 tūkstančių tiražu.

Periodinės spaudos padėtis kitokia. Yra ir apsiribojimų. Pavyzdžiui, vyriausybės žinios išleidžiamos apytikriai 10.000 tiražu, todėl ne kiekvienas skaitytojas jas gali užsiprenumeruoti, bet laikraščiai ir kaikurie žurnalai tikrai nelimituojami, ir todėl tarybinis lietuvis ir lietuvis, tuo primestiniu vardu savęs niekada nepavadinsiantis, juos gali skaityti kiek tinkamas.

Tiesa, toje spaudoje nėra visuomenei aktualių žinių ir kitokio gyvybingai reikalingo tautinio peno. Pavyzdžiui, šiais metais spauda plačiai paminėjo "Tarybų valdžios Lietuvoje atkūrimo 40 metų sukaktį". Daug buvo parašyta apie atneštą iš rytų laisvę ir laimę, bet nė žodžio neužsiminta apie tai, kad apie pusę milijono lietuvių buvo ištremti į Sibirą, kad šimtai stojusių prieš okupacinį komunistinį režimą lietuvių buvo pokario metais sušaudyti. Mes juos matėme suguldytus turgaus aikštėse. Juos, mums nematant, slaptai, naktimis išvežėdavo iš kalėjimų ir kapinėse ar nuošaliose vietose užkasdavo. Čia kalbame apie nužudytuosius. Gyvuosius kankinius priėmė Rusijoje kalėjimai ir lageriai.

Nepaisant to, kas pasakyta, o tai, kas pasakyta, žino kiekvienas senosios kartos lietuvis, komunistinė spauda okupacinį aktą vadina "nuoširdžiu draugiškumo aktu". Atėjo ginkluoti tankais ir patrankomis, parklupdė beginklę mažą tautą, išžudė geriausius jos sūnus ir, dėdamiesi laisvės nešėjais, draugais ir bičiuliais, išeiti negalvoja. Todėl suprantama, kodėl periodinėje spaudoje skaitytojas neranda atviro padėties apibūdinimo.

Jeigu yra okupantas, tai turi būti ir vergas. O vergas valstybės valdyme dalyvauti negali. Jeigu taip, tai jis ir daug ko neprivalo žinoti. Pavyzdžiui, jis neturi žinoti, kad net 300.000 lietuvių girtuokliauja kasdien, kad okupantai nevisada panaudoja grandines — vergą galima sutramdyti ir alkoholiu. Nežino tarybiniai lietuviai ir to, kodėl Lietuvoje per pastaruosius 10 metų net 6 procentais sumažėjo gyventojų prieauglis, lyginant su ankstesnių metų prieaugliu. Nežino, kodėl padidėjo vėžinių susirgimų skaičius, kiek žmonių Lietuvoje miršta nuo alkoholio, dėl žemo medicininio aptarnavimo, dėlto, kad valstybė ne žmogumi rūpinasi, bet savo karine mašina, savo interveniciniais tikslais.

Koks spaudos organas ir kada pranešė, kiek iš Lietuvos išvežama maisto produktų, kai jų nepakanka pačios Lietuvos gyventojams; kiek Lietuvoje yra kalėjimų ir kiek juose kalinių? Tokių statistinių duomenų spauda nepraneša, kaip kad nepraneša ir tai, kiek visoje Tarybų Sąjungoje kainuoja milžiniško biurokratiško partinio aparato išlaikymas.

Tie lietuviai, kurie atidžiai seka tai, apie ką rašoma ir kas rašoma tarybinės Lietuvos spaudoje, supranta, kad ši visa spauda yra griežtai kontroliuojama komunistinio režimo ir tarnauja tik šio režimo žlunganačiai diktatūrai palaikyti. Tai supranta ir tie beveidžiai, parsidavėliai lietuviai, kurie toje spaudoje aktyviai reiškiasi. Jie taip pat puikiai supranta, kad šis komunistinis režimas — neamžinas, kad šis komunistinis kuinas, nors ir stipriai ramstomas patrankomis, jau glemba po ekonominio bankroto našta. Jis savo egzistavimą gali pratęsti tik užgrobdamas kitas turtingas valstybes, darbščias tautas. Kitokiu atveju jo žlugimas — dar greitesnis, nes joks režimas, jokia valstybinė santvarka, kurioje nėra privačios darbo jėgos ir gamybos konkurencijos, išsilaikyti negali.

Dar trumpesnė istorija tokios valstybės, kurioje pažeidžiamos žmogaus teisės: teisė į prasmingą kūrybinį darbą, teisė išpažinti laisvai religiją, teisė viską žinoti apie valstybės valdymą ir tame valdyme dalyvauti ne vergo teisėmis, teisė į turiningą, laisvą, sotų gyvenimą.

Kiekvienoje valstybėje, kurioje suvaržoma spaudos demokratija, kurioje spauda neatitinka pagrindinių darbo liaudies reikalavimų, tokioje valstybėje atsiranda pogrindinė spauda.

Tie lietuviai, kurie nė vienos eilutės neparašo į tarybinę spaudą, nė vieno žodžio nepasako radijo ir televizijos tuščiose, žmones klaidinančiose programose, tie skaito "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", "Aušrą" ir kitus pogrindinius Lietuvos spaudos leidinius. Šie Lietuvos pogrindinės spaudos leidiniai grindžiami tikslia iš liaudies gyvenimo paimta informacija ir todėl yra labai svarbūs okupuotos Lietuvos liaudies sąmonėjime ir išsivadavimo kovoje. Žinoma, kovoje, kuri jau pareikalavo ir galbūt pareikalaus nemaža lietuvių aukų, bet bus laimėta.

V. Vokietijos lietuvių grupė Mainze Šv. Tėvo JONO-PAULIAUS II sutiktuvėse 1980 m. lapkričio 17 dieną

Su senatoriumi dr. Š. HAIDASZU baltiečių vakarienėje Kanados parlamento rūmuose 1981 m. kovo 4 d. Iš kairės: inž. J. V. DANYS, dr. MILDA DANYTĖ, sen. HAIDASZ, estų atstovė p. KERSOM Nuotr. L. Giriūno

Politinės veiklos rūpesčiai

VLIKo valdybos dvejų metų darbai, kliūtys ir viltys

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

LIŪTAS GRINIUS

Kas nuveikta?

Dvejiem metam nuo šios valdybos kadencijos pradžios sėjus, matyti, kad VLIKo užimta nepolemiška ir pasiruošusi bendradarbiauti su visomis LIETUVOS LAISVEI dirbančiomis organizacijomis kryptis buvo teisinga. Šalia anksčiau išvardintų VLIKo vienetų darbo verta bent trumpai paminėti svarbiausius šios kadencijos valdybos laimėjimus tarptautinėje plotmėje.

Vienas reikšmingiausių laimėjimų buvo jungtinės JAV kongreso rezoliucijos pravedimas 1979 m. Jį įvykdė Amerikos Lietuvių Taryba su gausia lietuvių visuomenės, lietuvių laikraščių, su latvių ir šiek tiek su estų talka. Tai buvo trečia, bet pati stipriausia JAV kongreso rezoliucija Baltijos valstybių atžvilgiu. Ji padėjo pagrindą ir nustatė gaires JAV vyriausybės laikysenai Madride 1980 m. Reikia pabrėžti, kad jos pravedimui buvo prašyta talkos iš PLB ir iš JAV LB, tačiau jos neteko sulaukti.

Antras labai svarbus įvykis buvo Lietuvos atstovybių (ne vien JAV) išlaikymo lėšų klausimo sprendimas. Tylios VLIKo pirmininko pastangos šiuo reikalu buvo nukreiptos į JAV Valstybės Departamento pareigūnus nuo 1979 m. vidurio, ieškant priimtinų formulių. Be abejonės, sulaukto teigiamo sprendimo atsakomybė yra ir bus JAV valdžios, bet ji nebūtų buvusi pasiekta be VLIKo intervencijos. Čia galima nurodyti, kad vėlesnės JAV LB pastangos, siekiančios JAV valdžios lėšų Lietuvos atstovybei (tik JAV) išlaikyti buvo ne tik nepriimtinos, bet ir nebuvo JAV Valstybės Departamente svarstytos, nes net JAV Atstovų Rūmų komisijoje negavo eigos.

Trečias svarbus VLIKo laimėjimas rėmėsi iš Lietuvos gautu 45 baltiečių memorandumo Maskvoje tekstu, kuris protestuodamas minėjo 40-tą Molotovo-Ribbentropo sandėrio sukaktį. Šis dokumentas, nors jau mums žinomas nuo 1946 m., davė progą vėl nurodyti pasauliui Lietuvos okupacijos neteisiškumą ir sovietų vykdomus žmonių bei tautos teisių pažeidimus. Po Afganistano okupacijos Lietuvos klausimas buvo vėl atskirais laiškais pasaulio vyriausybėms primintas ir galėjo būti panaudotas Europoje VLIKo pastangomis ten dalyvaujant Vladui Šakaliui, vienam iš šio 45 baltiečių memorandumo signatarų. Molotovo-Ribbentropo sandėris, ALTos 1953 m. pravesti KERSTENO komiteto tyrimai JAV kongrese yra stipri medžiaga, kuri ir toliau privalės būti panaudojama Lietuvos laisvės bylai.

Ketvirtas įvykis buvo Madride konferencija ir pastangos rasti paramą Lietuvos bylai 27 vyriausybių tarpe. Pasiruošimai tam buvo pradėti 1979 m. pradžioje. 1980 m. gegužės mėnesį buvo sušaukta lietuvių organizacijų konferencija, siekiant talkos, lėšų ir dalyvavimo Madride. Jau 1978 m. buvo žodžiu kreiptasi į PLB, prašant rengiamą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą suderinti su šia konferencija. Panašius pasiruošimus vykdė latviai ir estai. 1980 m. rugsėjo mėnesį VLIKo pirmininkas lankė Europą ir matėsi su 12 vyriausybių atstovais. 27 vyriausybėms buvo įteikti VLIKo ir LDT pasirašyti memorandumai anglų, prancūzų, vokiečių kalbomis. Sužinojęs apie R. Česonio dalyvavimą patariamoje JAV komisijoje, VLIKas tuoj pat su juo susisiekė ir pasiūlė pasinaudoti visa turima medžiaga.

Madride latvių dalyvavo vienu metu arti 70, o iš viso — apie 100. Jie išlaikė raštinę ir tarnautoją. Lietuvių Madride buvo 13. Buvo pasamdytas butas ten atvykusiems, bet nei raštinės, nei didelio lietuvių skaičiaus dėl lėšų stokos nebuvo galima išlaikyti. Šie 13 lietuvių padarė Lietuvai daug ir gana pigiai. Nežiūrint anksti pradėtų pasiruošimų, memorandumų įteikimo, pasimatymų su beveik visų valstybių delegacijomis, dabar girdėt balsų, kad Madride turėjo dalyvauti daug daugiau. O kur buvo visi patarėjai, kai VLIKas ruošė medžiagą ir lietuvių dalyvavimą Madride?

Penktas, nors ir netiesioginis, VLIKo laimėjimas lietė "Laisvosios Europos", "Laisvės Radijo" ir "Amerikos Balso" radijo lietuvių programas. JAV vyriausybė buvo užsimojusi nuo 1980 m. galo "LE" ir "LR" lietuvių skyrių Muenchene uždaryti. Žinia apie tai buvo gauta telefonu iš Europos. Pastangos, kad lietuvių skyrius Muenchene nebūtų perkeltas į Niujorką, buvo VLIKo paskatintos per ALTą. Prie jų vėliau prisidėjo ir JAV LB. Lietuvių skyrius Muenchene buvo, bent laikinai, paliktas.

1980 m. rugpjūčio mėn. VLIKas nurodė JAV vyriausybei, kad trumpos "AB" radijo laidos nerusų kalbomis netiesiogiai prisideda prie sovietų vykdomos tautų rusifikacijos. 1981 m. pradžioje "AB" lietuvių programa buvo praplėsta, pridedant naują rytinę įvykių apžvalgą. Tai buvo neabejotinai VLIKo pastabų paskatinta, jeigu ir neiššaukta iniciatyva.

Prie šių suminėtų laimėjimų reikia jungti ir kasdieninius VLIKo/ELTOS darbus: padidinti ELTOS tiražai, atgaivinta ELTA ispanų kalba, tęsiamas radijo programų rėmimas medžiaga ir lėšomis, surengti du turiningi seimai, palaikyti ryšiai su korespondentais ir organizacijomis, paruošti keli vienkartiniai leidiniai

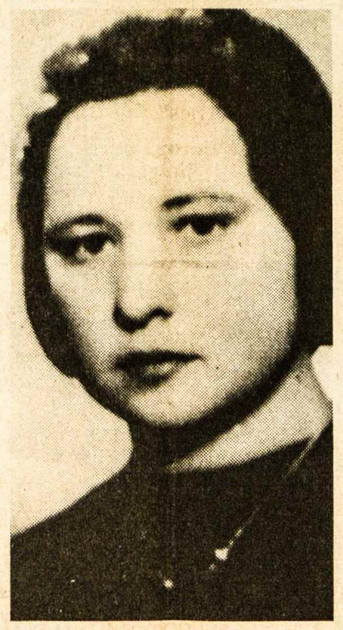

Laisvės kovotoja sovietų okupuotoje Lietuvoje GENOVAITĖ NAVICKAITĖ, 1980 m. lapkričio 24-25 d.d. Vilniuje nubausta dvejų metų lagerio bausme už "LKB Kronikos" dauginimą. Medicinos sesuo, dirbusi įvairiose Kauno ligoninėse

Derinti pastangas

Šie VLIKo darbai iki šiol buvo atliekami, naudojantis vienu pilnalaikiu raštinės tarnautoju ir keliais pripuolamu laiku namie dirbančiais talkininkais ELTAI. Nepaprastai daug jėgų ir darbo skyrė VLIKo valdybos, tarybos ir Tautos Fondo visai neatlyginami savanoriai nariai. Šios darbo sąlygos yra sunkios ir neleidžia įvykdyti daugelio kitų reikalingų užsimojimų. Pastangas politiniams Lietuvos ir lietuvių tautos reikalams sovietų okupuotoje Lietuvoje reikia didinti. Jos turi būti nuolatinės ir sistemingos. **Jos turi pasiekti kitataučius derinio ir sutartinio darbo krypčių siekiant. Jos turi pasiekti per šimtą vyriausybių ir, žinoma, — lietuvius Lietuvoje bei visame pasaulyje.** Šio darbo sąlygų pagrindą sudaro lietuviai išeiviai. Dėlto ypač svarbu, kad santykiuose su kitataučiais, o ypač su valstybių vyriausybėmis, lietuviai kalbėtų suderintai, kalbėtų ne kiekvienas už save ir tik už savo organizaciją, bet už vieną lietuvių tautos derinį pagal reikalą specializuoto tikslo vadovaujančio veiksnio arba bendru vardu!

Pabaigai reikėtų pastebėti, kad išeivių gyvenimas rodo daug rūpestį keliančių ženklų, kurie neišvengiamai atsiliepia į VLIKo ir į visų išeivių darbo našumą bei jo atlikimo galimybes. Antai, mūsų spaudos tiražai 1980 m. krito (pvz. "Draugas" nustojo 35% prenumeratorių); gausėja kivirčai ir asmeniškumų kėlimas spaudoje. Tai rodo sumenkėjimą ir savęs garsinimą, bet ne pastangas dirbti bei konstruktyviai trūkumus šalinti. Tęsiamos tarporganizacinės varžybos ir pastangų diskreditavimas. Tai neišvengiamai atgraso daugelį teigiamą įnašą pajėgiančių duoti lietuvių nuo talkos ir nuo dalyvavimo visuomeniniame lietuvių gyvenime. Išeivijoje yra beveik neatkreiptas dėmesys į ekonominių kooperatyvų galimybes (pvz. šalia taupomųjų bendrovių, pirkimo, gyvybės, automobilių ir turto draudimo galimybės, esamų susivienijimų stiprinimas).

Pagaliau jaunimo dalyvavimo klausimas lietuvių visuomenėje ir kultūriniame gyvenime teberieda pakalnėn. Tai yra vos keli pavyzdžiai, kurie turi rūpėti ne tik lietuvių visuomenei, ne tik Bendruomenės ir kiekvienos organizacijos vadovams, bet ir kiekvienai šeimai, kiekvienam asmeniui. Tarpusavio organizacijų varžybos šitų gyvastingų reikalų neišspręs, bet tik atgrasins dėmesį ir jėgas nuo jų sprendimo.

Vienintelė išeitis iš šitų negerovių yra darna, darbų pasiskirstymas ir pagarbos reiškimas ne tik veiksnių institucijoms, bet ir visoms organizacijoms bei jose dirbantiems asmenims.

Reikia tikėtis, kad VLIKo pastangos ateityje nesilpnės, bet bus sustiprintos. Viliuos, kad pasireiškusios negerovės bus išlygintos pačios visuomenės (o kas kitas galėtų tai atlikti?), randant vadovus, kurie moka pirmiausia bendradarbiauti, o ne kivirčų ieškoti. Viliuos, kad šiuo būdu lietuviai išeiviai nenuleis rankų, bet tęs su užsidegimu darbą savo ir savo pavergtos ir labai kenčiančios tautos naudai ne tik 1981 m., bet ir tolimesnėje ateityje.

Vokiečių karininko užrašai

Vaizdas carinės Rusijos viešpatavimo viename Lietuvos miestely

Bevartydamas 1916 m. 41 nr. "Das Leben im Bild" (gyvenimas paveiksluose), kuris buvo leidžiamas kaip priedas tuo laiku ėjusio vokiško laikraščio "Schwarzwaelder Bote", radau tokį aprašymą, liečiantį vieną Lietuvos gyvenvietę ir pavadintą "Rusiška kultūra" (užrašai vieno brigados adjutanto). Čia pateikiu jo vertimą.

Tik įžengę vienon lietuviškon gyvenvietėn S., atsidūrėm vienoje buvusioje rusų policijos būstinėje, kurioje anksčiau viršininkavo Gregor Jurjevič Lichin. Jo paties, aišku, čia jau nebebuvo — pabėgo su savo tautiečiais sibiriokais, bet jo nelemta dvasia vis dar lyg ir tūnojo šioje patalpoje ir kiekvieną įeinantį apimdavo kažkoks bjaurus ir slegiantis jausmas.

Pastatas buvo vienas iš nedaugelio šios vietovės mūrinių namų. Vėliau, po daugelio mūsų pastangų ir valymo darbų, jis buvo paverstas ligonine. Anksčiau tai buvo namas, kuris kiekvienam sukeldavo baimės jausmą. Jau vien ta vieta, kur jis stovėjo, lyg sakyte sakė, kad čia vykdavo dalykai, bijantys dienos šviesos.

Iš gatvės žengus vieną laiptą, žmogus staiga atsirandi tamsiame koridoriuje, kur iš kairės ir dešinės pusės buvo ginklams sustatyti stovai. Trejos geležimi apkaustytos durys slėpė tris rusiškas kalinių vienutes su šlapiomis plytų grindimis, juodai smaluotom sienom ir su dešimčia maišų, prikimštų dvokiančių šiaudų. Ant grindų mėtėsi apipuvę maisto likučiai. Skersai grindų buvo griovelis, pilnas dvokiančio vandens.

Gale koridoriaus kabėjo užrašas, rodantis, jog tai yra tardytojo kambarys. Didelė keturkampė patalpa, kurioje stovėjo du stalai, šešios taburetės ir dvi raštų spintos. Ant vienos jų kabojo net raštų registracijos lapas. Iš jo galima buvo matyti, kad tie raštai priklausė slaptajai politinei policijai.

Medinis ožys

Vienas daiktas labai krito į akis, kuris stovėjo prie vienintelio, geležimi apkaustyto lango ir tiesiog simbolizavo Rusiją: tai buvo ilgas medinis ožys, iš kurio abiejų pusių kabėjo odiniai diržai, ir šalia ant vieno kablio kabėjo du bizūnai — "nagaikos". Jais, taip sakant, galima būdavo prie medinio ožio pririštam kaliniui palengvinti prisipažinimą.

Jeigu kam ir kiltų abejonė, ar tokiame krašte, kur taip buvo paplitusi korupcija, dar tokie dalykai galėjo dėtis, tai likusių vietinių gyventojų parodymai būtų išsklaidę visas abejones.

Kaip matyti, tas ožys ir ta spinta, ant kurios užrašyta "Ochrana", turėjo daug bendro. Ypatingai per paskutinius, neramumų pilnus kelerius metus, ant ožio buvo plakama daug žmonių. Dažniausiai politiniai kaliniai ir daugeliu atvejų kitatikiai (neortodoksai), gyvenantys toje vietovėje ir apylinkėse.

Šalia tardymo patalpos buvo žandarų sargybos būstinė su stipriom geležinėm grotom ant langų. Tas visas labai slegiantis vaizdas buvo toks, kad jauteisi atsidūręs lyg vidurinių amžių laikotarpyje.

Ortodoksų cerkvė

Kadaise vienas mokslininkas yra pasakęs: užtenka pamatyti šventoves, kad galėtum suprasti to krašto kultūrą ir gyvenimą.

Prie miestelio prisiglaudusi stovėjo griozdiška graikų-ortodoksų cerkvė, kurios bombastiški bokštai spindėjo auksu. Tai sudarė labai ironišką kontrastą taip varganam miesteliui. Devyniasdešimt du menkos vertės šventųjų paveikslai puošė nuogas cerkvės sienas. Spinta, kurioje kadaise kabėjo liturginiai drabužiai — tuščia. Visus liturginius sidabrinius indus rusai pasiėmė. Norėjo ir varpus išsivežti. Nukabint tai nukabino, bet išsivežti nespėjo. Aišku, pinigų kasą pasiėmė, bet nespėjo pasiimti metrikų ir kitų dokumentų, iš kurių buvo galima aiškiai matyti, kaip labai popų buvo išnaudojami vietiniai ir apylinkės gyventojai. Tik labai nežymus nuošimtis gyventojų buvo ortodoksai. Tai buvo daugiausia caro valdininkai ir kariškiai, kurie Rusijoj nuo cerkvinių mokesčių buvo atleisti.

Bet savo pajamoms pagerinti (popas gaudavo 10% nuo surinktų cerkvės mokesčių) katalikai lietuviai o taip pat ir žydai paprastai būdavo užrašomi ortodoksais ir iš jų išlupamas cerkvinis mokestis. Prie žandarų ir popų sauvaliavimo prisidėjo ir karinis rusų ūkis.

Rusų kareivinės

Kaip kokia feodalų pilis (iš tikrųjų tokia ir buvo), ant kalvos stovėjo rusų kareivinės. Einame per purviną kareivinių kiemą, kurio vidury stovi kiek šviesesnis pastatas. Tai koplyčia. Tiek kareivinių, tiek koplyčios pastatai pailgi, be jokio skonio pastatyti vienaaugščiai. Turėjo daugiau tvirtovės išvaizdą. Tai rodė ir visa aplinka su šaudymo angomis mūruose. Kareivių ir puskarininkių patalpose, be paprasto purvo ir netvarkos, daugiau nieko ypatingo nebuvo. Visi kampai pristatyti ikonų, kurios nuobodžias patalpas truputį paįvairina.

Kairiojo bloko gale buvo karininkų kambariai. Jų įrengimas — pusiau vidutinį skonį turinčių asmenų. Kaip ir visur.

Šalia nesuprantamų rusiškų poetų ir filosofų leidinių guli taip pat bjauriausia prancūziška literatūra. Spintose — uniformų likučiai, moteriški apatiniai, degtinės likučiai, cigarečių ar papirosų nuorūkos. Viskas sujaukta.

Visokio pobūdžio karinių knygų ryšuliai guli visur palaidai išmėtyti. Visa tai rodė paprotį, kurio buvo laikomasi rusų armijoje. Pavyzdžiui, visi eiliniai suregistruoti pagal tikybą. Pirma — ortodoksai, antroje eilėje katalikai, o gale žydai. Į paskutiniuosius, atrodo, iš viso buvo žiūrima nėpalankiai — kaip visoje Rusijoje, taip ir kariuomenėje.

Sąrašuose matyti daug žydiškų pavardžių, apvedžiotų mėlynu pieštuku. Iš to galima spręsti, kad tai toms pavardėms nieko gero nelėmė.

Viskas, kas čia aprašyta, taip sakant, buvo rasta normalioje rusų paliktoje būsenoje. Mūsiškiai dar neturėjo laiko viską sutvarkyti ar išvalyti. Mes radome tai, ką savo laiku rašė išsilavinę rusai apie esamą tvarką ir gyvenimą, o vėliau ne vienas už tai ir nukentėjo.

Kaikurie karo meto pergyvenimai nebuvo tokie sukrečiantys ir beviltiški, kaip būklė, kurioje buvo laikoma tokia didžiulė tauta. **Č. V.**

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Vasario 16 gimnazijoje mergaičių bendrabučio vedėja M. DAMBRIŪNAITĖ-ŠMITIENĖ su pirmokėmis aptaria dienos darbus bei pramogas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAMINKLAS VILNIUJE

Paminklą sovietų partizanams ir pogrindininkams Vilniuje kuria skulptoriai J. Kalinauskas ir A. Zokaitis, architektai G. Baravykas, K. Pempė ir G. Ramunis. Paminklas turės aštuonias beveik 4,5 metro augščio figūras, padalintas į dvi grupes, pastatytas ant nuožulnios plokštumos, sujungtas vėliava, kurį tikriausiai bus sovietinė. Po ta nuožulnia plokštuma planuojama įrengti sovietinių partizanų garbei skirtą kambarį.

PREMIJA LAURINČIUKUI

Sovietinės Rašytojų Sąjungos valdybos sekretoriatas įsteigė metines A. Tolstojaus vardo premijas, kurios skiriamos už publicistinius raštus tarptautinėmis temomis. Į 1980 m. premijas laimėjusiųjų sarašą yra įtrauktas ir Albertas Laurinčiukas, kadaise švaistęsis JAV ir Kanadoje, o dabar redaguojantis kompartijos oficiozu laikomą vilniškę "Tiesą". Ta A. Tolstojaus premija jam paskirta už knygas "Trečioji dolerio pusė", "Varinė saulė" ir "Juodasis kraujas". Pirmąją knygą sudaro jo įspūdžiai iš kelionių po JAV, iškreiptai vaizduojantys amerikiečių gyvenimą, absurdiškomis išvadomis tarnaujantys Maskvos propagandai. Maskvai tarnauja ir A. Laurinčiuko redaguojama "Tiesa". Rekordas buvo pasiektas to dienraščio kovo 5 d. laida: numeris padidintas iki 8 puslapių, kurių net šeši yra skiriami sovietinės kompartijos suvažiavime priimtam nutarimui "Pagrindinės TSRS ekonominio ir socialinio vystymosi kryptys 1981-1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų". Tuos šešis puslapius be jokių kitų intarpų užpildo knygos formato petitu surinktos eilutės, kurių turbūt neįstengė perskaityti ne tik dienraščio skaitytojai, bet ir pats vyr. red. A. Laurinčiukas. Tokia medžiaga normaliai turėtų būti išleista atskira brošiūra, nes ji visišku niekalu paverčia dienraštį.

NAUJA GYDYKLA

Druskininkai susilaukė naujos gydyklos, kurią suprojektavo architektai Aušra ir Romualdas Šilinskai, o vitražais papuošė dail. Irena Lipienė. Pastatui jiedu pasirinko trijų pasagų, sujungtų vestibiuliu, idėją. Naujoji gydykla yra ne tik didžiausia Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje. Pastatas turi 200 vonių, gydomuosius dušus, kaskadines maudykles ir baseiną. Gydykla iš karto galės priimti 450 pacientų, kurie bus gydomi ne tik mineraliniu vandeniu, bet ir perlinėmis, angliarūgštės, deguonies voniomis, vaistažolėmis. Per valandą bus atliekama apie 1.000 įvairių gydymo procedūrų. Kadangi kasdien reikės per 2.000 kubinių metrų mineralinio vandens, teko pastatyti ir 20 metrų augščio vandens bokštą. Aikštėje prieš naująją gydyklą duoklė sovietiniam komunizmui bus įgyvendinta V. Lenino paminklu. Jo ir aikštės projektą taip pat ruošia architektas R. Šilinskas.

SENSTANČIOS MELŽĖJOS

Žemės ūkio ekonomikos instituto bendradarbis Vytautas Skebas vasario 21 d. "Tiesoje" palietė melžėjų problemas. Visame žemės ūkyje jų dabar turima 20.000, tačiau nė pilno šio skaičiaus dešimtadalio nesudaro jaunesnės melžėjos iki 30 metų amžiaus. Dabartinis melžėjų skaičius esąs aiškiai permažas: "Jau dabar darbo rankų kai kuriose pieno fermuose trūksta, todėl melžėjoms tenka dirbti be poilsio dienų. Kad visos jos galėtų laiku gauti kasmetines atostogas ir dirbti penkių darbo dienų savaitę, respublikoje reikėtų papildomai įdarbinti maždaug pusketvirto tūkstančio žmonių . . ." Mechanizuotam melžimui reikia augštesnio išsilavinimo atstovių. Statistika betgi rodo, kad Varėnos ir Zarasų rajonuose iš kiekvieno šimto melžėjų tik dvi yra baigusios vidurines mokyklas. Kituose rajonuose melžėjos su viduriniu išsilavinimu nesudaro nė 3 %. Visoje Lietuvoje veikia 26 kaimo profesinės technikos mokyklos, tačiau lig šiol tik viena Šlapaberžės mokykla ruošdavo mechanizuoto melžimo specialistes. Šiais mokslo metais mechanizuoto melžimo skyriai buvo įvesti Aukštadvario ir Pajūrio mokyklose, o buvo planuota įsteigti šešis skyrius. Per trejus metus merginos tose mokyklose įsigyja vidurinį išsilavinimą, tampa kvalifikuotomis melžėjomis. Žemės ūkiui reikia visokių specialistų. Melžėjų paruošimas ignoruojamas: "Rajono žemės ūkio valdyba, gavusi siuntimo mokytis profesinėse technikos mokyklose planą, kuriame nurodytos įvairios specialybės, pirmiausia pasirūpina mechanizatoriais. Rezultatas: bendras siuntimo planas įvykdytas, o mechanizuoti melžimo meistrų suolai tušti. Reikia tobulinti ir mechanizuoto melžimo meistrų specialybės paskirstymą kaimo profesinėse technikos mokyklose. Dabar ši specialybė, kaip jau minėta, yra trijose iš 26 mokyklų, o, pavyzdžiui, traktorininkus rengia 23 mokyklos . . ." Dėlto V. Skebas savo rašinio antrašte ir klausia: "Kur jauni melžimo meistrai?"

STANIŪNŲ FAZANYNAS

Bandomajame Staniūnų ūkyje, Panevėžio rajone, jo vadovas Henrikas Pilkauskas 1977 m. pradėjo veisti ir auginti fazanus, pagalbon pasikvietęs medžiotojus. Tais metais buvo išauginta 1.200 fazanų, kurių 400 pasiliko fazanyne, o 800 buvo paleisti. 1979 m. Staniūnuose išaugo 3.500 fazanų, o 1980 m. — jau 6.000. Dalis išaugintų fazanų paleidžiami į savus medžioklės plotus, kiti parduodami Alytaus, Biržų, Joniškio, Radviliškio, Ukmergės rajonų medžiotojams.

SENOLIŲ VAKARONĖS

Zoniniuose Meškuičių kultūros namuose, Šiaulių rajone, buvo surengta pirmoji konkursinė senolių vakaronė. Joje dalyvavo senieji medžio drožėjai, audėjos, mezgėjos, pasakoriai. Jie pradėjo rajoninį "Senolių vakaronės" konkursą, kurin žada įsijungti Gruzdžių, Padubysio, Raudėnų, Kairių bei kitų apylinkių senovinių dainų ir šokių mėgėjai.

PALAIDOTAS GUMAUSKAS

Marijampolėje, dabar vadinamoje Kapsuku, 1981 m. sausio 19 d. palaidotas buvęs brolis marijonas a.a. Antanas Gumauskas, 73 m. amžiaus. Mirė sausio 16 d. ligoninėje. Tą dieną, kaip vietinės šventovės zakristijonas, patarnavo Mišioms, kurių metu apalpo ir griūdamas sutrenkė galvą į laiptus, užversdamas ant savęs sunkią žvakidę. Mirė neatgavęs sąmonės. Buvo pašarvotas Aušros Vartų koplytėlėje. Laidotuvių Mišias atnašavo vysk. L. Povilonis, vysk. V. Sladkevičius, mons. J. Žemaitis, kun. P. Račiūnas, kun. V. Inkratas, kun. J. Malinauskas ir kun. V. Aliulis. Pamokslą pasakė vietos klebonas kun. dr. L. Lešinskas. Kapinėse su velioniu atsisveikino kun. V. Aliulis, primindamas, kad a.a. Antanas buvo uolus K. Bendrijos darbininkas, ėjęs nežymias pareigas, bet labai ištikimai. Sugiedota "Viešpaties Angelas" ir "Marija, Marija". Procesijos mergaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, ant kapo sudėjo gėlių. Nors velionis nebuvo kunigas, bet laidotuvės buvo iškilmingos — kaip kunigo.

V. Kst.

Šeštadieninės Montrealio lietuvių mokyklos choras, vadovaujamas seselės Teresės, atlieka meninę programą Vasario 16 minėjime, kurį surengė mokytojai ir mokiniai mokyklos patalpose

HAMILTON, ONT

PO "FABIJOLĖS" SPEKTAKLIO. Toronto Prisikėlimo parapijos vaidybos sambūris kovo 1 d. Jaunimo Centro salėje suvaidino religinio turinio dramą "Fabijolė". Veikalas dėl savo ilgumo (prologas ir 4 veiksmai) esamose sąlygose neįmanomas tobulai suvaidinti. Visdėlto geros A. Totoraitienės dekoracijos ir labai spalvinga romėnų apranga bei gerai apšlifuota vaidyba, atrodo, patenkino hamiltoniečių lūkesčius. Jie ne tik plojimais atsidėkojo, bet ir sambūrio vedėjui bei veikalo parengėjui kun. B. Pacevičiui įteikė gėlių puokštę.

Spektakliui diena nebuvo labai palanki, nes iš vakaro Hamiltone ir Toronte vyko kaukių baliai. Be to, tą sekmadienį Hamiltone buvo ruošiamas kitos organizacijos pobūvis.

"Fabijolę" iškvietė hamiltoniškiai ateitininkai, tarpininkaujant Elenai Gudinskienei, kuri pati ir globojo mus nuo pradžios iki galo. Hamiltono lietuviai pasižymi vaišingumu. Tai žinojome ir išvažiavome be pusryčių. Neapsivylėme, nes tenai jau laukė maloni globėja El. Gudinskienė, o ant stalo — karšta, kvepianti kava, riebūs sumuštiniai ir saldūs pyragai.

Salė nebuvo viliojančiai tinkama, bet mūsų pačių personalas (p. Genčiui vadovaujant) pašalino kliūtis — sutvarkė apšvietimą ir pritaikė atsivežtas dekoracijas, kiek tik jų sutilpo toje mažoje scenoje.

Kaip atrodė vaidinimas iš menišlkos pusės, žiūrovai įvertins ir pasakys, ar ta drama (pirmųjų amžių krikščionių žūtbūtinė kova už religiją) buvo įtikinanti ir kiek paveikė jų širdis. Toronte ji buvo suvaidinta du kartus ir publikos priimta labai nuoširdžiai.

Toronto Prisikėlimo parapijos vaidybos sambūris dėkingas ateitininkams ir jų talkininkėms už pakvietimą ir vaišes, ypatingai skanius pietus.

Gastrolėse dažnai pasitaiko klaidų. Apgailestaujame ir mes, kad be jų neapsieita, už kurias reikėtų atsiprašyti, būtent, ne tik dėl vaidinimo, bet ir dėl netinkamai išspausdintos programos, atsivežtos iš Toronto. Matyt, per neapsižiūrėjimą spaustuvėn pateko ne tas sąrašas, kuris buvo skirtas vaidinimo programai. Dėlto atspausdinti nereikalingi artistų telefonų numeriai, o pabaigoje praleista pavardė pačio svarbiausio asmens šiame vaidybos sambūryje, būtent, Juozo Jagėlos. Jis veikalą režisavo ir artistus grimavo. Hamiltoniečiai, atrodo, klaidą greitai suprato ir jokių nereikalingų išvadų iš to nepadarė.

Emerencijana

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką lankiusiems mane ligoninėje ir namuose (prieš operaciją ir po jos), linkėjusiems sveikatos telefonu, įteikusiems dovanas ir gėles: A. Švabaitienei, P. Dums, A. ir O. Godeliams, J. Klypui, H. Bunk, A. Giriūnui, V. A. Apanavičiams, M. Choromanskienei, savo vyrui, chirurgui dr. M. Jeremias, dr. Brien, dr. Greenspan ir už rūpestingumą bei lankymą ligoninėje — dr. Gailiui.

Ačiū visiems už pareikštą nuoširdumą —

Bronė Kažukauskienė

Delhi-Tillsonburg Ontario

KLK MOTERŲ DR-JOS DELHI SKYRIUS 1980-81 m. veiklos programon įrašė visą ciklą paskaitų savo narėms ir kitai suinteresuotai lietuviškajai bendruomenei. Paskaitas skaityti kviečiami šioje apylinkėje išaugę jaunosios kartos asmenys, kurie baigę augštuosius mokslus jau dirba savo pasirinktoje srityje. Šį sezoną jau įvyko 5 tokios paskaitos. Iš dar nepaminėtų "TŽ" yra šios:

Lapienis, Renis J., optometrijos daktaras, neseniais baigęs Waterloo universitetą ir praktikuojąs Toronte, skaitė paskaitą š.m. sausio 4 d. Jis savo paskaitoje, iliustruotoje profesinėmis augštos kokybės skaidrėmis, aiškino ir atsakinėjo į gausius klausimus apie akių sveikatą, akinių parinkimą ir nešiojimą. Dr. Renis augo savo tėvų Vandos ir Petro Lapienių tabako ūkyje ir baigė vietinę gimnaziją.

Norkutė-McIntosh, Dalia, specializavosi ir įsigijo diplomus finansų (Mohawk College, Hamilton), sąskaitybos (Ryerson College, Toronto) ir psichologijos (York University, Toronto) srityse. Šiuo metu ji dirba Bank of Montreal, Toronte, paskolų skyriuje (loans officer), su geromis greito karjero kilimo perspektyvomis. Savo paskaitoje kovo 15 d. ji aiškino ir atsakinėjo į klausimus apie įvairias bankines operacijas, kurios gali būti naudingos tabako ūkininkams ir kitiems privatiems asmenims. Klausytojai ypač domėjosi įvairiomis problemomis, susijusiomis su indėliais. — Dalia N. augo savo tėvų Danos ir Mečio Norkų tabako ūkyje. Vėliau, tėvams išėjus iš ūkio, o Mečiui N. dirbant federacinės valdžios tabako bandymų stotyje, ji augo, gyveno ir gimnaziją baigė Delhi miestelyje.

Abu paskaitininkai kalbėjo gražiai lietuviškai, nors ir skundėsi stoka terminologijos jų specialybėje.

B. Povilaitis

London, Ontario

JŲ KANČIOS MUS ĮPAREIGOJA. Kovo 8 d. Londone lankėsi Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėjas kun. K. Pugevičius, kovotojas, labai pozityviu būdu besistengiąs padėti kenčiančiai Lietuvai. Tai tas pats, kuris Vašingtone buvo suimtas prie sovietų ambasados ir keletą valandų praleido dabokléje, tas pats, kuris religinei šalpai labai stropiai renka aukas ir su dideliu pasišventimu stengiasi informuoti lietuvius ir kitataučius Š. Amerikoje apie tai, kas vyksta priespaudą kenčiančioje Lietuvoje.

Šis dvasiškis yra vertas didelės pagarbos ir todėl, kad jis, gimęs Amerikoje, Lietuvos reikalais rūpinasi daug daugiau, negu mes užaugusieji Lietuvoje. Londone jis paskaitė pranešimą, neseniai gautą iš Lietuvos, iš Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto. Jame nurodoma, kad iš anksčiau Lietuvoje buvusių 1500 kunigu tėra likę tik 735 ir tų pačių dauguma yra jau pensininko amžiaus. Jame suminėti tikinčiųjų suėmimai, kankinimai, tragiškas Lietuvos vyskupų likimas (kaikurie vyskupai sušaudyti arba kitais būdais padaryti negalinčiais eiti savo pareigų). Kaikurios šventovės paverstos teatrais, meno galerijomis ar net fabrikais. Suimta ir nuteista nemaža patriotų lietuvių. Sunaikinta per 1000 kryžių.

"Tai faktai, turį atkreipti visų mūsų dėmesį", sakė kun. K. Pugevičius. Jis davė ir labai gerą palyginimą, kurį mėginsiu apytikriai atpasakoti. Esa mums čia viskas jau atsibodo: rinkti aukas, aukoti, belstis į vietos pareigūnų duris ir t.t. Kad ir gyvendami laisvėje, visada randame vienokį ar kitokį pasiteisinimą, kodėl mes šio ar to negalime atlikti. Ir po to jaučiamės lyg savo pareigą kenčiančiai Lietuvai būtume jau atlikę. Tuo tarpu jiems ten niekas nenusibodo. Už savo religinius ir tautinius įsitikinimus, už lietuvišką žodį jie eina į kalėjimą ir geriau bevelija būti tremiami į Sibirą, negu savo įsitikinimų išsižadėti. Jie savo gyvenimą pašvenčia kenčiančiai Lietuvai.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A) 6%
santaupas 12¾%
term. depoz. 1 m. 13%
term. depozitus 3 m. .. 12%
reg. pensijų fondo 13%
90 dienų depozitus 14½%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 15%
asmenines paskolas 16%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's **TRAVEL**

LIETUVA

11 DIENŲ!

BIRŽELIO 8 – 22,

Vilnius, Kaunas, Trakai, Druskininkai, Anykščiai, Rumšiškės

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

Gegužės 14 — 28 Gegužės 28 — birželio 11
Liepos 9 — 23 Liepos 23 — rugpjūčio 6
Rugpjūčio 13 — 27 Rugsėjo 3 — 17

Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius.
Smulkiau teiraukites:

TORONTO tel. (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel. (514) 669-8334
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX 06-986766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's **TELEVISION**
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

The Marlatt *laidotuvių namai ir koplyčia*

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd. 615 Main Street East (East of Sanford) **Telefonas: 528-6303** HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

XII-JĄ KAZIUKO MUGĘ ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE kovo 8 d. surengė visi keturi Čikagos skautų bei skaučių tuntai ir Akademikų Skautų Sąjungos vienetai. Pirmąją Kaziuko mugę 1959 m. atidarė Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, o dabar tai atlieka jo pareigas perėmusi J. Daužvardienė Ji su kitais garbės svečiais mugėn pateko pro Kernavės tunto paruoštus augštus vartus, papuoštus verbomis. Tradicinę Vilniaus aikštę pakeitė didžioji Jaunimo Centro salė, joje įvykęs skautiško jaunimo paradas, ypač gražiai nuskambėjusi "Aušros Vartų" tunto skaučių daina "Mano žemė". Mugėje buvo sutelkta daug įvairių dirbinių, pradedant mažais mediniais koplytstulpiais, lėkštėmis, žvakidėmis, baigiant keramikos kūriniais, "Nerijos" jūrų skaučių rankdarbiais. Akademikai skautai savo paviljone platino lietuviškas knygas, plokšteles ir kasetes. Tuntai taipgi turėjo ir atskiras savo kavines. Dekoracijų liepsnose buvo paskendusi "Aušros Vartų" tunto kavinė "Liucipieriaus rūmai", Meksikos vaizdais bei muzika lankytojus viliojo ASS kavinė "Acapulco, cepelinais, koldūnais, dešromis ir kugeliu — "Nerijos" ir "Lituanikos" tuntų valgyklos. Kaziuko mugė susilaukė tūkstančių lankytojų. Tiek jų nesutraukia joks kitas renginys Čikagoje.

KUN. DR. JONAS MAKNYS auksinę savo kunigystės sukaktį atšventė vasario 15 d. Providence, R.I., kur jis dabar kaip pensininkas gyvena amerikiečių seselių vienuolyne. Mišias vienuolyno koplyčioje koncelebravo su Providence vyskupu pagalbininku K. Angell, 11 kunigų. Tarp pastarųjų buvo ir 5 lietuviai — prel. V. Balčiūnas, kun. St. Yla, kun. R. Krasauskas, kun. L. Budreckas ir kun. J. Petrauskas. Sukaktuviniai pietūs įvyko vienuolyno patalpose. Juose, be minėtų lietuvių kunigų, dalyvavo Providence lietuvių parapijos administratorius kun. dr. V. Cukuras, N. Pr. Marijos seselės Augusta Sereikytė ir Margarita Bareikaitė iš Putnamo bei keli pasauliečiai. Sukaktuvininkas yra gimęs 1908 m., labai jaunas baigęs kunigų seminariją. Dėlto jis turėjo laukti šventimų, studijuodamas Kauno universitete. Kunigo šventimai jam buvo suteikti vieneriais metais anksčiau, negu reikalaujamas amžiaus minimumas, Marijampolėje, kur teko laikyti ir pirmąsias Mišias. Gyvendamas JAV dirbo amerikiečių parapijose, reiškėsi lietuvių spaudoje savo straipsniais.

DR. PETRĄ VILEIŠĮ vasario 13 d. Waterburio mieste užpuolė ir apiplėšė keturi banditai. Jie jį primušė ir peiliu sužeidė kaklą. Žaizdas teko susiūti ligoninėje. Nukentėjo ir kitas asmuo, bandęs gelbėti dr. P. Vileišį.

LOS ANGELES LIETUVIAI vasario 22 d. pagerbė Dramos Sambūrio vadovę rež. Dalilą Mackialienę, už savo teatrinę veiklą laimėjusią JAV LB kultūros tarybos $1.000 premiją. Su jos nuveiktais darbais supažindino rašytojas Jurgis Gliauda, apie juos taipgi kalbėjo — Algis P. Raulinaitis, Stasė Pautienienė, Saulius Matas, Pranas Visvydas ir Algirdas Gustatis. Laureatė D. Mackialienė pasidalino pradiniais teatrinės savo veiklos atsiminimais, pažerdama daug įdomių įvykių. Jai visi sugiedojo "Ilgiausių metų", įteikė senų V. Šekspyro veikalų pastatymų graviūrų tomą.

RYTINIO JAV PAKRAŠČIO lietuvių tautinių šokių šventė gegužės 30-31 d.d. rengiama Hartforde, Trinity kolegijos patalpose. Norima sudaryti progą joje dalyvauti tiems lietuviams, kurie negalėjo nuvykti į tautinių šokių šventę Čikagoje. Programon jau sutiko įsijungti šokėjų grupės iš Baltimorės, Bostono, New Jersey, Niujorko, Filadelfijos ir Ročesterio. Bilietai kainuos po $8. Juos galima užsisakyti pas Birutę Monaco, 25 Richard Rd., Manchester, Conn. 06040. Čekiai turi būti skiriami Lithuanian Folk Dance Festival.

BENDRĄ DARBO KONFERENCIJĄ balandžio 11-12 d.d. Dainavos stovyklavietėje prie Detroito turės Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių bei Lietuvių Jaunimo Sąjungų valdybos ir institucijos. Konferencija skiriama II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų, V-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pasiruošimams, švietimo, kultūros, politinės veiklos klausimams.

Brazilija

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS tarybos ir revizijos komisijos rinkimai įvyko vasario 15-22 d.d. Sao Paulo mieste šiam tikslui buvo įrengtos trys rinkiminės būstinės, o kitų vietovių tautiečiai rinkimuose galėjo dalyvauti paštu. Rinkimų komisiją sudarė kun. P. Rukšys, SDB, A. Joteikaitienė ir M. Vinkšnaitienė. Jos pranešimu, rinkimuose dalyvavo 459 balsuotojai, tačiau 7 neteisingai užpildė balsavimo lapelius, o 3 balsuotojai nerado nė vieno tinkamo kandidato. Daugiausia balsų į BLB tarybą gavo: I. Jonas Tatarūnas — 258, II. Algirdas Sliesoraitis — 229, III. kun. Pranas Gavėnas, SDB — 222, IV. prel. Pijus Ragažinskas — 206, V. Aleksandras Valavičius — 185. Populiariausiais kandidatais į revizijos komisiją buvo Alfonsas Petraitis su 227 balsais ir Petras Šimonis su 223.

VASARIO 16 MINĖJIMĄ Rio lietuviai vasario 15 d. pradėjo pamaldomis buvusioje šio didmiesčio katedroje. Mišias atnašavo lietuviams kapelionu paskirtas kun. M. Valiukevičius. Kadangi ta šventovė priklauso portugalų parapijai, pamokslą teko sakyti portugalų kalba, tačiau giedama buvo lietuviškai. Prie altoriaus buvo atneštos Lietuvos, Brazilijos ir Portugalijos vėliavos, prie kurių stovėjo tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuvaitės. Oficialioji minėjimo dalis įvyko parapijos salėje. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Brazilijos parlamento narys dr. E. Menezes (jo kalbos tekstas jau paskelbtas "TŽ" 12 nr.). Savo žodžiu minėjiman įsijungė ir teisėjas dr. A. da Costa. Po vieną savo eilėraštį skaitė dvi viešnios — portugalė ir brazilė iš Barreto. Minėjimu pasirūpino rengėjų komitetas — Ernestas Petraitis, Kazimieras ir Antanas Gaulios, Vladas Vyčas, Stasė Kyzelienė, Kazys Audenis ir Edmundas Dubauskas.

Britanija

PRINCO KAROLIO, sosto įpėdinio, sužadėtuvės su Diana Spencer sudomino ne tik britus, bet ir kitas Britanijoje gyvenančias tautybes. Vasario 27 d. princas Karolis lankėsi pramoniniame Anglijos mieste Derbyje, kur jis turėjo progą susitikti su įvairių etniniu grupių atstovais. Kadangi Derbio lietuviai neturi savo patalpos, jiems teko pasinaudoti Ukrainiečių Klubu. Čia ilgoką pasikalbėjimą princas Karolis turėjo su Milda Zinkute, Irena Venckuviene ir Jule Zuze, kurios buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. Princui Karoliui jos įteikė dail. A. Tamošaičio knygą "Lithuanian National Costume". Dėkodamas už knygą, princas Karolis pareiškė, kad ji bus labai gera dovana jo būsimai žmonai. Jis taipgi susidomėjo I. Venckuviene, Britanijon atvykusia prieš 12 metų iš sovietų okupuotos Lietuvos. Teiravosi apie sunkumus, kuriuos teko patirti dėl išvažiavimo suvaržymų. Oficialus priėmimas princui Karoliui buvo surengtas Derbio rotušėje. Pokylyje dalyvavo D. Britanijos Lietuvių Sąjungos Derbio skyriaus pirm. V. Junokas ir G. Zinkuvienė. Burmistras J. Thorp juos supažindino su princu Karoliu. Vasario 16 minėjime, kuris Derbyje buvo surengtas vasario 28 d., dalyvavo karalienės Elzbietos atstovas šiame mieste ir jos vardu padėkojo lietuviams už gražų princo Karolio sutikimą.

Vokietija

NEMAŽAS BŪRYS LIETUVIŲ iš Pforzheimo, Freiburgo ir Karlsruhes vasario 14 d. susirinko Rastatte. Čia Vasario 16 minėjimą surengė VLB Rastatto apylinkės valdyba su savo pirm. Paulium Gustainiu. Minėjimas pradėtas bendromis katalikų ir evangelikų pamaldomis Dvylikos Apaštalų šventovės koplyčioje. Mišias katalikams laikė kun. A. Bernatonis, o pamokslą "Tautos nepriklausomybė religine prasme" sakė ev. liuteronų kun. Fr. Skėrys. Buvo giedamos katalikų ir evangelikų giesmės. Po pamaldų įvyko Vasario 16 minėjimas tos parapijos salėje, susilaukusioje apie 100 dalyvių. Juos pasveikino VLB apylinkės pirm. P. Gustainis, trumpą paskaitėlę apie šios šventės reikšmę skaitė kun. A. Bernatonis, primindamas nepriklausomybės laikus ir ragindamas neprarasti vilties, kad Lietuva vėl bus laisva. Meninę programą atliko vietinės jėgos — vyrų ir moterų kvartetai, dainavę tik dviem balsais. Deklamacija įsijungė Eglė Gustainienė, duetu — Albina Savistauskienė ir Viktoras Gustainis. Muzikinę palydą parūpino akordeonistas Augustas Sergėjus. Oficialią dalį užbaigė antruoju himnu tapusi daina "Lietuva brangi". Po jos greit buvo išpirkti L. Gustainytės-Wolf suorganizuotos loterijos bilietai, prasidėjo šokiai, skambant plokštelių muzikai.

Švedija

VIENĄ GERIAUSIŲ BIBLIOTEKŲ visoje Švedijoje turi Vesterose miestas, kuriame gyvena Jonas Kriaučiūnas. Tai bibliotekai jis padovanojo šešias dideles, gražiai iliustruotas knygas apie Lietuvos tapybą, vitražus, skulptūrą bei architektūrą. Šiose lietuviškose knygose kūrinių bei vaizdų nuotraukos turi angliškus ir vokiškus parašus. Muzikiniam bibliotekos skyriui įteikė kelias ilgo grojimo plokšteles su M. K. Čiurlionio kompozicijomis ir pagarsėjusio berniukų choro "Ąžuoliukas" įrašais. Knygos ir plokštelės buvo gautos iš okupuotos Lietuvos.

Šveicarija

ŠVEICARIJOS RADIJAS pernai vasarą transliavo tris Lietuvai, Latvijai ir Estijai skirtas laidas, kurias buvo paruošusi šveicarė B. Eichmann-Leutenegger. Šią vasarą bus transliuojama jos paruošta laida apie Gruziją. Radijas pakvietė prie tos laidos prisidėti Berne gyvenantį dr. A. Gerutį. Juostelėn jis jau įkalbėjo savo kelionės atsiminimus, kuriuos teko patirti, kai 1934 m. grupė Lietuvos Žurnalistų Sąjungos narių, pakviesta Sovietų Sąjungos vyriausybės, lankėsi visose trijose Užkaukazės respublikose. Savo įraše dr. A. Gerutis pagrindinį dėmesį skyrė šiltam lietuvių sutikimui Gruzijoje.

Nauja šluota lietuvių gimnazijoje

Spektatorių aplankius Vasario 16 gimnazijoje po trisdešimtmečio sukakties ir vardadienio

"TŽ" korespondentui neseniai teko vėl užsukti į Vasario 16 gimnaziją ir sutikti tenai vieną darbuotojų J. Spektatorių, pernai "TŽ" skiltyse išsamiai aprašiusį gimnazijos šviesulius ir skaudulius. Truputį nenoromis sutiko jis ir šiemet mūsų skaitytojams papasakoti apie minėtą lietuvių mokyklą.

— Pone Spektatoriau, jums stoka laiko gimnazijos darbuose, tad tiesiai prie reikalo; kokia dabartinė gimnazijos judėjimo kryptis: augštyn, žemyn, pažeme? Visiems žinoma, kad šiemet gimnazijai vadovauja naujas direktorius. Be to, pasikeitė ir mokytojų sudėtis, kaikurie administracijos tarnautojai. Atsinaujino mokykla?

— Taip. Gimnazijos kūnas buvo pradėjęs truputį kalkėti įprastinėje rutinoje. Jau reikėjo naujų jėgų nuo galvos ligi padų. Kaip žinote, pernai pakvietė gimnazijai vadovauti naują direktorių iš Amerikos, ilgos ir sėkmingos pedagoginės patirties mokytoją. Šalia jo, mokykliniams ir pamokiniams reikalams vesti pakvietė taip pat "naują širdį" — augštų mokyklinių kokybių inspektorę. Berniukų bendrabutin padėjėju įsirikiavo iškilių gabumų ir į reikiamą tvarką įsijaučiantis mokytojas. Viena garbingos lietuvių šeimos duktė atvyko iš Amerikos vadovauti mergaičių ir berniukų plastinio meno veiklai. Šalia šių, atvyksta gimnazijon dėstyti keli vokiečiai mokytojai — diplomuoti ir kvalifikuoti. Gimnazijos administracija: sąskaitos, užsakymai, pinigai suteka į energingas naujos ūkvedės rankas. Virtuvė maitina lietuviškais patiekalais tiek mokinius, tiek mokytojus (valgo visi kartu ir iš to pat katilo), tiek svečius. Joje dirba kelios jaunos ir patyrusios virėjos. Taigi, gimnazijos rėmai — personalas nuo galvos ligi skilvio gerokai atnaujintas, atjaunintas, sustiprintas. Šiuo atžvilgiu gimnazija kyla augštyn.

— Dėkui. O dabar prašau konkretumo: ką skirtingo gimnazijoje atrastų pernykštis mokinys? Kame apčiuopiamos reformos?

— Jūs, modernūs laikraštininkai, kartais keistoki: norite gyvą žmogų — mokinį įsprausti į statistikas, ekonomikos kreivėmis atvaizduoti. Dėl statistikų ir balansų pasibelskite į administracijos duris, ten sužinosite daugybės geradarių įnašus, ten taip pat pasibaisėsite stambiomis gimnazijos skolomis. O aš bandysiu vidines mokyklos reformas aptarti emociniais vaizdais, kurie tačiau yra tikroviški.

Pernykštis mokinys pastebėtų, kad gimnazija yra skirta mokiniams ir yra jų pačių atsakomybėje. Už mokyklos "slidžią eigą" atsakingi proporcingai ir patys mokiniai, nes ji yra jų lyg antrieji namai (tik nevisada leidžiama elgtis kaip namie). Veiklūs mokiniai jaučia, kad ir čia galima puikiai pasirengti prasmingai, kūrybingai ir sėkmingai ateičiai, puoselėti savo prigimtus ar išdaigintus gabumus. Darbštūs mokiniai džiaugte džiaugiasi, kad gali mažų klasių rėmuose intensyviau mokytis, negu masinėse kitų mokyklų klasėse, nes mažose klasėse dalykų mokymas, mokytojų priežiūra yra akylesni. O sukurti mokiniams tokią mokymosi nuotaiką ir "lyg namuose" gyventi savijautą yra stambus naujųjų pedagoginių jėgų laimėjimas, nors nėra statistikomis matuojamas.

— O kokiomis priemonėmis palenkėt mokinius laikyti gimnaziją "lyg savo namais"?

— Niekas nieko negirdėto čia nedarė, tik panaudojo tėvų šeimos sveiko proto ir šiltos širdies auklybą. Naujieji vadovai pabandė kiek kitaip sustatyti kasdienos akcentus: jei mokytis — tai mokytis, jei žaisti — tai žaisti, jei gabus kokiam dalykui — tai nesnausk, kur tavęs reikia visiems — neatsisakyk, kur reikalingas medus — ten medaus, kur reikalingi pipirai — ten negailėti jų! Suprantate?! Gerai. Mokslo metų pradžioje mokykla tikėjosi tik medumi ir baltomis pirštinėmis auklėti gimnazijai patikėtąjį lietuvių jaunimą, t. y. apseiti be pipirų . . . Kur tau! Mėnesiai bėgo, o kaikurie mokiniai ėmė daryti "savo": gausėjo langų šukės, ėmė lūžinėti durų rankenos, savaitgaliais ėmė ilgėti vedėjų budėjimo valandos, belaukiant į namus grįžtančių "palaidūnų", ėmė išsisemti ir lėkštėti pamokose diskusijos, pradėjo dygti klasių dienynuose nepatenkinamų pažymių. Pasirodė, kad reikia ne baltų pirštinių, o stipriomis rankomis išspausti sveiką kūną naikinančias šunvotes. Ne tik rankomis, bet ir pipirais bei druska sulaikyti besiveisiantį mokyklos visumoje grybą. Kaikurie mokiniai truputį paurzgė, bet kai pajuto, kad griežtesnės auklėjimo priemonės yra ir tėvų laiminamos, įsijungė į reikiamą namų tvarką. Įsijungė ir todėl, kad juos pokalbiais įtikino, jog "tvarka gali būti laimės raktas, kuris tik pradžioj atrodo persunkus".

— Vasario 16 gimnazijoje turite mokinių iš Vokietijos, Lietuvos, JAV ir Kanados. Kuo jie skiriasi?

— Mokiniai, atvykę iš Lietuvos, pas mus kiek pasimeta: tenai juos už abiejų rankų vesdavo, įkinkydavo į visokią veiklą, net galvodavo už juos ideologai. Pas mus gi laukiama, kad patys mokiniai organizuotųsi, veiktų ir bręstų atsakingais už savo ateitį, mokytojams tik padedant iš šalies. Lietuvos jaunuoliai yra įpratinti intensyviai ir sistemingai mokytis, būti mandagiais. Vakaruose lietuviukai sunkiai susigaudo ir todėl, kad tik iš neigiamos pusės supažindinti su Vakarų kultūra, jos istorija. Markzismą-lenininzmą — praėjusio šimtmečio ideologiją, kuri turėjo padėti suprasti gyvenimo dėsnius, lietuviukai tesiveža tik ligi Vokietijos sienos.

Žymi užjūrio mokinių dalis atvyksta mūsų gimnazijon tam, kad pabūtų Europoje, daugiau pramoktų lietuviškai ir šiek tiek vokiškai, kad atpalaiduotų kaikuriuos tėvus, pavažinėtų po pasauli, kad pigiau nuvyktų aplankyti Lietuvoje gimines ir t. .t Sistemingai, tvarkingai ir intensyviai mokytis užjūrio mokyklos (pvz. JAV, Australijos), atrodo, neparuošia savo mokinių! Gaila! Gimnazijoje reikalaujame švarių, tvarkingų dėstomų dalykų užrašų, skatiname ištaisyti rašto darbus, "kalti" svetimų kalbų (ir lietuvių) nežinomus žodžius, išmokti atmintinai matematikos formules, vieną kitą eilėraštį, aplenkti knygas ir t. t. Deja, beveik nieko neišreikalaujame. Matyt, užjūrio mokyklos "stengiasi" savo mokiniams įtikti. . . savo "normomis". Nemažiau kartėlio iš užjūriečių patiria bendrabučių vedėjai, bandydami juose įdiegti švaros, tvarkos, punktualumo dorybes.

V. Vokietijos mokiniai, jeigu jaučia užnugary griežtą tėvų ranką, mokosi kaip reikia. Mokslo lygis, deja, smunka ir čia: universitetai, kunigų seminarijos skundžiasi menkai paruoštais abiturientais. Mokykliniai bandymai, diskusijos vietoje sistemingo mokymo, milžiniškos mokyklos (Mamut-schulen), lavinimas vien galvos, o ne širdies — tai kelios priežastys mokinių kokybės nuosmukio.

— Neseniai baigėte pirmąjį semestrą. Ar mokykla patenkinta pasekmėmis?

— Esamomis sąlygomis pirmojo semestro duomenys nėra gimnazijos "maximum" saikas, o tik "optimum". Kaip minėjau, mažose klasėse atsakingi mokytojai daug giliau išprusintų mokinius, jeigu jie, tie mokiniai, "nevedžotų mokytojų už nosies", aimanuodami, jog mokosi iš visų jėgų, ir jeigu mokytojai nepasitenkintų vien tuo, ką išpeša iš mokinių. Naujos šluotos verti ir vieni, ir kiti.

Mokyklos pažiba yra tie mokiniai, kurie stengiasi ir įstengia brandžiai, savarankiškai mokytis. Tokių nestinga žemesnėse ir baigminėse klasėse. Gaila, kad kaikurie tokie mokyklos subrandinti mokiniai, pajutę, jog toliau mokykla nevisai brandžiai iš jų reikalauja, persikelia į kitas mokyklas, palikdami gerųjų mokinių eilėje sunkiai užgydomą spragą. Vidurinių klasių moksleiviai (kaip visur) aukoja daug brangaus laiko savo brendimo problemoms spręsti, kurios kyla beskubant į suaugusių gyvenimo galimybes. Taigi, semestriniai pažymiai yra akivaizdus rodiklis, kaip augštai gimnazija pakyla virš žemės. . . Gimnazija, t. y. jos mokiniai, mokytojai ir sistema.

— Kaip vaizduojatės gimnazijos ateitį? Kils ji? Jau tašomas antkapis?

— Ji kils, jeigu kels ją lietuviškoji visuomenė iš visur. Mokykla juk nėra tikslas pats sau, o tik visuomenės gyvastingumo išraiška. Gimnazijos nenusmaugs nei vokiečiai, nei sovietai — ją numarins tik patys lietuviai. Prie jos kapo atsistos šeimos, nesiryžusios siųsti jon savo vaikų. Ten stovės tie mokytojai, kurie sugebėjo joje mokytojauti, bet nėjo į ją aukotis. Antkapį užris visa eilė veikėjų, politikų, visuomenininkų, kurie jos neįtraukė savo interesų ratan. Pagaliau pati gimnazija sau duobę išsikas, kai neteks turimų ir negaus naujų žmonių, kurie jaustųsi joje namie, darbuotųsi joje, lyg ji gyventų ilgai ilgai, aukotųsi lyg nuosavai, būtų visuomenės vertinami bent padėkos mostu.

— Atrodo, esate gyvastingi, jei yra tokių taurių asmenų joje!

— Taip, gimnazijos atsakingieji, visuomenė ir tėvai gali tokių asmenų veikla didžiuotis. Štai pora pavyzdžių. Gimnazijos aktyvistai pagirtinai išprusina savo jaunimą švęsti tautines bei religines šventes. Prieš Kalėdas mokiniai, jų vadovai, ūkio skyrius ir virtuvė šauniai suorganizavo Kūčių bei eglutės vakaronę su visomis jai priklausančiomis religinėmis ir tautinėmis apeigomis. Kur kitur mūsų gimnazistai būtų įvedami į tiek gražių, kilnių, šventų momentų, jei ne Vasario 16 gimnazijoje?

Arba vėl. Neseniai gimnazija šventė savo vardadienį ir amžiaus trisdešimtmetį net dvi dienas. Buvo kuo pasigėrėti! Vasario 16 dienos rytą visa mokykla iškėlė, giedodami himną, Lietuvos trispalvę, o pamaldose dėkojo Viešpačiui už eiles geradarių, ant kurių, lyg ant granitinių akmenų, laikosi gimnazija. Kur tiek kas meldžiasi už gimnazijos gyvus ir mirusius geradarius, direktorius, mokytojus, mokinius, jų tėvus, jei ne pačioje gimnazijoje? Vasario 21 d. gimnazija (kartu su VL Bendruomene) surengė savo šventės antrąją dalį, skirtą platesnei lietuvių ir vokiečių visuomenei. Ją pradėjo du vyskupai (A. Deksnys, R. Rolly, Mainz) su penkiais svečiais kunigais (evangelikams pamaldas atlaikė kun. Fr. Skėrys). Kokia šauni programa! Gimnazijos ir Bendruomenės atsakingųjų sukviesti gausūs vokiečių veikėjai savo linkėjimais ir dovanomis didžiai vertino šią lietuvų

(Nukelta į 6-tą psl.)

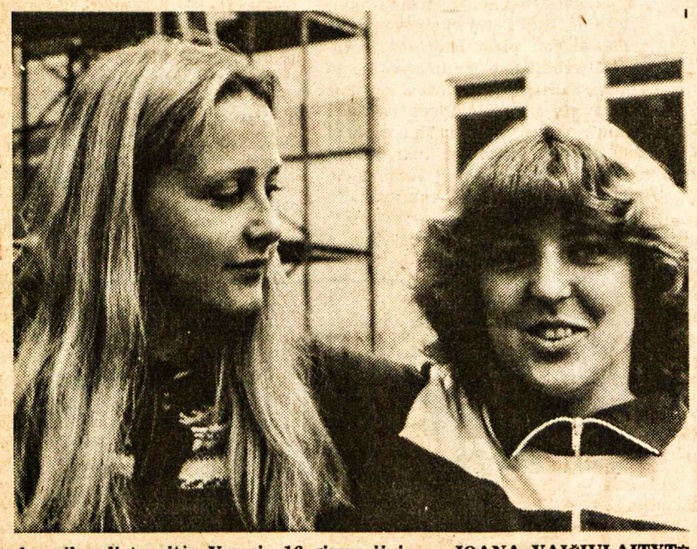

Amerikos lietuvaitės Vasario 16 gimnazijoje — JOANA VAIČIULAITYTĖ ir DALIA GRYBINAITĖ, pasiryžusios gerai išmokti lietuvių kalbą

J. Kavaliūnas, naujasis Vasario 16 gimnazijos direktorius, savo kabinete

Dabartiniai Anapilio rūpesčiai

Netrukus sueis metai, kai mus paliko Anapilio steigėjas kun. P. Ažubalis. Nešė jis beveik pats vienas didelę finansinę Anapilio sodybos naštą sunkiausiu kūrimosi laikotarpiu. Šiandiena jo nebėra, bet jo svajonė, kuriai jis pasiaukojo, būtent, Anapilis, stovi ir stovės.

Truko ilgesnį laiką, kol Anapilio sodybos valdyba susipažino su visais dokumentais. Dabar, viską subalansavus, norime pasidalinti žiniomis ir rūpesčiais. Darome tą viešai, nes Anapilio reikalai išeina iš Lietuvos Kankinių parapijos ribų, ypač turint galvoje kapines, kuriose daugumas mūsų ras amžiną poilsį.

Pradėkime nuo skaičių. Šių metų sausio pirmai dienai Anapilis turėjo dar neišmokėtu skolų $424,358. Mokant 13½%, už 1980 metus išėjo vien palūkanų $60,246. Tuo pat metu pajamų turėta $127,593. Taigi, apmokėjus palūkanas ir sales išlaikymo išlaidas, maža suma teliko pagrindiniam skolos kapitalui numokėti.

O kaip su pajamomis iš kapinių? Tiesa, pajamų yra; jos neįtrauktos į bendrą pajamų sumą. Tai daromi todėl, kad, pagal Anapilio sodybos korporacijos metinio narių susirinkimo nutarimą, kapinių iždą savarankiškai tvarko ir kapines administruoja susirinkimo rinkta ir valdžios patvirtinta kapinių komisija. Bet prieš tos komisijos akis stovi didelis darbas — naujos kapinių sekcijos atidarymas. Senoji kapinių dalis jau baigiama užlaidoti. Naujai sekcijai turime tik žemę, prie kurios reikės pridėti daug pinigo, kol ji taps kapinėmis. Reikės naujo plano, naujų kelių ir akmeninių kapaviečių numerių, nekalbant apie visam plotui reikalingą tvorą, kuriai daroma atskira rinkliava. Tikimės, kad kapinių komisija, pakėlusi kainą už kapavietes, savo jėgomis išsivers, o jei ne, reikės ir čia pridėti iš bendro Anapilio iždo.

Skaičius peržiūrėjus, darosi aišku, kad yra būtinas reikalas sumažinti bankams mokamas palūkanas. O tai galima padaryti tik skubiau numokant pagrindinę skolą.

Anapilio sodybos valdyba turi tam kelis projektus, iš kurių pirmasis yra prašyti tam reikalui aukų. Priimamos betkokio dydžio aukos, bet yra teisinga, kad stambieji aukotojai būtų atžymėti paminklinėje lentoje, pakabintoje Anapilio salės priesalyje. Anapilio sodybos valdyba nustatė, kad stambiaisiais aukotojais bus laikomi tie, kurie paaukojo, skaitant nuo šių metų sausio 1 dienos, $5,000. Bet galima įsirašyti į sąrašą ir pradėjus mokėti dalimis, pradedant nuo $1,000.

Atkreipiamas dėmesys į testamentus. Anapilis jau turi testamentinių palikimų. Mirusiųjų geradarių pavardės bus įamžintos garbės lentoje.

Taip pat siūlome tautiečiams pagalvoti, ar vietoje labai brangių paminklų kapinėse nepasitenkinti kuklesniu kapo atžymėjimu, pagrindine suma įamžinant mirusįjį paminklinėje lentoje. Akmuo lieka akmeniu, o į Anapilį įnešti pinigai sudarys dvasinius akmenis, kurie padės lietuvybei ilgesnį laiką šiame krašte išsilaikyti.

Tikimės, kad šis Anapilio balsas ras atgarsio lietuviškai jautriose tautiečių širdyse.

A. Rinkūnas, pirmininkas

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Žiemelytė

Su Jumis

Solistė SLAVA ŽIEMELYTĖ, išleisdinusi savo įdainuotų įvairių kompozitorių dainų plokštelę, kuri gaunama Toronto lietuvių parapijų kioskuose ir Lietuvių Namuose. Taip pat galima užsakyti paštu šiuo adresu: S. Žiemelytė, P.Q. Box 552, Station "U", Toronto, Ont., M8Z 5Y9. Kaina — $7.00. Pažymėtina, kad solistei akompanavo muz. J. GOVĖDAS

Etninio meno kursai

Prieš porą metų teko dalyvauti pirmajame "FOCUS '79" suvažiavime Otavoje, National Arts Centre. Tai buvo pirmasis šio pobūdžio suvažiavimas. Didelis jo pasisekimas paskatino rengėjus suruošti "Focus '81"

Kas tai yra "Focus '81"? Canadian Folk Arts Council organas, prie kurio priklauso daugelis etninių liaudies meno ansamblių, priėjo išvadą: atėjo laikas tobulinti šokėjų bei dainininkų pasirodymus, nepakeičiant ir neiškraipant jų tautinio pobūdžio, pagerinti jų lygį, patarti techniškai, kad galėtų perteikti žiūrovui kuo dinamiškiau senąjį liaudies meną.

Tam tikslui buvo surengti kursai "Focus '81" š.m. vasario 21-23 d.d. Winnipege. Iš visos Kanados suvažiavo šokių mokytojai, chorvedžiai, choreografai — apie 100 dalyvių. Buvo atstovų net iš North West Territories ir Yukono. Įdomu pastebėti, kad didesnė dalis vadovų buvo subrendusio amžiaus. Mat, norint keisti metodiką ir įvesti naujo elemento į tradicinį liaudies meną, reikia pradėti nuo vyresniųjų. Tuomet galima bus perduoti visa tai jauniems mokytojams.

Šio užmojo pradininkai buvo žvaigždės savo darbo srityje — Jacques Lemay, choreografas iš Montrealio, Nenad Lothka, baleto ir muzikos specialistas, George Luscome, teatro direktorius (Toronto Workshop Productions), Brian Macdonald, choreografas, vadovaująs "Les Grands Ballets Canandiens" Montrealy, Pred Peruzza, techninikinis direktorius, Robert Sherrin, televizijos direktorius, ir Paul Robin, įvairių šakų menininkas.

Visi šie asmenys yra gabūs profesijonalai, dirbę su įvairiausiais vienetais. Jie yra ruošę spektaklius visose meno srityse. Jų darbai rodomi televizijoje arba salėse ne tik Kanadoje ir Amerikoje, bet ir Europoje. Pirmame suvažiavime dalyvavo ir John Hirsch, nuostabus choreografas, bet šį kartą, deja, negalėjo atvykti, nes prieš porą mėnesių tapo Stratfordo festivalio direktoriumi, kurio didelė atsakomybė neleido jam dalyvauti.

Pagal suvažiavimo nuostatus, dalyvis galėjo pasirinkti tik vieną sritį, vadovaujamą vieno anksčiau minėtų asmenų. (Rita Karasajienė ir Silvija Martinkutė pasirinko šokio šaką su Brian Macdonald).

Brian Macdonald — yra profesijonalinis choreografas, kuris reiškiasi teatruose ir televizijoje Šiaurės Amerikoje ir Europoje. Jis rašo scenarijus, režisuoja spektaklius, kuriuose visuomet matyti originalaus pobūdžio metodika. Dvi dienas jis sunkiai dirbo su vietiniais Winnipego šokėjais — kroatais, lenkais, graikais, skotais, karibiečiais. Kursų dalyviam stebint, minėti šokėjai pirmiausia pateikė šokį savo metodu. Po to jie kartojo savo šokius, o Brian Macdonald jų atlikimą dailino ir įvairino. Šio darbo kulminacija įvyko sekmadienio vakarą, kai jis sudarė iš visų bendrą koncertą. Publiką sudarė visi suvažiavimo dalyviai.

Naudinga buvo visiem žiūrovam, bet ypač Macdonald grupės nariam, kurie pamatė, kaip profesijonalas dirba. Žinoma, tokių techniškų priemonių bei pagalbininkų, kaip jis turėjo, nevisi vienetai turi, nes tam nėra lėšų.

Šiek tiek galima apgailestauti, kad visi seminarai vyko tuo pačiu laiku. Teko trumpam aplankyti porą kitų seminarų, tačiau reikėjo laikytis savo pasirinktosios grupės. "Focus '79" suvažiavime buvo tik trys šakos ir buvo įmanoma dalyvauti visuose seminaruose. Tačiau vienas rengėjų tikslas buvo, kad kiekvieną kartą suvažiavimas būtų skirtingas ir originalus, įkvepiantis dalyvį kūrybiniam darbui savo vienete. Tam tikslui "Focus '81" davė nemažai paskatinimo. Būtų galima pasinaudoti šio suvažiavimo planu Dainavoje vykstančiuose tautinių šokių kursuose. **Dl.**

Blaivus balsas Izraelio spaudoj

Torontiškio advokato laiškas Jeruzalės laikraštyje

Toronte gyvenantis advokatas **Alexander Epstein** yra žydų organizacijų veikėjas, kuriam rūpi gerų santykių atstatymas tarp žydų ir R. Europos tautų, ypač jų išeivijos Š. Amerikoje. Neseniai jis lankėsi Izraelyje, tarėsi su buvusiais Lietuvos ir Ukrainos žydų veikėjais. Ta proga "Jerusalem Post" laikraštyje 1981 m. kovo 1-7 savaitgalio laidoje anglų kalba buvo išspausdintas šis laiškas, kurio vertimas čia pateikiamas.

"The Jerusalem Post" redaktoriui.

"Tai nėra mažos reikšmės dalykas, kad Rytų Europos žmonės priklauso tai Kanados ir JAV etninių grupių daliai, kuri karštai remia Izraelio nepriklausomybę. Iš jų kyla (kaip ir iš žydų) stipriausias bei atkakliausias priešinimasis sovietiniam imperializmui. Tie žmonės Izraelyje mato nepriklausomybės švyturį ir saviesiems, gyvenantiems tėvynėse. Jie taipgi pripažįsta ir žavisi drąsia moraline mažojo Dovydo laikysena prieš nuolat grasinantį sovietų Galijotą. Be to, jie yra pakankamai apdairūs suprasti, kad PLO terorizmas yra griaunanti jėga, Sov. Sąjungos įrankis, ginkluotas, paruoštas, politiškai remiamas (niekad nesudraudžiamas) didžiausio jų priešo.

Galbūt bus staigmena daugeliui Izraelio žydų, kurių seneliai arba kurie patys yra patyrę antisemitizmo išpuolius Rytų Europoje, kad nėra atviro antisemitizmo tarp amerikiečių ar kanadiečių, kilusių iš Rytų Europos, išskyrus kraštutinę dešinę ir, pastaruoju metu stipriau pasireiškiančius komunistinius elementus. Nedaug izraeliečių žino, kad pirmininkas čikagiškio komiteto, vadovavusio vajui prieš neonacių demonstraciją Skokie apylinkėje, buvo Amerikos ukrainietis iš Čikagos — Julian Kulas, Amerikos Ukrainiečių Kongreso komiteto vicepirmininkas.

Perdažnai buvo švaistomasi bendrybėmis, smerkiančiomis ištisas tautines grupes vien dėlto, kad kaikurie jų tautiečiai buvo karo nusikaltėliai. Be abejonės, karo nusikaltėliai turėtų būti surasti ir teisiami. Šioje srityje būtų daugiau bendradarbiavimo iš Rytų Europos bendruomenių, jei būtų vengiama paliesti visos tautinės grupės garbė. Būtų žymiai konstruktyviau ir korektiškiau kalbėti apie karo nusikaltėlius kaip individus o ne tautinių grupių atstovus. Darant kitaip, kurstoma KGB disinformacijos biuro veikla, vis stipriau siekianti skleisti nesantaiką tarp pavergtų tautų."

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Užsisakykite Anatolijaus Kairio knygas

UNDER THE SWORD OF DAMOCLES, romanas angliškai; vertė N. Gražulienė; kietais viršeliais, praplėsta ir pataisyta lietuviškos laidos versija, 251 p. $10.00

VYSKUPO SODAS ir KRYŽKELĖ, dvi dramos vienoje knygoje iš vysk. M. Valančiaus laikų, 144 p. $6.00

PO DAMOKLO KARDU, (lietuviškai), premijuotas romanas, 219 p. $4.00

LAISVĖS SONATA, poema apie vieną jūrininką; 40 dail. D. Kizlauskienės iliustracijų; kietais viršeliais, didelio formato, tinkama dovana jaunimui, 78 p. $4.00

TRYS DRAMOS — Rūtelė", "Saulės rūmai", "Žmogus ir tiltas" — vienoje knygoje; kietais viršeliais, 158 p. $4.00

TRYS KOMEDIJOS — "Kūkū", "Didysis penktadienis", "Rūtos ir Bijūnai" — vienoje knygoje, 224 p. $4.00

KARŪNA, istorinė trilogija-poema iš Mindaugo laikų, trys atskiri veikalai; kietais viršeliais, 318 p. $4.00

SIDABRINĖ DIENA, 3 v. komedija ir libretas vienoje knygoje; kietais viršeliais, 155 p. $3.00

Kainos — įskaitant persiuntimo išlaidas

Lithuanian Literary Associates
P.O. Box 29060
Chicago, Ill. 60629, USA

Prie vorienės tinklo

VYT. TAMULAITIS

Ištrauka iš rašomos knygos

— Kiekvienas valkatų gaudytojas nemėgstamas, — ištarė vorienė. — Ir man tie priekaištai taip įgriso, kad supykusi ketinau išvažiuoti į Turkiją.

— Tai turbūt labai toli? — nustebo bitelė.

— Viskas labai toli atrodo, kai nori ką nors vertingesnio pasiekti, — atsakė vorienė. — O toks mažiukas ruginiukas, dar nė vyro vardo nevertas, jau viso pasaulio uostuose duonos ragavo. Ir traukiniu, sakė, daugiau nevažiuos, o jau lėktuvu į Japoniją skris. Užsigeidė parsivežti sau žmoną iš karališko miltų sandėlio.

— Vaje, kaip sunku patikėti? — sušuko bitelė.

— Už tai, kad tu dar nežinai, kiek daug vabalų keliauja. Ir nuvažiuoja ten, kur tik jie nori. Teatrus, muzėjus ir bibliotekas aplanko. Vieni keliauja su knygomis, kiti su medžiais, su audiniais ir kailiniais. O žibalinės musės vaikaičiai tai alyvos statinėse iš Arabijos į Meksiką nuvažiavo. Bet toks pypkorius tabakorius, jau parudavęs nuo dūmų, tik su cigarais keliauja. Ir į aerodromą važiuoja tik tokiu kadiliaku, kuris pakvipęs geru ir storu cigaru. Į paprastas mašinas, prakaitu ir pigiu tabaku atsiduodančias, net nežiūri. Išdidus, net nesidairydamas, sėdi sau minkštoje sėdynėje, juodas akis pastatęs. Lyg būtų koks didelės firmos atstovas, brangiuose viešbučiuose išsimiegojęs.

Bilieto kelionei tai nė vienas neperka, o visi pirma klase važiuoja. Muitinėse su tarnautojais visai nesikalba. O jų žmonos, nosis užrietusios, net savo čemodanų su kiaušiniais neatidaro, kad muito nereikėtų mokėti.

— Iš kur tu viską žinai? — paklausė bitelė.

— Žinojimas nieko nesveria ir gali jį lengvai neštis, — atsakė vorienė. — Jauna būdama, gyvenau žmogaus namuose. Tai ir pradėjau dėtis į galvą viską, ką tik įdomesnio išgirsdavau ir paveiksluose matydavau. Ir labai nustebau, kad mano galva nė kiek nesunkėja. Turėjau savo tinklą už knygų lentynos, tai greit išvalydavau žmogaus kambarį nuo musių ir kitų valkatų. Man likdavo daug laisvo laiko. Tai ir pradėjau klausytis, ką kalba ir ką skaito. Sužinojau ir apie visus pasaulio kraštus su kalnais ir plačiomis upėmis. Ir juos visus susidėjau į galvą.

Bet pamačiusi dideliame paveiksle supykusį dramblį, raujantį savo straubliu medį, suabejojau, ar jis tilps. Bet kai tik užsimerkiau, jis pats įšoko į galvą. Ir su išrautu medžiu. Tada, jau išsigandusi, bėgau pasižiūrėti į veidrodį, ar tik mano galva nebus dabar didesnė už arbūzą. Tiek ten visko prikimšau. Ir labai nustebau, kad ji buvo lygiai tokia maža, kaip ir prieš tai. . . Bet ir dabar niekaip negaliu suprasti, kur ten viskas tilpo. Ir kodėl nė dramblys neiškrito, kai nukritau iš palubės ant žemės. O krisdama ore per galvą apsiverčiau ir net išsižiojusi buvau. . .

— Tai tūrbūt stipriais siūlais pririšai, — tarė boružė.

— Kaip tu dramblį siūlais pririši! Juos ir vabalas nutraukia. . .

— Ar ten ir apie Turkiją sužinojai? — paklausė bitelė.

— Ne tik apie Turkiją, bet ir apie kitas šalis. Į Turkiją norėjau važiuoti, kai ant žmogaus supykau. Ten niekas nelaikytų manęs priešu ir nedraskytų mano tinklo. Mahometo pasekėjai labai gerbia visus vorus, kurie tinklą mezga.

— Tai pasakyk, kodėl? tarė bitelė. — Ir aš noriu viską žinoti.

— Už tai, kad išgelbėjo pranašą Mahometą nuo mirties. Bėgo jis labai seniai nuo savo priešų, kurie norėjo jį nužudyti. Ir jau netoli buvo. Neturėdamas kur geriau pasislėpti, įlindo kalne į nedidelę skylę. Tai vienas voras ir numezgė tinklą ant tos skylės; manydamas, gal ir kokia musė paskui atlėks. O atlėkė ne musė, o visas būrys Mahometo priešų ir sustojo prie tos skylės. Vienas barzdočius su ilgu peiliu jau norėjo listi ir pažiūrėti. O gaudytojų vadas jam sako:

— Lyg tu aklas? Ar nematai, kad voras čia tinklą numezgęs jau muses gaudo. Skubinkim ir bėkim kitur jieškoti. . .

Tai nusiskubino ir nubėgo kitur, nusinešdami savo ilgus peilius ir juodas barzdas.

Bet kitur jo nerado. Ir išliko Mahometas gyvas, voro tinklo išgelbėtas. Už tai ir aš, į Turkiją nuvažiavusi, būčiau laikoma šventa. . .

Boružė išgirdusi tik susvyravo ant savo plonų blauzdelių ir vos nenusirito nuo lapo. O atsipeikėjusi sušuko:

— Tu būsi šventa, mano tetą prarijusi! — taip išsižiojo, kad jau negalėjo užsičiaupti.

Ir liko su išnirusiais žandikauliais. Tik trepsėjo vietoje ir sukosi ant vienos kojos, rodydama savo gerklę bitelei. Net ir dramblys, išbėgęs iš vorienės galvos, dabar būtų galėjęs įšokti su išrautu medžiu.

Prašydama pagalbos, boružė sakė kažin ką bitelei, kaip nebylys, tik rodydama ženklus. Bitelė išsigando ir nežinojo ką daryti. Pagalvojo jau ir apie boružės iškilmingas laidotuves. Pagaliau pribėgo prie vorienės:

— Gal tu matei, ką nors panašaus gyvenime. Tai gelbėk, jei žinai kaip. . .

Vorienė nieko neatsakė. Tik sukrutino visas savo ilgas kojas ir ramiai žiūrėjo į boružę.

— Tai eik ir padėk, jei tik gali. . . — prašė bitelė.

Vorienė pamažu pradėjo leistis iš savo tinklo. Priėjusi arčiau, sustojo ir laikė pakėlusi pirmutinę savo koją. O boružė galvojo, kad jau tikra mirtis priartėjo ir atsistojo šalia jos. Tamsios ir didelės vorienės akys buvo prie pat jos nosies. Jau norėjo alpti ir kristi, lyg negyva, kaip visada pavojuose darydavo.

— Tu nedrebėk, o užsimerk, — ištarė bitelė. — Niekas tau žandų nesutaisys, jei šokinėsi iš baimės į visas puses. . .

Tai buvo laimė, kad bitelė prakalbėjo. Boružė išdrįso užsimerkti. Tada vorienė trenkė koja jai per barzdą, garsiai tardama:

Bėk, pavyde, iš galvos
Tai nekarsiu ant šakos,
Jei nebėgsi, ten sėdėsi,
Tuoj tinkle pakartas rėksi . . .

Boružė užvirto augštielninka ir gulėjo, lyg būtų jau tikrai negyva. Ir nekrutėjo, nors buvo jau užsičiaupusi.

— Kelk! Negražu gulėti, lyg girtai. Dar kiti pagalvos, kad tave gervuogėm privaišinau, — išgirdo boružė vorienės balsą. Atidarė akis ir sužiopčiojo, lyg tikrindama žandus. Tada tik šoko ant kojų ir nusišypsojo vorienei:

— Nors dar nesi šventa, bet jau stebuklą padarei. . .

Vorienė nieko neatsakė. Tik apsisuko ir grįžo į savo tinklą.

— Tu nevažiuok į Turkiją, — kalbėjo boružė, — visiems pasakysiu, kokia man gera esi. Nors tu ir suvalgei mano tetą, bet už tai mane išgelbėjai. Dabar jau būsiu tavo draugė.

— Jei taip pigiai pirkčiau draugą, tai jis man būtų visai nebrangus, — atsakė vorienė šaltai.

— Tai aš tavo garbei eilėraštį parašysiu, — skubiai ištarė boružė, — ilgą, net keturių posmų. . ., — tikėjosi pradžiuginti vorienę.

— Tai tu poetė?

— Taip mane ir kiti čia sode vadina. . .

— Už tai taip išsižiojai! Tu galvoji, kad tik viena gali lipti į padangę be kopėčių. O aš tai ne, nuvažiavusi į Turkiją. Ir ten tik tamsiam šešėlyje likčiau, kaip ir čia. . .

— Aš kaip tik savo eilėraštyje būčiau pasakiusi, kaip tu lipi į dangų Turkijoj, sidabrinį siūlą nusiverpusi. Ir joks velniukas, mano tetos paprašytas, jo nukąsti negalėjo. Ir buvai jau prie dangaus vartų. . .

— Ar tik prie vartų? — piktai šyptelėjo vorienė. — Žinau dabar, paskutiniame posme būtum pasakiusi, jog aš ir tavo tetą nešiausi. O ji nenorėjo būti kartu su manim danguje. Tai pasipurtė ir nutraukė mano siūlą. Aš kritau tiesiai į pragarą. . .

— Ne, ne, — sušuko boružė.

— Taip, — piktai ištarė. — Tik būtum nepasakiusi, kad aš, krisdama į pragarą, spėjau pasigriebti ir tave su tuo dideliu melu, suvyniotu gražiuose žodžiuose.

— Kaip tu gali atspėti mano mintis, — paraudo supykusi boružė. — Aš taip dar nepasakiau. Ir visai kitaip būčiau eilėraštį užbaigusi. . .

— Gal ir kitaip. Bet žinau, kad visi poetai meluoja. Ir be ilgų kopėčių nė vienas neįlipo į dangų. Tai ir manęs ten neįkelsi savo žodžiais. Už tai nenoriu tokio tavo eilėraščio. Ir nebėgsiu paskui tavo gražius žodžius basa ir alkana, vos savo kasdienybės naštą panešdama. O kai pakėlusi tu mane nuo žemės vėl numesi į patvorį, tai dar skaudesni akmenys lėks į mano pusę. . .

Boružė nieko neatsakė. Nejauki tyla užspaudė visų lūpas.

Vorienė pastatė savo kuprą ir atbula traukėsi giliau į tinklą, lyg nenorėdama daugiau kalbėti.

— Aš tai nemoku rašyti eilėraščių, — nedrąsiai ištarė bitelė. — Bet kai boružė deklamuoja apie saulę ir žydinčią pievą, tai man malonu klausyti. Ir jaučiuosi laiminga. Tuoj mirčiau, jei tik tamsi melo naktis būtų mano širdyje. . .

— Už tai esi gerbiama ir mylima visoje žemėje — pasakė vorienė, pakėlusi savo plaukuotą galvą iš tinklo. — Jau su žmogaus istorijos pradžia minimas ir tavo vardas. Girdėjau pas žmogų gyvendama, kad ir jis pats, prieš tūkstančius metų, bičių pavyzdžiu, pradėjo statyti sau miestus. Ir norėjo gyventi laimingas, kaip ir bitės. O kas iš to išėjo? Dar tūkstančiai metų praeis, kol pasieks tokio sutarimo. Tik bitė pirmoji žemėje suprato, kad laimingas gyvenimas kartu bus tik tada, kai ji išsižadės savo nuodėmių kitų gerovei. Ir tas sutikimas su kitais jai dabar taip reikalingas, kaip oras ir duona. Be šito ji tuojau mirtų. O žmogui tai jau geriau tegu miršta kitas, kad tik jis būtų laimingas. Ir dėlto dar ilgai jis pešis ir mušis su visais, pirma jieškodamas savo laimės, o tik paskui pagalvodamas apie kitus. Už tai ir jų miestuose reikia visokių viršininkų ir prižiūrėtojų, geležinėmis tvoromis užtvertų kalėjimų nedorėliams uždaryti. Reikia teisėju, sargų, palydovų su šautuvais ir lazdomis. Bet nė vieno teisėjo, nė vieno prižiūrėtojo neturi šimtatūkstantinis bičių miestas, šios žydinčios žemės nuostabus ir visų matomas stebuklas . . .

Vorienė staiga nutilo. Apsidairė, lyg kažko išsigandusi, ir pirmutinėmis kojomis užsidengė akis. Bitelė laukė, ką ji dabar pasakys. Tik žiūri, pro storas, plaukuotas kojas sunkiasi ašaros. Jei būtų savo akimis dabar jų nemačiusi, niekados nebūtų patikėjusi, kad vorienė gali verkti. Žiūrėjo į ją nustebusi, nežinodama net ką sakyti.

— Kas tau atsitiko? — pagaliau paklausė.

Vorienė neatsakė. Didelės ašaros jau ritosi ilgomis kojomis ir krito iš tinklo ant žemės.

(Bus daugiau)

Klevelando skautininkės gamina Vilniaus verbas Kaziuko mugei. Iš kairės: Radzevičiūtė, Petukauskienė, Budrienė, Barniškaitė, Apanienė, Puškorienė Jų darbą gražiai įvertino mugės lankytojai Nuotr. V. Bacevičiaus

NORITE TAPTI KUNIGU?
Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Kanados kasyklų ministerė JUDITH A. EROLA, pasakiusi pagrindinę kalbą baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose Otavoje Nuotr. L. Giriūno

Nauja šluota lietuvių...

(Atkelta iš 5-to psl.)

mokyklą, kuri skleidžia ir vokiečių kultūrą, stiprina Europos tautinį margumą ir už Lietuvos palaiko tautinį krikščionišką proseneliųpalikimą. Taip kalbėjo Mainzo vyskupas, Hesseno parlamento prezidentas, Heppenheimo apskrities viršininkas ir kiti rinktiniai svečiai! Gimnazijos vardadienį pagerbė jos steigėjai veteranai ir buvę jos mokiniai — kas sveikinimu, kas paskaita. Ją pagerbė ir broliai latviai, atvykę pas mus į svečius iš savos panašios gimnazijos.

Labai gausius lietuvius ir vokiečius svečius, susirinkusius į Huettenfeldo Liaudies Namus, pradžiugino gimnazijos saviveiklininkai tuo, kas miela lietuvio akiai, ausiai, širdžiai. Kur kitur lietuvių tėvų vaikai už Lietuvos būtų taip kruopščiai rengiami isisavinti žavų tautos palikimą? Žmonės, kuriems lietuviškumas yra vertybė, neleis gimnazijai nugrimzti žemėn.

— Laukiate paramos iš lietuvių, gyvenančių užiūryje. O kaip mokyklą remia Vokietijos lietuviai?

— Vokietijos lietuviuose yra taurių žmonių, kuriem gimnazija tikrai rūpi. Apie daugelį jų niekas nerašys spaudoje, daugeliui gal nė nepadėkos. Yra tokių, kurie gimnazijai aukoja pinigais — net tūkstančiais markių. Yra kilniaširdžių, kurie jai darbuojasi net neprašyti, vieni puošia jos parką, kiti irengia suolus, stalus, treti — lopo apgriuvusios pilies skyles, ketvirti — grindžia akmenimis takus, penkti talkina spaudos ar technikos priemonėmis, šešti atgabena pragvvenimo reikmenų ar kambarių įrengimu, septinti — lietuviškos spaudos, aštunti šelpia neturtingus moksleivius arba skatina mokinius darbuotis kultūrinėje srityje, devinti pasikviečia neturtingus ar iš užjūrio atvykusius mokinius per atostogas, dešimti atvyksta mokiniams ko naujo papasakoti ir t. t.

Štai dar vienas gimnazijos ir mokyklos gerinimo pavyzdys. Pernai viešnia iš vieno kontinento atvyko gimnazijon, sakykim, pailsėti. Ji panoro gimnazijai pasidarbuoti. Pernai drauge su kita vietine lietuve ji suorganizavo rašinių konkursą religiniėm temom. Visa eilė mokinių rašė, o abi moterys surinko aukų ir pačios gausiai davė rašiniams premijuoti.

— Pone Spektatoriau, atleiskite, bet Jūsų galvą puošia vienas kitas baltas plaukas. Kiti gimnazijos atsakingieji irgi pražydę viršūnėse. Vienas kitas lietuvių mokytojų skundžiasi sveikata. Mano klausimas: kai lietuviškos spėkos gimnazijoje išseks, kas joje lietuvišką švyturį bokšte kūrens ir trispalvę stiebe iškels?

— Problema yra akivaizdi visiems žilo plauko ir arti infarkto esantiems persidirbusiems gimnazijos asmenims. Tačiau va, tai iš Lietuvos, tai iš JAV, tai iš Kanados, tai iš kitur atvyksta jaunų jėgų pasidarbuoti mūsų mokykloje. Gaila, kad kaikurios jėgos atvyksta darbuotis pedagoginėje srityje tiktai vieneriems ar porai metų. Gaila. Suprantama tačiau — kiekviena mergina ar vaikinas turi ir savęs nepamiršti, t.y. pasiruošti ateičiai ekonominiu požiūru. Jeigu lietuvių visuomenė paruoš tokių pedagoginių pajėgų, kurių ateitis bus ekonomiškai garantuota ir kurios norės ilgam laikui pasišvęsti nepelningai lietuvybei mūsų gimnazijoje, tada ji gyvuos ir belaistydama savo veteranų antkapių rūteles.

Kor.

Pašto ženklų paroda

Toronto Lietuvių Filatelistų Draugija ruošia lietuviškų pašto ženklų ir pinigų parodą. Ši ketvirtoji, vien lietuvių rengiama paroda "Lithpex IV", įvyks š. m. balandžio 11-12 d. d. Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje. Parodoje dalyvaus lietuviai iš visos Kanados ir JAV. Torontiečiai, ypač jaunieji filatelistai, taip pat sparčiai ruošiasi. Todėl su pagrindu tikimasi, kad šiemetinė paroda pasiseks neblogiau, kaip pernai.

Daug maloniau rengti parodas, kai visuomenė jas gausiai lanko, kai lietuviškos institucijos paremia finansiškai, kai per kiekvieną parodą draugija pauga naujais nariais. Malonu pastebėti, kad "Lithpex III" parodos pasisekimas neužmigdė draugijos ant laurų, bet paskatino ir toliau nenuleisti rankų.

Parodų metu patenka ne tik į filatelinę, bet ir į didžiąją kanadiečių spaudą lietuviškus pašto ženklus bei Lietuvą liečiantys straipsniai, kuriuose, nors ir trumpai, paaiškinama Lietuvos padėtis ir kodėl lietuviški pašto ženklai nustojo eiti. . . Be to, parodos metu yra išrūpinamas specialus Toronto pašto antspaudas, išleidžiami specialūs vokai.

Šių metų parodos tikslas: paminėjimas liūdnos 40 metų sukakties nuo didžiojo lietuvių trėmimo į Sibirą 1941 m. Vokai yra atspausdinti ir pradeda keliauti į platų pasaulį. Jie yra gražūs ir labai tinka siųsti savo draugams, giminėms, pažįstamiems. Kiekvienas, gavęs tokį voką, nustebs, apsidžiaugs ir pasilaikys ilgesniam laikui kaip suvenyrą.

Tokių skirtingų vokų TLF Draugija per 17 gyvavimo metų yra išleidusi jau 5. Pridėjus dar kitus 5, išleistus bendrom baltiečių parodom paminėti, susidaro įdomi kolekcija. Vokai yra visuomenės mėgstami, gausiai perkami. Už juos pelnyti keli doleriai yra sunaudojami parodos išlaidoms padengti.

Lietuviški pašto ženklai yra vertinami, kasmet kataloguose vis brangiau įkainojami ir renkami ne vien lietuvių, bet ir daugelio svetimtaučių. Lietuvos pašto ženklai yra labai vertinami pasaulinėse filatelijos parodose. Kaip tik ir šioje parodoje bus išstatytas garbės skyriuje pernai Buenos Aires, Argentinos, tarptautinėje parodoje sidabro medalį laimėjęs P. Barbatavičiaus Lietuvos pirmųjų pašto ženklų rinkinys.

Suvenyrinių parodos vokų kaina: be pašto ženklo — 25 ct., su pašto ženklu ir specialiu Toronto pašto antspaudu (LITHUANIAN PHILATELIC EXHIBITION, EXPOSITION DE TIMBRES, LITHPEX IV, APRIL 11-12, AVRIL, 1981) 50 ct. Be to, parodos rengėjai pagamino "Lithpex IV" guminį spaudą, kuriuo bus antspauduojami tų vokai, kurie pageidaus.

Suvenyrinius parodos vokus, parodos leidinį bus galima užsisakyti ir paštu. Leidinys ir suvenyrinis vokas — $1.00.

Parodos reikalais kreiptis: K. Kaminskas, 25 Norma Cresc., Toronto, Ont. M6P 3G9, Canada.

SKAITYTOJAI PASISAKO

AR REIKIA PASEKTI?

"Ar kitų vietovių lietuviai galų gale paseks Kalifornijos lietuvių pėdomis? Lietuvių Bendruomenės vadovybės visame pasaulyje pajudėkite!"

Šiais žodžiais korespondentas J. Reinys ragina "TŽ" skaitytojus, baigdamas straipsnį apie neseniai įvykusį politinių studijų savaitgalį Los Angeles mieste. Kyla klausimas, iš kur toks pasididžiavimas tariamai dideliais nuveiktais darbais? Be prof. V. Vardžio paskaitos, kuris plačiai žinomas kaip pajėgus rašytojas ir visuomenininkas, jokių kitų žemę drebinančių darbų nematyti. Iš nuotraukos matyti, kad ten būta ir daugiau iškilių asmenybių, bet, kad jie būtų iškėlę vertų dėmesio, originalesnių minčių, iš korespondento apžvalgos nematyti. Nežiūrint raginimų, vargu ar kitos kolonijos šoks varžytis su Kalifornija. Bet gal to nė nereikia, juk dideli darbai atliekami be afišavimosi ir triukšmo. J. Reinio aprašymas neduoda tikslaus vaizdo, apie ką buvo kalbėta. Visdėlto kaikurie dalyvių pasisakymai krenta į akį ir parodo vestų diskusijų charakterį. Vienas pvz. grandioziškas siūlymas skamba taip:

"Gyvename ekspertų ir specialistų amžiuje . . . mėgėjams neturėtų būti vietos Lietuvos laisvinimo žygyje . . . buvo siūloma Pasaulio Lietuvių Bendruomenei imtis to didžiulio užsimojimo, kuris pareikalautų 200,000 -300,000 dolerių. Kalbėtojas klausė, ar PLB imsis šios iniciatyvos? Jei ne, visa mūsų tremtis bus pavergtos Lietuvos nurašoma į nuostolius".

Korespondentas neparašė kas tokį įdomų siūlymą kėlė. Vien 300,000 dolerių suma turėtų V. Kamantą šiurpu sukrėsti. Juk jis, bent šiuo metu, turi tenkintis kuklia sumele 7,500 dol., kurią jis gauna iš visų Amerikos doleringų kolonijų. Siūlytojas nepaaiškino, kaip jis tą milžinišką sumą numato sukelti ir kam sunaudoti. Užuot svaisčiojus tuščiai šimtais ir tūkstančiais, ar ne geriau būtų, kad siūlytojas pereitų su lėkšte tarp vienminčių. Gal iš to susidarytų realesnė parama PLB, negu gražūs žodžiai ir patarimai. Nieko nepadės ekspertai ir specialistai. Žinome, kokius laikus gyvename — net didžiausias magikas sienos kakta nepramuš.

Toliau seka R. Česonio pasisakymas apie patriotinį jaunimą, kuris ten pat dalyvavo: "Nuvežti jį ten į VLIKo ir ALTos seimus ar suvažiavimus ir leisti jiems pakartoti pareikštas mintis. Balsas iš salės atsiliepė: 'nei vlikininkai, nei altininkai, jų neišiles' "

Iš kur toks įtarimas? Jei nebus tendencijos griauti, tikrai įsileis. Ačiū Dievui, abi organizacijos turi pasitikėjimą visuomenėje, dėlto pigi pašaipa jų autoriteto nesugriaus.

R. Česonis, darydamas pranešimą apie Madrido konferencijos eigą, prisiskiria sau perdaug nuopelnų, ignoruodamas, kad ten pat taip pat buvo nuvykę dr. K. Bobelis, kun. dr. J. Prunskis, D. Krivickas, Vl. Šakalys, J. R. Simanavičius ir kt. Jei ne kun. dr. J. Prunskio reportažas "Drauge", galėtum R. Česonio versija patikėti. Bet atrodo, kad kun. dr. J. Prunskio versija pilnesnė ir patikimesnė. Pagaliau, ar R. Česonis ir dr. K. Bobelis su savo grupe galėjo nulemti Valstybės Departamento politinius ėjimus? Amerikos įstaigoms gerai yra žinomos sovietų padarytos skriaudos Baltijos tautoms. Jie turi surinkę gausią medžiagą, kuri dar nuolat papildoma mūsų politinių veiksnių, ir laiko ją stalčiuose. Kai ateina tinkamas momentas, ją išsitraukia kaip amuniciją ir panaudoja prieš rusus. Nenoriu jokiu būdu mažinti R. Česonio ar kitų lietuvių nuopelnų, bet viskam reikalingas saikas.

Stebėtojas

LENKAI IR MES

Pernai "TŽ" dažnai pasirodydavo straipsnių, liečiančių lietuvių-lenkų santykius. Ši tema, atrodo, yra visuomet aktuali. Kad ji nepasentų, pasirūpina lenkų spaudoje pasirodantys straipsniai apie įvairius Vilniaus vakarus, Vilniaus universiteto sukaktį, apie odisėjines keliones Vilniuje pasiūtos vėliavos, skirtos lenkų aviacijos daliniui Anglijoje.

Kad lenkai rengė Vilniaus vakarus ir Vilniaus universiteto sukakties šventes, tai mus, lietuvius, gali tik džiuginti: jie tiek daug dėmesio skiria Lietuvos sostinei ir universitetui.

Vilnius, kaip lietuviška gyvenvietė, egzistavo jau pirm istorinių Lietuvos valstybingumo šimtmečių. Po to Vilnius tarnavo Lietuvos valdovams kaip tvirta pilis. Lietuvos valdovai Vilnių pastatė, išugdė ir išpuošė kaip savo sostinę, didžiųjų kunigaikščių miestą, panašiai, kaip Gediminaičių kunigaikščiai, būdami Lenkijos karaliais, išugdė Krokuvą.

Lietuviai Krokuvos nesisavina, o lenkai Vilnių savinasi. Savo tautą gerbiantis bei istoriją žinantis lenkas turėtų atsiriboti nuo tokių pretenzijų, nes Vilnius yra ne lenkų žemėje. Vilnius, Gardinas, Lyda, Ašmena niekad nebuvo lenkų žemėje, o tik lenkų okupacijoje tuos gėdingai nelaimingus 20 metų. Tiesa, dar ir šiandieną anuomet lenkų klasta ir jėga atplėštos žemės — Suvalkai, Seinai ir t.t. tebėra dabartinės Lenkijos ribose.

Deja, dar ir šiandieną lenkų emigracijoje girdėti dažnų balsų, kurie be Vilniaus ir Lvovo neįsivaizduoja ateities Lenkijos. Tai reiškia, kad ir ateityje buś klastingai puolama, grobiama, okupuojama, žudoma bei naikinama visa tai, kas lietuviška ir ukrainietiška.

Vytautas Bernotas

V. Vokietija

"LIETUVOS AIDAI"

Radijo programa Čikagoje "Lietuvos Aidai" yra jauniausia — vos penkerių metų. Prasiveržti į plačiąją lietuvių visuomenę jai sunkiai einasi. Anksčiau nebuvo radijo stočių, parduodančių laiką, dabar jų yra, bet brangiai lupa — $130-$150 už valandą; FM — dar brangesnė. Pradžioje reikia išleisti daug pinigų, kol žmonės įsidėmi lietuviškos programos laiką. Pvz. Čikagoje ir po 5 metų yra tautiečių, nežinančių apie programą "Lietuvos Aidai". Dabar jos klauso apie 10.000 tautiečių iš 70.-000. Jei kiekvienas klausytojas išmestų "LA" programai bent $1 į metus beveik užtektų jai išlaikyti.

"LA" programa per kasdieninį pusvalandį, vadovaujama K. Brazdžionytės, duoda gana daug: lietuvių katalikų valandėlę (kun. dr. J. Prunskis, prel. J. Balkūnas, kun. Juozevičius), biblistų komentarus, evangelikų programą (Vyt. Cibas), socialinę apsaugą (Pr. Šulas), sveikatos patarimus, teisės klausimus, moters pasaulį ir t.t.

Apgailėtina, kad ši radijo programa nesulaukia pakankamai paramos iš lietuvių organizacijų. Jos naudojasi šia programa pranešimams, garsinimams, bet užmiršta paremti ją lėšomis. Gaunamos pripuolamos aukos yra labai mažos. O reikia surinkti į metus per $16.000. Jauna programos vedėja yra pasišventusi lietuvybei, bet nesulaukia stipresnės paramos iš LB ir kitų organizacijų. Girdėti, kad kitos lietuviškos radijo programos yra duosniau remiamos. Lietuvių Fondas taip pat skiria vos $100 į metus, nors turi sutelkęs net du milijonus dolerių. Tai vis ateičiai. Bet norint stiprinti ateitį, reikia pradėti nuo dabarties, nes kitaip bus daug dolerių, bet nebus aktyvių lietuvių.

Balys Svalia

Čikaga

PAŠAUKIMAI

"TŽ" 6 nr. vedamajame "Trūksta kunigų" jieškoma priežasčių, kodėl jų trūksta. Nepaminėta pagrindinė priežastis, būtent, modernizmas, įsivyravęs dabarties Bažnyčioje. Jis buvo popiežių Pijaus IX ir Pijaus X pasmerktas. Tai buvo perspėjimas ateities laikams. Progresyvūs teologai su juos remiančiais vyskupais prirašė knygų, kuriose viskas aiškinama kitaip. Visa tradicija išstatyta vien tik kritikai. Seminarijų didelė dalis uždaryta, o likusiose dėstomas humanizmas, marksizmas etc. Jeigu nebus sugrįžta į prieš II-sios Vatikano santarybos normas, kunigų truks dar labiau.

Kun. J. Gaudzė

Meksika

SUVENYRAI AR VAGYSTĖ?

Kaikurie žmonės parsineša mažus daiktus iš viešų vietų (viešbučių, valgyklų, salių) ir tai nelaiko vagyste. Taip pat ir iš lietuviškų salių kaikas parsineša tokių "suvenyrų" po pokylių.

Kartą viena ponia, dažnai apsilankanti pokyliuose, kur duodamas maistas su gėrimais, pasigyrė, kad jau beveik pustuzinį vyninių stikliukų prisirinkusi kaip "suvenyrų". Kiti (ir kitos) skirtingos rūšies daiktus parsineša, net ir pelenines.

Moterys po balinės suknios apsiaustu moka paslėpti vienokį ar kitokį "suvenyrą" ir tokiu būdu papildo virtuvinę savo spintą. Tačiau pokylių rengėjams tai visai nejuokinga, nes jie dažniausiai pranykusius indus turi apmokėti iš savo kišenės.

Man taip pat teko atpirkti gėlių vazą, kurią kažkokią vakaro dalyvė išsinešė su gėlėmis pernai rudenį po vieno viešo parengimo iš Lietuvių Namų salės. Panašiai elgiamasi ne tik lietuviškose salėse, bet ir kitose, nuomojamose patalpose. Reikėtų to negarbingo papročio atsisakyti ir laikyti tai ne "suvenyrų" rinkimu, bet paprasta vagyste.

Alijošiūtė

KRAŽIŲ
monografijai
išleisti aukas siųsti:
JONAS ŽADEIKIS
6522 So. ROCKWELL St.,
CHICAGO, IL. 60629, USA
Čekius rašyti:
KRAŽIAI FUND

Dail. Ada Peldavičiūtė, Autoportretas, akvarelė. Pomirtinė jos paveikslų paroda bus Toronte, Prisikėlimo Parodų salėje, balandžio 18-19 d.d.

Pomirtinė dailės paroda

Dail. Ada Peldavičiūtė-Montvydienė ir jos kūrinių paroda Toronte

Ada, būdama dar maža, jau mėgo paišyti — betkur ir betkada. Namuose buvo ir nesusipratimų, kai namiškiai rasdavo medines grindis kambary išmargintas juoda anglimi. Gimnazijoj pirmose klasėse ji buvo paišybėje padėjėja visiems, kas prašė. Joje glūdėjo noras padėti, meilė grožiui — ne tik menui, bet ir pilkajai kasdienybei. Ji spinduliavo stiprybę ir meile gyvenimui, mylėjo visa, kas gyva, kas vargsta ir kas jaučia skausmą. Dideliam šalčiui esant, ji keldavosi anksti rytą pamaitinti paukščių, su jais pasikalbėti, jiems padėti. Žmogui ji padėjo ir sirgdama. Padėjo ir tam, kuris nenorėjo žinoti kito vargo, sielos ašarų ir skausmo.

Ados pasaulis buvo be keršto ir pykčio, be kruvino žudiko, be išnaudotojo, be šlykštaus melagio ir be machiavelių Visi jie jai buvo mirę, jai dar negimus.

Jos pasaulio centre buvo kryžius, kurį ji nešė iki paskutinio atodūsio.

Šios žemės juoda, įvairiagyslė skraistė gaubė jos pasaulį. Ada tai žinojo ir skaudžiai jautė, bet nepalūžo savo tikėjime į meilę, grožį, Dievą.

Ada baigė Kauno meno mokyklą. Jos mokytojas buvo P. Kalpokas ir kiti. Meno studijoms pagilinti 1936 m. išvažiavo į Italiją. Florencijos meno akademija ją priėmė be reikalaujamų egzaminų. Savo mokytoju ji pasirinko prof. Felicitas Carena, vieną žymiausių italų dailininkų ir pedagogų. Jis tuo metu buvo ir tos akademijos rektoriumi (vėliau jis nutapė oficialų Jono XXIII portretą).

Carena domėjosi jauna dailininke iš Lietuvos ir padėjo brandinti savarankiškumą ir filosofinį mastymą.

Grįžusi į Lietuvą, dalyvavo parodose. Vorobjovas, dailininkas Vienožinskis ir kiti labai vertino jos darbus. Karui pasibaigus, ji dalyvavo tarptautinėje meno parodoje Innsbrucke, Austrijoje. Toje parodoje dalyvavo daugiau kaip šimtas dailininkų. Austrų meno kritikai Adą pripažino stipriausia menininke iš visų toje parodoje dalyvavusių dailininkų. Ji buvo išstačiusi šešis paveikslus.

JAV Ada turėjo daug dirbti užsakymams. Čia nemažas skaičius jos darbų yra pas meno mylėtojus bei rinkėjus.

Ada buvo atsidavusi menininkė, labai rimta darbe ir nesigailėjo savęs tapydama. Ji ilgai apmąstydavo sumanyto paveikslo kompoziciją ir ilgai jį kurdavo. Turėjo didelių subrandintų sumanymų naujoms kompozicijoms, bet jos gyvenimo siūlas staigiai, netikėtai (1967 m. rugsėjo 14 d.) nutrūko.

Ji paliko nutapytų portretų ir paveikslų visiems, kas jaučia ir myli meną.

Ada gimė Lietuvoje, Ketūnuose, prie Kuršėnų. Netoli jos gimimo vietos yra palaidotas Ados tėvelis Domininkas Peldavičius. Jos motina Karolina Skipitytė-Peldavičienė.

Ada mirė nesulaukusi 60 metų.

Ši pomirtinė dailininkės Ados Peldavičiūtės paroda Toronte yra istorinė ir paskutinė Š. Amerikos žemyne. **N.**

STIPENDIJA LITUANISTIKAI

Emilija Jonušienė, muziko Broniaus Jonušo našlė, savo vyro atminimui įsteigė kasmetinę **Broniaus Jonušo stipendiją lituanistikai studijuoti.**

Stipendija duodama jaunuoliui — jaunuolei, kuris ar kuri, šalia pagrindinių studijų, randa galima ir lituanistiką studijuoti. Iš kandidatų pageidaujama, kad jie būtų pažangūs moksle ir aktyvūs lietuviškųjų jaunimo organizacijų nariai, savo veikla pasireikštų lietuviškoje dirvoje.

Šių metų stipendija bus ketvirtoji. Pirmąją laimėjo R. Saldys iš Brazilijos, antrąją — Marytė Bizinkauskaitė iš Brocktono, trečiąją — Vilius Dundzila iš Čikagos. Stipendijos dydis — 1000 dolerių. Ji neskaldoma.

Kandidatus stipendijai su savo rekomendacijomis gali pasiūlyti kiekviena lietuvių jaunimo organizacija ar jos skyrius, įvairūs sambūriai ar kiti vienetai iš betkurio pasaulio kontinento. Siūlymo terminas — 1981 m. birželio 30 diena.

Stipendijai kandidatą parinks vertintojų komisija, sudaryta iš jaunimo, visuomenės ir Jonušo šeimos narių.

Kandidatus siūlyti šiuo adresu: Mrs. E. Jonušas, 4006 S. 26th Street, Omaha, NE 68107, USA.

Dainos konkursas

Dzūkų draugija skelbia konkursą solo dainai sukurti ir skiria 3 premijas — $500.00, $300.00, $200.00

Konkursui nustatytos šios taisyklės:

1. Kūrinys turi būti sukomponuotas žemam balsui su fortepijono palyda, naudojant dzūkų kraštui artimą tematiką.
2. Kūrinys turi būti pasirašytas slapyvarde, o atskirame voke įdėtas kompozitoriaus vardas ir pavardė.
3. Kūrinius siųsti iki 1981 m. spalio 1 d. šiuo adresu: Dzūkų draugijos pirmininkas P. Nedas, 6242 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.
4. Premijuoti kūriniai lieka dzūkų draugijos nuosavybe.
5. Neatsiradus premijuotinų kūrinių, konkurso komisija pasilieka teisę premijų neskirti.
6. Konkurso komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Dzūkų draugija

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Astronominės erdvės poezija

PR. NAUJOKAITIS

Aleksandras Radžius dažnai spaudoje paskelbia straipsnių astronominiais klausimais. Nors Lietuvoje studijavo ekonomiką, bet jo dėmesį patraukė didžiosios erdvės, tolimosios galaktikos. Jo straipsniai rodo, kad jis yra gerai susipažinęs su astronomijos mokslu.

Tolimosios erdvės ir dangaus kūnai patraukė ne tik jo protą, bet ir širdį. Tai rodo jo poezijos knygos astronomine tematika. Literatūrinį kelią A. Radžius pradėjo tremties metais Vokietijoje dviem knygelėm vaikams: "Eilėraščiai vaikams" (1947) ir "Žiogo Šokliuko smuikelis" (1948). Tas knygeles paskelbė Rimo Gludučio slapyvardžiu. Astronominės poezijos pirmąjį rinkinį "Paukščių Takas" išleido 1961 m. Antras rinkinys buvo "Baltas mėnulio miestas" (1975). Ir štai dabar turime to paties pobūdžio trečiąjį rinkinį **"Priimk mane, mėnuli".**

A. Radžius sugeba pažiūrėti į žemę iš begalinių erdvių perspektyvos, iš Paukščių Tako. Saulė yra gyvybės žemei davėja, bet jį labiau žavi saulės šviesa atspindinčio mėnulio sukurti fantastiški miestai.

Ir trečiajame rinkinyje poetas neužmiršta saulės. Jis mato, kaip saulė lankoje glosto žiedus, kaip ji sruvena žaliu lazdyno lapeliu.

Autorių labiau žavi naktis savo šviesuliais ir paslaptimis. Naktis poetą apvilko vienuolio drabužiu, ir jis pasijuto išlaisvintas iš ilgesio bei skausmo. Observatoriją jis laiko šventove, kur atliekamos liturginės apeigos, užsidėjus Paukščių Tako stulą, Oriono arnotą, naudojant nekruvinos aukos liturginius indus. Per teleskopą jis mato, kad žvaigždės suliepsnoja Dievo ugnimi. Nakties šviesa spindi lyg monstrancija, lyg amžinybės veidrodis. Džiaugiasi, kad mėnulio skydas pridengia sapną nuo dienos akių. Įasmeninamas mėnulis, ir juntama susimąsčiusi jo tyla. Poetas moka kalbėti mėnulio kalba, klausytis žvaigždžių dainų. Jis netiki, kad naktis tamsi, nes spindulių upeliai teka erdvėmis.

Septyni Šienpjoviai atrodo lyg Dievo ekslibrisas. Ir staiga poetas pasijunta tolimosiose erdvėse, toli nuo žemės. Ten pučia karštas vėjas, negyvas karštis, ir širdis pasiilgsta žemės vėjo, kuris kvepia jūra ir medum.

Apie tolimųjų erdvių perspektyvas kalbėjo pirmojo skyriaus, pavadinto "Erdvėj aušra", eilėraščiai. Antrasis knygos skyrius "Užrašai žemėje" kalba apie mėnulio atspindžius žemėje. Nors mėnulis tėra mirusi planeta nuo to laiko, kai jame užgeso paskutinio vulkano ugnis, nors užmigo mėnulyje ir laikas, tačiau ir tokioje planetoje yra savotiškos gyvybės, tebėra saulės įrėžti ženklai. Mėnulis liepsnoja saulės ugnimi, o jo šviesa žemėje kuria miestus. Poetui atrodo, kad mėnulyje auga auksinės gėlės, kad laša auksinis medus. Mėnulis sukelia svajones: poetas norėtų ten turėti namelį ant kraterio šlaitų ir gyventi kartu su mėnulio fazių keitimusi — kas mėnesį naujai užgimti ir mirti su delčia.

Trečiasis knygos skyrius skaito užrašus mėnulyje. Juos įrašė savo įmintomis pėdomis astronautai, įrašė astronomai, vardais pavadindami mėnulio lygumas, smėlio dykumas, negyvus kalnus ir užgesusių vulkanų kraterius. Mirtis paženklino visą mėnulio peizažą, nes ten nėra nei vandens, nei vėjelio dvelkimo, nei žalumos. Ir dėlto mėnulis rašo žemei lyrišką laišką, prašydamas atsiųsti vieversėlį, atsiųsti margą peteliškę, pavasario vėjelį, kuris krateriui prakalbėtų želmenio kalba.

Ketvirtas knygos skyrius "Saulės vyno lašas" lyriškai apžvelgia saulę, kuri reiškiasi kaip kielikas, per kraštus lašinąs į erdves karštą vyną, ir visas devynias saulės palydoves — planetas: Merkurijų, Venerą, Žemę, Marsą, Jupiterį, Saturną, Uraną, Neptūną ir Plutoną. Kiekvienai planetai surandamas taiklus epitetas, išreiškiąs ir lyrinį poeto santykį.

Ir paskutinis skyrius "Sietynas mano sode" fragmentiškai atskleidžia poeto lyrinius ryšius su visata. Prieblandoje ežerus prisnigo žvaigždžių. Kas naktį, praskleidęs debesį, jis ieško Paukščių Tako žvaigždyne kidžių įtaka neslepiama.

Filme skyrybos veja skyrybas, gyvenama tik susidėjus be jokių vedybų. Jaunos mergaitės augina kūdikius be tėvų — kaip Amerikos didmiesčiuose. . .

Vieną kartą minimas iš Rygos atvykęs tipelis. Lietuviai neminimi.

Filmo rankraštis apgalvotas. Atrodo, taikomasi prie plačiosios rusų masės pageidavimų, labai norima įtikti ir politiniu požiūriu — apgauti užsieniečius.

Artistai neblogi. Filmuota kiek senoviškai. Pradedama ir baigiama linksma rusiška muzika, Maskvos vaizdais. Stengiamasi Maskvą parodyti pilną meilės, nuoširdumo, įvairumų. Net milicininkai draugiški. Filmas tiesiogine prasme nėra propagandinis, bet iš esmės labai prosovietinis. Daugeliui užsieniečių sudarys klaidingą nuomonę apie Maskvą ir Sovietų Sąjungą.

Kaip pavyzdį išrašome čia laisvo ritmo eilėraštį "Gelmių spalva", kuriame su visatos didybe rišama ir žmogaus egzistencija:

Anapus stiklo
džiaugiasi naktis
gelsva gelmių spalva.
Anapus stiklo saulė —
spindinti žvaigždė.
Ir už mėnulio
susimąsčiusio tylos,
priėję prie nematomo gyvenimo
ribos,
ant Omegos slenksčio atsisėsim
pasidžiaugt
gelsva gelmių spalva.

A. Radžiaus poetinis žodis yra vaizdus ir labai taupiai taiklus. Daugumas eilėraščių — trumpučiai, kondensuoti. Tas mažakalbumas ir yra A. Radžiaus stiliaus dorybė. Kas mėgsta atviromis akimis pažvelgti į didžiąją visatą, į jos didybę ir paslaptis, A. Radžiaus nauju astronominės poezijos rinkiniu galės tikrai pasigrožėti.

Aleksandras Radžius, PRIIMK MANE, MĖNULI. Eilėraščiai. Viršelį nupiešė dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Išleido "Ateitis" (17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075) 1980 m. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Čikagoje. 84 psl., kaina $5.00.

Filmų pasaulyje

ALGIRDAS GUSTAITIS

"Maskva netiki ašaromis"

Trys jaunos mergaitės, atvykusios į Maskvą, bando įsikurti. Jų nuotykiai. Spalvotas sovietų filmas, 148 min. ilgumo. Rodomas "Academy of Motion Pictures Arts and Sciences" kaip vienas geriausių užsieniečių filmų.

Mergaitės gražios. Laimės ar apsukrumo dėka laikinai apsigyvena atostogų išvykusios pasiturinčios šeimos bute. Čia jos vaizduoja augštesnio luomo gyvenimą, įsivelia į romansus.

Nesakytum, kad tai vyksta Maskvoje, nes krautuvės pilnos maisto, drabužių. Mergaitės perka ką ir kiek nori, kraunasi, greitai apsimoka ir nešasi namo. O namuose gražūs baldai, stereo, televizija, erdvūs butai.

Laisvalaikiais jos vaikšto gatvėmis, važinėja automobiliais, plačios vitrinos pilnos prekių, gerai apšviestos. Išvažiuoja gegužinei. Tenai bėgioja šunys, žmonės sėdi atsivežtose patogiose kėdėse, groja, dainuoja, valgo, geria.

Viena mergaitė fabrike moka pasitaisyti didelį presą; ją giria, rodo pavyzdžiu. Kitas darbininkas visų gerbiamas kaip geras mechanikas. Draugai klausia, kodėl nenori būti viršininku. Atsako, esą reikia ir eiliniams atlikti savo darbą gerai.

Skaičiusieji senesnius rusų rašytojus prisimena, kad ten apie veikėją, besiruošiantį pereiti iš vieno kambario į kitą, prirašoma keli puslapiai, kol pagaliau jis teikiasi padaryti keletą žingsnių. Vis tebėra manančių, kad tai rusų rašytojų talentas ištęsti, neduodant jokio veiksmo.

Šiame filme, rusams įsivėlus į gilesnes mintis, režisoriai sustabdo pradėtą veiksmą, staiga pradeda kitais asmenimis. Tenkinamasi paprastumu, be gilesnės minties, be analizavimų.

Kartais girdima užsieniečių (ispanų, amerikiečių) muzika. Veikėjai pavartoja svetimų žodžių (Čau, OK). Taigi vakariečių įtaka neslepiama.

"Nuo Mao iki Mozarto"

Amerikiečių parengtas spalvotas 88 min. filmas apie garsaus smuikininko Issako Sterno kelionę, koncertus, muzikinius patarimus ir šių laikų kiniečių muzikinį gyvenimą Pekinge ir Šanchajuje.

Komunistinėje Kinijoje mokiniai, norintys būti muzikais, priimami į valstybinę mokyklą nuo dešimties metų amžiaus. Nuo ryto iki vakaro mokomi įvairių dalykų labai disciplinuotai. Muzikos pamokas ruošia kiekvienas atskirai mažuose kambariukuose, stebint ir patariant profesionalams. Tokie jaunuoliai tuojau pradeda ir puikiai groja, bet 17-18 metų jaunuoliai neturi didelių talentų. Kodėl? Mat, kultūrinės revoliucijos metu vakarietišką muziką palaikę ir mokę profesoriai buvo keliolikai mėnesių uždaryti Pekinge į tamsius kalėjimus, baisiai niekinami. Dešimt nusižudė. Tuo laiku vyko kultūrinis persekiojimas. Dabar jau leidžiama groti vakarietišką muziką.

I. Sternas moko kiniečius geriau groti, suprasti, įsigyventi į muziką, kurios kiekviena gaida yra spalva ir gyvybės ląstelė.

Filmas įdomus, pilnas pasigėrėtinos muzikos, Kinijos vaizdų. Vertas pamatyti muzikiniu gyvenimu besidomintiems.

"Visą naktį"

Angliškai — "All Night Long". Išleido "Universal" filmų bendrovė.

Kaikas pageidauja, kad rašyčiau tiktai apie gerus filmus. Aš manau, verta paminėti ir bloguosius. Daug žmonių nežino, ką filmas žada. Nuėję apsivilia, gailisi sugaišto laiko, pinigų, grįžta bloga nuotaika.

Nesiduokite apgaunami garsiais vardais šiame filme — Gene Hackman ir Barbra Streisand. Filmas pradedamas ir baigiamas kvailai. Ne ką geresnis ir vidurys. Kiaurai neigiamas, baisiai nemoralus, nors nuogumo nėra. Prastas rankraštis, bloga režisūra, antraeilė vaidyba, o dainininkei B. Streisand neleidžia pasireikšti.

Atsiųsta paminėti

KALBININKAS JUOZAS SENKUS. Trumpa biografija, prisiminimai, darbai. Redaktorius — Pranas Naujokaitis. 1980 metai. Išleido "Darbininkas". Mecenatas — kun. Kazimieras Senkus. Kaina — $5.

ŠALTINIS, dvimėnesinis tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Redaguoja kun. S. Matulis, MIC. Adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

LITUANUS, the Lithuanian Quarterly, 1980, Volume 26, No. 4. Editor of this issue Jonas Zdanys. Subscription — $15.00 per year. "Lituanus", 6621 S. Troy, Chicago, Ill. 60629, USA.

SIETYNAS, lietuvių pensininkų žurnalas (rašytas mašinėle ir padaugintas), 1981 m. 7 nr. Redaguoja P. Enskaitis, administruoja A. Mingėla. Adresas: HL Pensininkų klubas, P.O. Box 1146, Hamilton, Ont. L8N 3R4 Išeina kas trys mėnesiai. Metinė prenumerata — $4.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

TRADICINĖMIS TAPUSIOS POEZIJOS DIENOS Čikagoje šiemet įvyks gegužės 29-30. Pagrindinis dėmesys jose teks prieš 30 metu išeivijoje pasirodžiusiai poezijos antologijai "Žemė". Paskaitą apie antologiją ir jos žemininkus skaitys poetas Tomas Venclova. Muzikinėje programoje bus panaudoti žemininkų poezijos tekstai. Poezijos Dienos jas rengiančio Jaunimo Centro kavinėje bus užbaigtos Vytauto Mačernio, Juozo Kėkšto, Henriko Nagio, Alfonso Nykos-Niliūno ir Kazio Bradūno kūrinių rečitaliu. Dienoms vadovaus K. Bradūnas.

KOMPOZ. a.a. JONAS ŠVEDAS, gimęs 1927 m. Vilkaviškyje, mirė Klevelande kovo 10 d. Velionis fortepijono studijas buvo pradėjęs Vilniaus konservatorijoje. Jas, papildytas kompozicija, tęsė Detmoldo muzikos akademijoje. Kompozitoriaus specialybę įsigijo 1958 m. Čikagos muzikos akademijoje. Persikėlęs į Klevelandą, visą laiką dirbo dėstytoju mokykloje "Music School Setlement". Pagrindinį dėmesį skyrė solo dainoms, fortepijono bei smuiko kūriniams. Pastaruoju metu ypač buvo susidomėjęs Henriko Nagio poezijos rinkiniu "Prisijaukinsiu sakalą". Net kelis jo eilėraščius panaudojo savo dainoms.

VILNIUI SKIRTĄ GRAFIKOS DARBŲ PARODĄ kovo 16 — balandžio 18 d.d. surengė lietuviškoji "Galerija" Čikagos centre. Didžioji darbų dalis yra susieta su Vilniaus universiteto 400 metų sukaktimi. Su savo kūriniais parodoj dalyvauja vilniečiai dailininkai — Gražina Didelytė, Saulius Skanas, Elvyra Kriaučiūnaitė, Eglė Kučaitė, Dalia Mažeikytė, Joana Plikonytė-Bružienė, Daina Steponavičiūtė, Domicelė Tarabildienė, Vija Tarabildienė ir Rimtas Tarabilda.

POETĖ ZENTA TENISONAITĖ-HELLEMANNS, gyvenanti Belgijoje, susidomėjo tapyba ir įstojo meno akademijon Lies mieste kaip laisva studentė. Ji bandys ieškoti poezijos tapyboje. Anot jos: "Mano eilėraščiai yra piešiniai, kuriuos retai kas supranta. Tapyba yra kalba, kuriai nereikia žodžių."

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJA Los Angeles mieste, Kalifornijoje, šiemet švenčia savo keturiasdešimtmetį. Jubiliejinis koncertas birželio 21 d. bus susietas su šios parapijos tradicine Lietuvių Diena. Koncertan pakviesti du Kanados dainininkai: sopranas Gina Čapkauskienė iš Montrealio ir tenoras Rimas Strimaitis iš Toronto. Jiems akompanuos vietinė pianistė Raimonda Apeikytė. Programos pranešėja sutiko būti filmų ir televizijos aktorė Rūta Lee (Kilmonytė-Lowes).

LITERATŪROS VAKARE, kurį Niujorko bei apylinkių lietuviams vasario 14 d. surengė Vaižganto kultūros klubas Brooklyne, mažojoje Kultūros Židinio salėje, amžiaus septyniasdešimtmečio proga buvo pagerbtas rašytojas ir knygų leidėjas Stepas Zobarskas. Apie jo kūrybą bei literatūrinę veiklą kalbėjo Stasys Santvaras iš Bostono. Sukaktuvininkas spaudoje reiškiasi nuo 1928 m., yra išleidęs daug novelių knygų, du kartus laimėjęs premijas už kūrinius jaunimui. Jo novelių yra išversta į prancūzų, vokiečių, anglų ir italų kalbas. 1947 m. V. Vokietijoje buvo išleistas jo novelių rinkinys "Das Lied der Sensen" ("Dalgių daina"). Dar didesni sukaktuvininko nuopelnai yra knygleidyboje, nes jis 1961 m. įsteigė "Manyland Books" leidyklą Woodhavene, N.Y., garsinančią lietuvių rašytojų kūrinius anglų kalba. Brooklyne surengtas literatūros vakaras pakeitė negalėjusią įvykti tradicinę dailės parodą Vasario 16 proga. Be sukaktuvininko S. Zobarsko, jame savo kūrinius skaitė poetai — Leonardas Andriekus, Stasys Santvaras ir Kotryna Grigaitytė. Aktorius Vitalis Žukauskas programon įsijungė S. Zobarsko novele "Monsinjoro suoliukas". Vakarui vadovo Paulius Jurkus. Jo metu buvo pranešta, kad Lietuvių Rašytojų Draugijos 1980 m. premiją vertintojų komisija paskyrė literatūros vakare dalyvavusiai Kotrynai Grigaitytei už jos poezijos rinkinį "Marių vėjui skambant".

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENŲ PROGA Adelaidėje buvo surengta kelis skyrius turėjusi dailės paroda. Vienas jų teko menininkui Vytauto Vosyliaus ir Vytauto Neverausko nuotraukoms. V. Vosylius atstovauja senajai fotografų kartai, šia sritimi susidomėjusiai dar Lietuvoje, kur jam teko tarnauti karo aviacijoje. Jo nuotraukos 1936 m. pasiekė "Kario" žurnalą ir netgi puošdavo jo viršelius. Su nuotraukom nesiskyrė ir atvykęs Australijon. Jų rinkinėlį jis pasiūlė turizmo biurams. 1962 m. V. Vosyliaus nuotraukos su Australijos gamtovaizdžiais laimėjo pirmas vietas, atsidūrė įvairiose brošiūrose bei reklamuose. Priklauso Adelaidės "Camera" klubui, dalyvauja Australijos ir tarptautinėse parodose, laimėdamas premijas. Vytautas Neverauskas yra jūros biologas, palyginti neseniai pradėjęs fotografuoti, pastaruoju metu susidomėjęs povandeninių nuotraukų technika. Jo nuotraukose netrūksta jūros vaizdų, o fotografuodamas žmones stengiasi atskleisti jų charakterį, jausmus bei mintis.

SAVO KONCERTŲ SERIJOJE Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje smuikininkas R. Katilius ir pianistė L. Lobkova atliko dvi naujas lietuvių kompozitorių sonatas — P. Dikčiaus "Medžioklę" ir F. Bajoro "Prabėgusius metus". Abi jos yra keturių dalių. P. Dikčius savo kūrinyje stengiasi vaizduoti medžioklę, ją pradėdamas fortepijono "šūviu", toliau lyg ir pereidamas prie gamtos vaizdų, medžiotojų dainos poilsio metu. F. Bajoro sonata "Prabėgę metai" atspindi žmogaus gyvenimą. Tai liudija keturi sonatos dalių pavadinimai — "Įžanga", "Vaikystė", "Konfliktas" ir "Einantis gyvenimo laikas". "Įžangoje" netrūksta liaudies muzikos atgarsių — raudų, dainų, šokių. Nekaltus vaikystės žaismus su ramia laiko tėkme atskleidžia antroji dalis. Širdies smūgius, susipynusius su lyriškais vaizdais, primena trečioji sonatos dalis. Ketvirtojoje jaučiamas iš širdies gelmių kylantis riksmas, o muzikos nutrūkimas trim pizzicato gaidom tampa klausimu, kas bus toliau?

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS į repertuarą įtraukė vieną vėlyvųjų norvego dramaturgo H. Ibseno veikalų — "Junas Gabrielis Borkmanas". Premjerą paruošė vyr. rež. H. Vancevičius su dail. V. Idzelyte. Vaidmenis premjeriniame spektaklyje atliko aktoriai — R. Adomaitis, M. Rasteikaitė, L. Noreika, J. Kisielius ir V. Mainelytė.

MAŽOSIOS GRAFIKOS PARODĄ vilniečiams centrinėje Mokslų Akademijos bibliotekoje surengė Alfonsas Čepauskas, sutelkęs apie 100 savo kūrinių. Juose buvo vaizduojama Vilniaus universiteto architektūra, žmogaus veikla, jo santykis su technika. Didžioji rodinių dalis betgi buvo miniatūriniai knygženklai — tokio dydžio, kad juos galima klijuoti į knygas. Buvo išleistas ir originalus miniatūrinis parodos katalogas.

MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE vilniečiai susitiko su rašytoju Saulium Šalteniu. Skaitytojams jis yra pažįstamas kaip novelių, apysakų ir pjesių autorius. Pokalbiui su S. Šalteniu vadovavo literatūros kritikas Algis Kalėda Jame taipgi dalyvavo Vilniaus jaunimo teatro režisorės Irena Bučienė ir Dalia Tamulevičiūtė, pagrindinius vaidmenis S. Šaltenio pjesėse sukūrę šio teatro aktoriai.

VILNIAUS LIAUDIES MEISTRŲ SALONE savo tekstilės darbų parodą turėjo Irena Urbanavičienė. Ji yra pasirinkusi senąją liaudies amatų šaką — pinikus. Paroda turėjo apie 50 suvenyrinių dirbinių — dekoratyvinių verpsčių, kilimėlių, padėklų gėlių vazonėliams, rištų moteriškų rankinukų, piniginių, dirželių, papuošalų su Zodiako ženklais. Pirmąją I. Urbanavičienės mokytoja buvo jos anyta, supažindinusi su mazgų raišiojimu.

ANTRĄ ŠIO SEZONO PREMJERĄ paruošė Šiaulių dramos teatras. Jai buvo pasirinkta J. Slaviko pjesė "Suaugusi jauno žmogaus duktė". Spektaklį režisavo R. Steponavičiūtė, scenovaizdžius sukūrė dail. D. Dokšaitė, vaidmenis — aktoriai P. Piaulokas, E. Jasnauskaitė, R. Krilavičiūtė, E. Pauliukonis, S. Jakubauskas, V. Baranauskas ir E. Leonavičiūtė.

POETĄ FAUSTĄ KIRŠĄ, mirusį 1964 m. sausio 5 d. Bostone, jo 90-tojo gimtadienio proga "Literatūros ir Meno" vasario 28 d. laidoje prisiminė Jonas Šlekys. Jis tiksliai aprašo jo gyvenimą, kūrybą, atliktus vertimus. J. Šlekio išvada: "Didžioji F. Kiršos kūrybos dalis yra susijusi su simbolizmu bei neoromantizmu. Poetas savo kūryboje skynė kelią lietuvių intelektualinei lyrikai, plėtė poetinį žodį, į eilėraštį įvedė ir bandė supoetinti filosofines abstrakcijas. Būdamas vientisos pasaulėjautos, abstraktaus filosofinio mąstymo, F. Kirša ilgame lietuvių lyrikos ieškojimų, blaškymosi, paklydimų ir atradimų kelyje sugebėjo likti ištikimas savo meniniams bei gyvenimiškiems principams . . ." Velionies poezijos rinktinė "Pelenai" 1969 m. buvo išleista Vilniuje.

LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SĄJUNGOS Kauno skyrius šiemet mini savo veiklos dešimtmetį. Jo sekretoriaus kompoz. Giedriaus Kuprevičiaus pranešimu, muzikinis gyvenimas Kaune pokario metais buvo kiek pritilęs, bet dabar jau yra atsigavęs. Veikla turi dvi kryptis — kūrybinio ir visuomeninio darbo. Skyrius su Kauno profsąjungų rūmais išsigudė "Muzikos savaites", turi "Kontrapunkto" programą televizijoje, muzikinius trečiadienius J. Paleckio vardo bibliotekoje. Muzikiniame Kauno teatre rengiami kauniečių kompozitorių simfoninių kūrinių koncertai, jame buvo įsteigta elektroninės muzikos grupė "ARGO". Skyriaus narių eiles neseniai papildė jaunosios muzikologės A. Bakšytė, J. Urbonavičiūtė ir kompoz. V. Bartulis. Aktyvūs tebėra du veteranai kompozitoriai — muzėjaus varpais skambinantis Viktoras Kuprevičius, neseniai atšventęs amžiaus aštuoniasdešimtmetį, ir Jonas Dambrauskas, kuriam š.m. gegužės 23 d. sukaks 89 metai. Pastarasis tvarko kūrybinį savo palikimą. Pats G. Kuprevičius Vilniaus operos ir baleto teatrui įteikė partitūrą savo operos "Su visu šiuo pasauliu". Ji sukurta pagal P. Dirgėlos novelių apysaką. **V. Kst.**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14 %
term. indėlius 6 mėn. 13¼ %
term. indėlius 1 metų 12½ %
term. indėlius 3 metų 12 %
pensijų s-tą 13 %
taupomąją s-tą 10¼ %
spec. taup. s-tą 13 %
depozitų-čekių s-tą 6 %
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 15 %
mortgičius nuo 14 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Klevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai Vasario 16 iškilmių pamaldose Nuotr. V. Bacevičiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tvirtinimas pakenktų dabartiniams geriems ryšiams tarp Kanados ir Britanijos, o ateityje paliestų ryšius ir su Britanijos Bendruomene. Pasak Toronto dienraščio "The Globe and Mail" vedamojo, tai buvo paštu pasiųstas kumštis Britanijai.

Winnipege posėdžiavo teisingumo ministeriai aštuonių Kanados provincijų, nepritariančių min. pirm. P. E. Trudeau siekiamoms konstitucijos reformoms. Jie bandė surasti formulę, kuri būtų priimtina min. pirmininkui P. E. Trudeau, kad konstitucijos parsivežimas Kanadon būtų atliktas visų vyriausybių vardu. Oficialiai ta formulė tebėra nepaskelbta, nes ją turi patvirtinti provincijų premjerai. Neoficialiai kalbama, kad ji liečia konstitucijos pakeitimus ateityje. Seniau provincijos norėjo, kad pakeitimai būtų pasiekiami visų vyriausybių susitarimu, o min. pirm. P. E. Trudeau nori užsitikrinti visuotinio referendumo teisę. Pagal naująją formulę, provincija jai nepatinkamus pakeitimus galėtų sustabdyti tik tokiu atveju, jeigu jos parlamentas juos atmestų dviejų trečdalių balsų dauguma. Šiam naujam provincijų pasiūlymui nebeliko pakankamai laiko. Spėjama, kad konstituciniai debatai Kanados parlamente bus užbaigti dar prieš Kvebeko parlamento rinkimus balandžio 13 d. Esą tą skubėjimą diktuoja galima Kvebeko liberalų ir jų vado C. Ryano pergalė. Jis yra įsipareigojęs tęsti kovą prieš konstitucijos pakeitimus, jeigu perimtų valdžią iš separatizmo siekiančio dabartinio premjero R. Levesque. Tokiu atveju kiltų neišvengiama kova tarp dviejų broliškų liberalų partijų: konstitucijos reformų siekiančios federacinės partijos ir jas atmetančios provincinės partijos Kvebeke.

Rinkiminiame Kvebeko parlamento vajuje abi pusės švaisto visą eilę pažadų. Liberalų vadas C. Ryanas įsipareigojo sumažinti suvaržymus anglų kalbai. Pagal separatistinės Kvebeko partijos ir jos vado premjero R. Levesque priimtą įstatymą, krautuvių pavadinimai jų iškabose bei vitrinose leidžiami tik prancūzų kalba. Tai liečia ir reklamines lentas. Liberalų pergalės atveju vėl būtų leidžiama vartoti abi kalbas — prancūzų ir anglų. Valdžios įstaigos tada taip pat būtų įpareigotos vartoti anglų kalbą, jeigu kas nors to pareikalautų. C. Ryanas taip pat sumažintų suvaržymus ir angliškoms mokykloms. Dabartinis įstatymas nr. 101 angliškas mokyklas leidžia lankyti tik tų šeimų vaikams, kurių vienas tėvų išsilavinimą anglų kalba yra gavęs Kvebeko provincijoje. Šį principą C. Ryanas žada gerokai praplėsti, įskaitydamas vieno šeimos tėvų turėtą angliškąją išsilavinimą betkur Kanadoje ar net ir visame pasaulyje.

Kūdikių pirkimu spauda pavadino premjero R. Levesque pasiūlytą finansinę paramą namus perkančioms šeimoms, kurios jau turi bent vieną vaiką. Pirkdamos naują namą, jos gautų $10.000 paskolą be palūkanų arba sumažintomis palūkanomis, o paskola perkančioms nenaują namą siektų iki $6.000. Gimus antram, trečiam ir ketvirtam vaikui, iš paskolos būtų atskaitoma po $2.000. Tai sudaro nemažą $6.000 sumą, kurios nereikėtų grąžinti. Nors premjeras R. Levesque teisinasi, kad šiuo projektu norima sustiprinti namų statybą bei jų pareikalavimą, iš tikrųjų jam rūpi prieauglio padidinimas provincijoje.

Nemokamų vaistų siuntimą Lenkijon Otavoje planuoja grupė lenkų kilmės gydytojų, kuriai vadovauja dr. R. Wierbicki, medicininio komiteto pirmininkas Kanados Lenkų Kongrese. Ši grupė lėšas žada telkti iš lenkų kilmės gydytojų, o dalį vaistų gauti iš lenkų vaistininkų. Kanados užsienio reikalų ministerija yra susirūpinusi lenkų kilmės Kanados piliečių likimu Lenkijoje, kur gali kilti politinis chaosas ar prasidėti sovietinė invazija. Lenkijon važiuojantys ar ten gyvenantys Kanados piliečiai raginami registruotis Kanados ambasadoje Varšuvoje. Kanada turi 250.000 lenkų imigrantų. Apie 4.-5.000 jų kasmet apsilanko Lenkijoje. Tokių turistų iš Kanados Lenkijoje betkada gali būti keli šimtai. Be jų, Lenkijoje gyvena 235 Kanados piliečiai, kurių apie 80 yra įsikūrę Varšuvoje. Suirutės ar invazijos atveju norima turėti turistų ar ten gyvenančių Kanados piliečių sąrašą su jų adresais, kad jiems galėtų padėti Kanados ambasada.

SPORTAS

ŽALIAUSKAS VĖL PIRMAUJA

Aleksandras Žaliauskas, 9 metų, vėl pirmauja kaip vispusiškas lengvaatletis. Kovo 21 d. įvyko Ontario prieauglio klasių varžybos York universiteto lengvosios atletikos pastate. Aleksandras laimėjo tris pirmas vietas savo amžiaus "Tyke" grupės ir vieną antrą vietą šuolyje į tolį pasekme 4.23. Rezultatai pirmų vietų buvo 50 m bėgime 7.4 sek., 200 m bėgime 31.1 sek. ir šuolis į aukštį 1.18 m.

Visos šitos pasekmės buvo Aleksandro geriausios, ir jis tapo laimėtoju "Tyke" grupės individualinio medalio.

Visos šitos pasekmės yra geresnės už jo amžiaus lietuvių ir baltiečių rekordus.

Krepšinio žaidynės

Kanados sporto apygardos krepšinio žaidynės įvyks balandžio 11-12 d. Hamiltone.

ŠEŠTADIENĮ, BALANDŽIO 11
Westdale High School
(Main St. West ir Longwood Rd.)

9.00 v. vyrų B Kovas II — Aušra
Kovas I — Vytis
10.30 v. jaunių A Kovas — Vytis
jaunių B Aušra — Vytis
12.00 v. vyrų B Aušra — Tauras I
Vytis — Tauras II
13.30 v. vyrų A Aušra — Kovas
jaunių A Aušra — Vytis
15.00 v. vyrų B Tauras I — Kovas II
Tauras II — Kovas I

SEKMADIENĮ, BALANDŽIO 12
Mohawk College
(Upper James ir Fennel)

9.00 v. jaunių C Aušra — Kovas
10.30 v. jaunių A Aušra — Kovas
12.00 v. vyrų B dėl III-IV vietos
13.30 v. vyrų B baigminės rungtynės
15.00 v. vyrų A Aušra — Kovas

KS apygarda

SPORTAS LIETUVOJE

Raminta Šupilaitė, 14 metų amžiaus moksleivė iš Kauno, pasiekė gražių laimėjimų Sovietų Sąjungos ir R. Vokietijos jaunučių plaukimo varžybose Halleje. Dvi pirmąsias vietas ji laimėjo plaukimuose nugara, 100 metrų įveikusi per 1 min. 6,02 sek., 200 metrų — per 2 min. 26,15 sek.. Šie rezultatai pagerino ne tik Lietuvos mergaičių, bet ir merginų bei moterų rekordus. Trečią pergalę R. Šupilaitė su savo komandos draugėmis išsikovojo kombinuotoje 4x100 estafetėje.

48-tosios augščiausios vyrų krepšinio lygos pirmenybės vėl baigėsi Maskvos kariškių CASK klubo pergale, pasiekta jau devynioliktą kartą. Iš 34 sužaistų rungtynių šis klubas laimėjo 29, II vietoje su 22 laimėjimais palikęs Kijevo "Strojitelį", III v. su 21 laimėjimu — Leningrado "Spartaką". Kauno "Žalgiris", pernai laimėjęs sidabro medalį, šiemet nusmuko į IV vietą, išsikovojęs tik 19 pergalių. Kritimas vis dar teisinamas "Žalgirio" dalyvavimu Europos taurių laimėtojų turnyre, kuris žalgiriečiams taip pat buvo nesėkmingas. Tame turnyre dalyvavo ir Maskvos CASK klubas, turėjęs pakankamai jėgų laimėti augščiausios lygos pirmenybes. Belieka džiaugtis bent tuo, kad "Žalgiris" tebėra pirmajame augščiausios lygos geriausių komandų šešetuke, kovojančiams dėl aukso, sidabro ir bronzos medalių.

Vilniaus "Statybos" krepšininkai pirmenybių kovas užbaigė antrojoje augščiausios lygos grupėje, turėjusioje septynias komandas. Joms teko sužaisti po 36-rias rungtynes. Vilniaus "Statyba" su 19 laimėjimų užsitikrino VII vietą, kuri yra I-ji toje grupėje. Labai galimas dalykas, sekančiais metais vilniečiai krepšininkai įkops į geriausių augščiausios lygos komandų šešetuką. Po šių pirmenybių iš augščiausios krepšinio lygos iškrito XIII-je vietoje atsidūręs Novosibirsko "Lokomotyvas", XII-je — Taškento "Universitetas". Šios komandos grįžta pirmojon krepšinio lygon. Augščiausioje lygoje jas pakeis pirmosios lygos laimėtojas. Neaiškus likimas lieka Rygos VEF komandos, kuri augščiausios lygos pirmenybes užbaigė XI-je vietoje. Jai teks sužaisti trejas rungtynes su antrąja pirmosios lygos krepšinio komanda. Pralaimėjimas Rygos krepšininkus gali išstumti į pirmąją lygą. Normaliai augščiausia krepšinio lyga turi 12 komandų, šiemet betgi jų skaičius buvo padidėjęs iki 13. Dabar jį vėl siekiama sumažint iiki 12-kos atrankinėmis Rygos krepšininkų kovomis su antrąja pirmosios lygos komanda.

Lietuvos jaunių stalo teniso pirmenybės buvo surengtos Mažeikiuose. Jose nedalyvavo pernykščiai čempijonai — Z. Rusakevičius, J. Danilevičiūtė, tuo laiku kovoję sąjunginėse varžybose. Naujais Lietuvos jaunių čempijonais tapo vilnietė Eugenija Valaitė ir kaunietis Švajūnas Žalenekas. Merginų dvejeto kovas laimėjo E. Valaitė ir kaunietė R. Dolotovaitė, vaikinų — kauniečiai A. Žalenekas ir A. Zaikauskas, mišraus dvejeto — kauniečiai A. Baltrimavičius ir R. Dolotovaitė.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Ateitininkų žinios

Jauniams. Balandžio 5, sekmadienį, 4 v.p.p., bus koncertas Hamiltono Aušros Vartų parapijos salėje. Visi jauniai ir jų tėveliai bei visi kiti ateitininkai yra skatinami dalyvauti.

Moksleiviai ateitininkai kovo 16 d. suruošė pyragų išpardavimą. Surinkta $21 Lietuvos kaliniams šelpti.

Studentų ateitininkų susirinkime kovo 16 d. kalbėjo Don Posterski iš "Inter-Varsity Christian Fellowship" tmea "Kas yra krikščionis?" ir aiškino, kaip mes galime būti geresni krikščionys.

Studentų ateitininkų kandidatų kursai bus gegužės 8-10 d.d. Skatinami dalyvauti visi ateitininkai bei jaunimas, kuris domisi šais kursais. Kandidatų kursų programoje nagrinėsime ateitininkų ideologiją bei istoriją. Informacijų teirautis pas Ritą 763-2136.

Studentų ateitininkų centro valdybos rengti pavasario kursai Dainavoje įvyko kovo 20-22 d.d. Dalyvavo ir keli studentai iš Toronto.

Metinė ateitininkų šventė Toronte — gegužės 22-24 d.d.

Moksleivių ir studentų rekolekcijos — gegužės 29-31 d.d. Wasagoje. Tema — "Dievas ir draugystė".

Studentų ateitininkų centro valdybos rengiama vasaros stovykla įvyks rugpjūčio 23-30 d.d. Tippacanoe, Ohio.

Skautų veikla

• LSS lituanistikos seminaras skautų-čių vadovams įvyks š.m. birželio 20-27 d.d. Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Mich. Seminarui vadovaus v.s. fil. D. Eidukienė. Rengia LSS lietuviškumo komisija. Lektoriais pakviesti v.s. kun. J. Vaišnys, J. Masilionis s. fil. dr. T. Remeikis, muz. F. Strolia. Dalyviais priimami 18 m. baigę vidurinę mokyklą ir vyresni. Mokestis — $110 asmeniui, įskaitant maistą ir nakvynę.

• Skrajojantiems draugininkių kursams Toronte pasibaigus, gauti įdomūs ir teigiami dalyvių komentarai. Kursų metu išrinktos draugiškiausia Dana Barakauskaitė, lietuviškiausia Rebeka Rauth ir skautiškiausia — Birutė Batraks.

• Skautininkų sueigoje kovo 22 d. pasidalyta rūpimais klausimais ir nutarta sušaukti specialią sueigą LSS rinkimų reikalu. Ačiū šeimininkei J. Empakerienei už vaišes.

• Mindaugo dr-vės sueiga — balandžio 6 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje. Č. S.

All Languages Service
NOTARIZUOTI VERTIMAI
IR VERTĖJAVIMAS PER 70 KALBŲ
361-0303
SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

MAE-LAINE BRIDALS
Yra pasiruošusi jums patarnauti gražiausiais pavasario bei vasaros vestuviniais drabužiais — nuotakų, pamergių ir kasdienine apranga.
Krautuvė atidaryta: nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 9 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 6 v.v.
1603 Clarkson Rd. N.
Mississauga, Ontario
(Clarkson Rd. Plaza)
Telefonas 823-5960
Kreipkitės: Mrs. Ona Stončius

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14 % už 90 dienų term. indėl.
13¼% už 6 mėn. term. indėlius
12½% už 1 m. term. indėlius
12 % už 3 m. term. indėlius
13 % už pensijų ir namų planą
13 % specialią taup. sąsk.
10¼% už taupymo s-tas
6 % už čekių -s-tas (dep.)

IMA:
15% už asm. paskolas
14% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBERS
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame siuntinių užsakymus.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

PRANEŠIMAS IŠ BUENOS AIRES

Lietuvių kongresas Argentinoje

Septintasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas Buenos Aires mieste, Argentinoje, š.m. vasario 11-15 d.d. susilaukė gana plataus atgarsio ir argentiniečių spaudoje. Šio kongreso ir Vasario 16 proga A. A. Mičiūdas, dirbantis "TELAM" žinių agentūroje, išsiuntinėjo informacijas Urugvajaus, Paragvajaus, Bolivijos, Peru, Brazilijos, JAV ir Maroko spaudai.

Ilgą ir gražų straipsnį apie VII PALK nutarimus kartu su nuotrauka įdėjo Argentinos dienraštis "La Prensa". Kitas dienraštis "Clarin" įdėjo trumpą aprašymą ir Adrianos Jocytės nuotrauką prie Laisvės piramidės po iškilmingų pamaldų katedroje.

Taip pat buvo išsiuntinėta Lietuvai Išlaisvinti Komiteto Argentinoje deklaracija Vasario 16 proga. Ją išspausdino Buenos Aires laikraščiai "La Prensa", "Conviccion", "La Nacion", "Nueva Provincia", Sante Fe provincijos — "El Litoral", Kordobos provincijos — "Los Principios".

Minėtoje deklaracijoje buvo pareikšta: "Atrodo, kad laisvasis pasaulis po ilgo snaudulio pradeda pabusti, ima suprasti agresyvumą sovietinės imperijos, siekiančios pasaulio hegemonijos, kuri prasidėjo ne Afganistano užpuolimu, ne Vengrijos ir Čekoslovakijos invazija 1956 ir 1968 m., ne dabartine grėsme Lenkijai. Sovietinė agresija prasidėjo daug anksčiau, būtent, 1940 m., kai Maskva sulaužė nepuolimo sutartis ir užėmė Lietuvą, Latviją ir Estiją. Ypač Lietuvoje okupantas susilaukė didelio pasipriešinimo iš visų lietuvių, kurie kovoja už krašto išlaisvinimą pagal savo išgales. Jie susilaukė rafinuoto sovietų teroro, rusifikacijos, kalėjimų, trėmimų, psichiatrinių ligoninių ir religijos persekiojimo. Tačiau lietuviai nepasiduoda tėvynės priešui.

Mes, lietuviai, ir jų vaikai, kurie gyvename Argentinoje, dar kartą norime išreikšti savo solidarumą bei moralinę paramą argentiniečiams, kurie taip drąsiai, teisingai kovojo ir laimėjo karą su tarptautiniu terorizmu, diriguojamu Sovietų Sąjungos."

Šis pareiškimas buvo perduotas ir per įvairias radijo stotis.

Paskutinė deklaracijos pastraipa, skirta Argentinai, pasiekė jos valdžios viršūnes. Vyriausias laivyno admirolas Armando Lambruschini pakvietė A. A. Mičiūdą su VLIKo pirmininku dr. K. Bobeliu į savo kabinetą ir padėkojo lietuviams už viešai pareikštą solidarumą kovoje prie teroristus (komunistus). Be to, jis pasveikino lietuvius Vasario 16 proga ir pažadėjo savo paramą.

Argentinos spauda ("La Nacion") nemažai rašė apie Vl. Šakalį ir Madrido konferenciją. Santa Fe dienraštis "El Litoral" įdėjo straipsnį apie Madrido konferenciją, pabrėždamas JAV delegacijos ko-pirmininko Max Kampelmano pareiškimą, smerkiantį žmogaus teisių pažeidimus sovietų okupuotuose kraštuose. **Kor. M.**

Lietuvių rankomis atnaujinta šventovė

DELHI, ONT. Lietuviai, tai kaip gero augalo sėkla — kur nukrenta, ten išleidžia šaknis ir vešliai auga. Taip atsitiko ir Delhi, Tillsonburgo bei Simcoe apylinkėse. Prieš eilę metų čia ėmė kurtis vienas po kito lietuviai tabako auginti. Jų skaičius padidėjo po II D. karo, kai atvyko nauja banga ateivių. Jie ėmė organizuotis, o 1959 m. įsteigė lietuvišką Šv. Kazimiero parapiją. Tam reikalui buvo nupirkta sena, gana apleista šventovė ir klebonija. Aprūpinę parapiją būtiniausiais reikmenimis, parapijos nariai nutarė savo šventovę atnaujinti. Tą darbą atliko 1964 m. dail. J. Bakis.

Per paskutinius 17 metų šventovės išvaizda paseno, nusidėvėjo. Kilo mintis vėl atnaujinti. Tik parapijiečių skaičiui sumažėjus, o dažymo kainoms iškilus, imta abejoti. Kilo mintis įveikti infliaciją, atliekant darbą talkos būdu. Sudaryta darbui organizuoti grupelė iš parapijos komiteto sekretoriaus P. Augaičio ir statybos specialistų — A. Kairio ir J. Vitkausko, o savanorių dažytojų susidarė visas būrys. Didesnė dalis darbininkų buvo iš naujų ateivių, bet ir tie jau nebe jaunuoliai. Kai vieną jų paklausiau, ar jam kas nors išsipildė iš jo vaikystės troškimų, atsakė "taip". Kai jį mažą mama šukuodavusi ir pešdavusi, norėjęs neturėti plaukų. Dabar tas jo troškimas išsipildęs . . . Esą daugumai parapijiečių tas troškimas išsipildęs.

Kovo 9 d. darbas pradėtas. Vyrai darbavosi dažydami, o moterys virė ir kepė, nes kasdien reikėjo pamaitinti apie 20 žmonių. Nors ir prireikė dažyti penkias eiles, bet per 5 dienas tas didžiulis darbas buvo atliktas. Sienos — kaip naujos, šventieji išmaudyti, grindys išmazgotos.

Pas kleboną sukrauta didoka krūvelė sąskaitų už dažus ir kitus reikmenis. Bet štai staigmena: vienas iš dažytojų, **Julius Strodomskis,** paima visas sąskaitas ir užmoka kaip auką parapijai. Be to, dar jis nupirko kilimą takui per visą šventovę. Šis Juliaus mostas buvo kaip koks vainikas užbaigai to darnaus savanorių savaitės darbo.

Sekmadienį parapijiečiai susirinko pamaldoms į gražią šventovę su pasitenkinimo šypsena veiduose, nes tas talkos darbas visus suartino ir lyg dvasioje atnaujino. Po pamaldų parapijos katalikių moterų skyrius pakvietė visus į parapijos salę bendriems pietums. Čia buvo pasidalinta įspūdžiais iš savaitės įvykių, be to, išklausyta Dalios Norkutės-McIntosh paskaita apie bankinius reikalus.

M. Norkus

• **Kas žygiuoja keliu, vadinamu "vėliau", baigia keliu, vadinamu "niekados".** **(Jonas-Paulius I)**

Šeštadieninės Montrealio mokyklos VI ir VII skyriaus mokiniai deklamuoja eilėraščių pynę Vasario 16 minėjime

VAKARAS KOVOJANČIAI SPAUDAI

Meninė dalis ir dr. Aleksandro Štromo paskaita

Toronte jau šešeri metai yra leidžiamas mėnraštis anglų kalba "Speakup", skleidžiantis antikomunistines mintis ir kovojantis už sovietų pavergtų tautų laisvę. Jo leidėjas yra kelių tautybių asmenų grupė su Giliaru Urbonu priešakyje. Šiai iniciatyvai paremti specialus lietuvių komitetas kovo 28 d. Lietuvių Namuose surengė vakarą.

Susirinkus gana gausiai publikai, rengėjų vardu įvadinį žodį tarė T. Stanulis, išvardindamas garbės komiteto narius su gen. Lietuvos konsulu dr. J. Žmuidzinu priešakyje. Dr. A. Pacevičius supažindino klausytojus su "Speakup" leidėjo bei redaktoriaus G. Urbono biografija.

Meninę dalį atliko hamiltoniškio "Aukuro" sekstetas "Daina" (T. Kalmatavičienė, M. Kalvaitienė, L. Stungevičienė, A. Matulicz, E. Kudabienė, A. Laugalienė). Pradėjo kupletais, apdainuojančiais torontiečių veiklą (E. Kudabienė, M. Kalvaitienė, L. Stungevičienė). Akompanuojant D. Deksnytei-Powell, sekstetas padainavo visą eilę naujai paruoštų dainų, sukurtų lietuvių ir nelietuvių kompozitorių. Įtarpuose aukurietės skaitė eilėraščius poetų — J. Aisčio, K. Bradūno, Putino, J. Degutytės, A. Čepaitės, B. Pūkelevičiūtės, H. Radausko, A. Sidabraitės. Klausytojams norėjosi žinoti ir atliekamų dalykų autorius, nes nebuvo nei spausdintos programos, nei pranešėjos (buvo suminėtas tik vieno kito eilėraščio autorius).

Pagrindinis šio vakaro dėmesys teko dr. A. Štromui, Lietuvos disidentui, atskridusiam iš Britanijos. Jis po vakarienės ilgokai, bet gyvai dėstė savo mintis apie išeivijos vaidmenį kovoje už Lietuvos laisvę, pabrėždamas, kad jai tenka daugiau nei pagalbinė pareiga (pasisakė prieš "uodegizmo" teoriją). Svarbu kovoti drauge su visomis pavergtomis tautomis, nes vienos Lietuvos balsas tarptautinėje plotmėje esąs persilpnas. Kovos skatintojas yra patriotizmas, apimąs tiesioginę ir netiesioginę pagalbą Lietuvai. Ryšium su ta mintimi dr. A. Štromas komentavo kun. dr. J. Šarausko mintis apie patriotizmą ir kitus dalykus, vietomis sutikdamas, vietomis kritikuodamas. Kvietė veikti kiek galint platesniu mastu per spaudą anglų kalba, nesiejant politinės savo veiklos nė su viena Kanados politine partija. Atsakydamas į klausimus, dr. A. Štromas pasisakė prieš betkurio lietuvių veiksnio naikinimą ir siūlė jų derinimą po viena viršūne.

Vakaro pranešėjas T. Stanulis perskaitė visą eilę gautų sveikinimų iš paskirų asmenų bei organizacijų (lietuvių ir nelietuvių). Jie buvo skirti "Speakup" laikraščiui ir jo leidėjui. Taip pat buvo pranešta, kad surinkta apie $1000 aukų minėtam laikraščiui. Baigiamąjį žodį tarė G. Urbonas, visiem nuoširdžiai padėkodamas. **D.**

ŠYPSENOS

Parinko Pr. Alš.

Skirtumas

Mark Twain buvo paklaustas, koks yra skirtumas tarp klaidos ir neapsižiūrėjimo. Rašytojas truputį pagalvojęs atsakė:

— Matot, jei vietoj savo prasto lietsargio paimsi svetimą puikų lietsargį, tai bus paprasčiausia klaida, bet jeigu vietoj savo gero lietsargio paimsi svetimą mankavertį, tai bus neapsižiūrėjimas.

Slogos pasekmės

— Na, už ką pakliuvai? — klausia kalinys savo naują kameros draugą.

— Už persišaldymą.

— Kaip tai?

— Neišlaikiau, nusičiaudėjau, ir pabudo šeimininkas. . .

Geri darbai

Klasės auklėtoja klausia mokinius:

— Pasakykite, kokius gerus darbus padarėte praėjusią savaitę?

— Aš padariau bent du, — tarė Tomukas.

— Kokius?

— Šeštadienį aš aplankiau tetą, ir ji tuo labai džiaugėsi.

— Sekmadienį išvažiavau, ir tuo teta dar labiau džiaugėsi.

Dramaturgas

Jaunas dramaturgas perskaitė Bernardui Shaw savo pirmąją komediją.

— Jūsų nuomonė?

— Tokią silpną pjesę leistina parašyti tik įžymiam dramaturgui. . .

London, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

Jau devyneri metai, kai eina "LKB Kronika". Yra labai sunku ir pavojinga Lietuvoje ją spausdinti bei platinti. Todėl mes čia laisvėje turime prisidėti prie jos ir kitų pogrindžio leidinių dauginimo ir platinimo. Mūsų pareiga informuoti pasaulį apie tai, kas vyksta laisvės neturinčioje Lietuvoje. Jiems ten labai reikalingos lėšos. Dirbantieji kviečiami paaukoti nors po šimtą dolerių į metus. Juk tai nėra didelė suma — mažiau negu 30 ct. arba pusė dėžutės cigarečių į dieną! Perlaidas ir čekius rašyti ir siųsti šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religiuos Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207, USA.

"Ir mes galime padėti platinti pogrindinę spaudą, informuoti pasaulį apie Lietuvą, remti jų pastangas lėšomis. Visa tai galime, jei tik norėsime. Jų kančios ir ribų nežinantis pasišventimas mus įpareigoja", — pareiškė baigdamas savo pranešimą kun. K. Pugevičius.

KAI PARDUOTUVĖ APGAUDINĖJA

Kartais jūs negalite apsispręsti — lyginote prekes, tikrinote kokybę, kėlėte visokius klausimus, o visdėlto likote "apstatytas".

Jeigu jus suklaidino pardavėjas ar skelbimas, turite teisę pasiskųsti. Ontario vartotojų ir komercinių ryšių ministerija pataria vartotojams rūpestingai apgalvoti prieš rašant skundą.

Skundas yra rimtas būdas iškelti savo problemą. Vartotojai, kurie rašo skundus, norėdami išlieti savo pyktį ar atkeršyti, patys jieško problemų.

Pirmiausia turėtumėte mėginti reikalauti atpildo iš organizacijos ar bendrovės, kuri pardavė gaminį ar patarnavimą. Jos gali patarti kreiptis tiesiai į gamintoją.

Apsisprendus skųstis, geriausias būdas yra parašyti laišką ir jame išdėstyti savo problemą. Aiškiai rašykite, jei galima — rašomąja mašinėle. Nuorašą pasilikite sau, originalą siųskite artimiausiam Vartotojų Patarnavimo Biurui (Consumer Services Bureau). Jeigu per tris savaites negausite patenkinamo atsakymo, galite užmegzti ryšį su biuru, kuris jau žino jūsų problemą.

Jeigu turite reikalą su vietos pirkliu, galimas dalykas, kad asmeninis pokalbis su reikalų vedėju greitai išaiškins visą reikalą. Priešingu atveju geriau yra laiškas, kuris apsaugo nuo telefoninio pasikarščiavimo bei atstūmimo.

Nukreipkite skundą į atitinkamą firmos skyrių, jeigu galima, į atsakingą asmenį. Šią informaciją galite gauti iš viešosios bibliotekos adresų knygos arba iš pačios bendrovės.

Kai skundžiatės raštu, laikykitės šių taisyklių:

Pradėkite laišką su adresu atsakymui.

Išdėstykite skundą ir pažymėkite, ar tai liečia pinigus, gaminį, patarnavimą, ar kitus dalykus.

Nurodykite netikusios prekės tikslias žymes, įsigijimo laiką, vietą, modelio numerį, aprašykite nepakankamą patarnavimą, įskaitant datą, vietą ir asmenis.

Baikite laišką, prašydami atsakyti į jūsų problemą.

Aiškiai pasirašykite laišką ir po parašu atspausdinkite savo pavardę rašomąja mašinėle arba parašykite ją spaudos raidėmis.

Ontario provincijoje jūsų teisės, kaip vartotojo, yra apsaugotos verslo įstatymu (The Business Practices Act).

Jei norite gauti daugiau informacijų, paskambinkite arba nueikite į artimiausią Vartotojų Patarnavimo Biurą. Patartina gauti nemokamą knygutę "The consumer's guide to the Business Practices Act" iš The Consumer Information Centre, Ontario Ministry of Consumer and Commercial Relations, 555 Yonge Street, Toronto, M7A 2H6. Tel. (416) 963-1111, collect (bus apmokėta gavėjo).

Vertė: **J. Str.**

DUOSNŪS RODNEY IR LONDONO LIETUVIAI. Londono ir Rodney lietuviai parodė nuoširdų dėmesį kun. K. Pugevičiaus pastangoms sutelkti daugiau lėšų kenčiančiai tikinčiajai Lietuvai. Septyniasdešimt penkias šeimas turinčiame Londone gauta $1.443, o West Lorne pamaldose iš Rodney apylinkės lietuvių surinkta $935. Iš Šiluvos Marijos parapijos, kuri apima tas dvi apylinkes, pasiųsta apvali $2.500 suma. Reikia atkreipti dėmesį ypač į tai, kad Rodney apylinkėje gyvena tik apie 15 šeimų ir todėl jų aukos vidurkis nuo šeimos yra per $50. **Buvęs**

A✝A

MARIJAI ROMEIKIENEI

mirus Lietuvoje,

jos sūnui ZIGFRIDUI ROMEIKAI ir jo šeimai reiškiame gilią užuojautą —

S. V. Paulioniai
P. Jefremovienė
L. Todorovic

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Lietuvių Operos žinios

Į **"Lituani"** operos spektaklius bilietai jau gaunami Vaznelių krautuvėje Čikagoje, 2501 W. 71st St. Telefonas: (312) 471-1424.

Spektaklių datos: birželio 13 d., 8 val. vak., birželio 14 d., 3 val. popiet, birželio 20 d., 8 val. vak.

Vieta: Marijos mokyklos auditorija, 67th ir S. California Ave.

Bilietų kainos — parteryje: 20, 17, 14, 12 dol., balkone: 17, 13, 10 dol.

Visi tie, kurie turi įsigiję bilietus anksčiau skelbtom datom, prašome juos pakeisti naujais.

Paštu bilietai užsakomi, pažymint spektaklio datą ir siunčiant atitinkamai sumai čekį, šiuo pavadinimu ir adresu **Lithuanian Opera Co., 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, USA.**

Dainuoja:

Dana Stankaitytė I ir III sp.	Algirdas Brazis I ir III sp.
Nerija Linkevičiūtė II sp.	Algis Grigas II sp.
Margarita Momkienė	Jonas Vaznelis I ir III sp.
Stefan Wicik I ir III sp.	Vytautas Paulionis II sp.
Rex Eikum II sp.	Bernardas Prapuolenis

Scenos reikalų vadovas — Jonas Paronis
Meninė priežiūra — dail. Vladas Vijeikis
Pastatymo produkcija — Kazys Oželis
Choreografija — Violeta Karosaitė
Chormeisteriai: Alfonsas Gečas, Emilija Sakadolskienė
Dirigento asistentas — Arūnas Kaminskas
Režisorius — Paul Williams
Dirigentas — Alvydas Vasaitis

Lietuvių Opera kviečia visus ir iš visur atvykti į Čikagą, organizuojant ekskursijas autobusais ar automobiliais, ir dalyvauti pirmą kartą Amerikoje statomoje mūsų laisvės tema sukurtos operos **"I Lituani" - Lietuviai** spektakliuose.

Norinčius kūno ir dvasios atgaivos kviečiame atvykti poilsiui į Nek. Pr. Marijos seserų sodybą Putname. Graži gamta ir jauki lietuviška nuotaika Jus atgaivins. Galimą pabūti kelias dienas, savaitę ar ilgiau. Apie savo atvykimą prašome pranešti šiuo adresu:
Ses. M. Margarita, I. C. C., Putnam, CT 06260, USA.
Telefonas 203-928-5828

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

iškirpkite
HOME J.&L. SULIMIERSKI
INCOME TAX
Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
žemiausios kainos į vakarus nuo Runnymede **2290 Bloor W.**
10% nuolaidos "T. Žiburių" skaitytojams
garantuotas patarnavimas per ištisus metus **769-4558**
iškirpkite

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200 prie Royal York Toronto, Ontario M8X 1C5
Telefonai: įstaigos (416) 231-4138 namų 249-2637

Advokatas Algis S. Pacevičius,
B.Sc.,LL.B.
2299 Dundas St. W., suite 303 Toronto, Ontario M6R 1X7 (Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai: įstaigos (416) 537-2643 namų 233-0303

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 **Walter Dauginis** 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Be jūsų paramos nebus lietuviškos spaudos!

Metinis "Tėviškės Žiburių"

SPAUDOS BALIUS

Numatyta pavasariškos nuotaikos programa: "ARO" choro vaidybinis dainų spektaklis, didžioji ir mažoji loterija, šokiai ("Good Time Boys" orkestras).

BE TO — ĮVAIRIŲ GĖRIMŲ BUFETAS IR ŠILTI VALGIAI, PARUOŠTI J. BUBULIENĖS

BILIETŲ KAINOS — $6 studentams — $3 (galerijoje). STALAI (10 asmenų) rezervuojami iš anksto "TŽ" administracijoje telefonu 275-4672. BILIETAI GAUNAMI "TŽ" administracijoje, sekmadieniais -- parapijų salėse po pamaldų.

Spaudos baliaus pradžia – 7 v. v., programos – 7.30 v. v.

Dalyvaukime visi, kad ateitis būtų šviesi!

RENGĖJAI

– balandžio 25, Atvelykio šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijoje. Per paskutiniuosius keletą metų žymiai sumažėjo parapijos parengimai. Pvz. prieš 10 metų suruošdavome vakarienes — Kazimierinių, Margučių, metinės loterijos, Grybų, N. Metų sutikimą ir vasaros metu net 2 gegužines. Dabar pasitenkiname tik Kazimierinių ir Grybų vakarienėmis. Tiesa, šiais metais ir vėl turėsime Velykų ryto pusryčius. Pirmieji Velykų ryto pusryčiai buvo suruošti 1973 m., į kuriuos atsilankė per 300 asmenų.

Nepaslaptis, jog senstame ir jau esame ne tie, kurie buvome prieš 10 metų, o jaunoji karta netaip uoliai įsijungia į parapijos gyvenimą.

Į parapijos rengiamas vakarienes vis mažiau atsilanko vyresnės kartos atstovai. Juos ypač vargina stiprios šokių muzikos garsai. Visai kitas vaizdas, kai ruošiami pietūs parapijos svetainėje po 11 v. pamaldų sekmadieniais. Čia noriai ir gausiai dalyvauja ir vyresnioji karta, nes jie pietų metu gali laisvai pasikalbėti, pabendrauti, niekieno netrukdomi. Jie tą keletą valandų svetainėje praleidžia su malonumu. Kažin ar nereikėtų daugiau dėmesio atkreipti į tokius pietus ateityje?

— Mirė A. Drulis, 80 m., palaidotas kovo 20 d.

— Prieš 10 metų mūsų parapijoje buvo 414 šeimų, o šiandien 247. Jeigu niekas nepasikeis į gerąją pusę, t.y. jaunoji karta neįsijungs į aktyvų mūsų parapijos gyvenimą, tai po 10 ar 15 metų gal bus mūsų parapijos padėtis sunki. Reikėtų apie tai pagalvoti šiandien, o ne rytoj.

K. A.

Gauta telegramą iš Lietuvos, kad Skuode mirė mūsų klebono kun. J. Kubiliaus brolis Petras Kubilius. Kun. J. Kubiliui ir jo šeimos artimiesiems mūsų visos parapijos vardu giliausia užuojauta.

Labai sėkmingai praėjo metinis "Lito" susirinkimas. Dalvavo apie 300 žmonių. Į valdybą perrinkti — Romas Išganaitis ir Rūta Rudinskienė, į kredito komisiją — Justas Kibirkštis, revizijos — Robertas Bernotas. Naujas "Lito" vedėjas yra Bronius Niedvaras, o pasitraukusiai vedėjai Reginai Piečaitienei įteikta vertinga dovana.

Aldona Rudzevičiūtė ir Gintaras Nagys susižiedavo. Jų vestuvės numatomos dar šiais metais. Taip pat per ilgąjį Darbo šventės savaitgalį bus vestuvės Lilės Jonelytės su Yves Mainville.

Reginai Piečaitienei, laukiančiai šeimos, buvo surengti keli pobūviai, kurių metu būsimoji motina apdovanota įvairiomis vertingomis dovanomis.

Montrealio skautai ir skautės sparčiai ruošiasi Kaziuko mugei, kuri bus balandžio 4-5 d.d. Ji prasidės skautų sueigomis bei laužais ir baigsis įvairiomis jų darbų parodėlėmis, dirbinių pardavimu ir įdomia programa. Po ilgesnės pertraukos (pernai nebuvo Kaziuko mugės) šį graži tradicija vėl sugrįžo į Montrealį.

Jūrų šaulių kuopa "Neringa" ir šiemet sėkmingai surengė Juozų pietus AV parapijos salėje. Buvo pagerbtas su kitais Juozais kun. Juozas Aranauskas, šiuo metu einantis klebono pareigas. Jį sveikino šeštadieninės mokyklos atstovai, AV parapijos choras, Mindaugo šaulių kuopa, KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius ir kt. Šis parengimas Montrealyje jau tapo tradiciniu ir šiemet buvo surengtas su dideliu pasisekimu, juo labiau, kad programą atliko "Gintaro" ansamblio ateitis — gintarėliai: šokėjai ir muzikantai, paruošti seselės Teresės. Sėkmės mažiesiems gintarėliams ir didelė padėka seselei Teresei už jos didelį darbą.

N. B.

Montrealio Lietuvių Jaunimo Ansamblis

"GINTARAS"

rengia muzikinės plokštelės paruošimo

PABAIGTUVIŲ BALIŲ

Meninė programa, orkestras, šokiai ir vaišės

Vieta: **Aušros Vartų parapijos salė**

Laikas: **š.m. balandžio 25 d., 7 v.v.,**

Įėjimas: suaugusiems — 6 dol., moksl. — 3 dol.

Gintariečių tėvų komitetas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6%	Asmenines nuo	16.25%
Taupomąsias s-tas	11%	Nekiln. turto nuo	15.5%
Pensijų planas	13.5%	Čekių kredito	19%
Term. ind. 1 m.	13.25%	Investacines nuo	16%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki $10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

—Naujojo kilimo "Anapilis" sutiktuvės — balandžio 12, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje.

— Dėvėtų drabužių vajų tęsia Anapilio Moterų Būrelis ir prašo tinkamus vartojimui drabužius atvežti sekmadieniais į kilimo audėjų kambarį prie parapijos salės.

— Lietuvių kapinių aptvėrimui paaukojo $100 A. Gačionis; $50: V. Pliskevičius, M. Mickevičius; $40: P. ir E. Vindašiai.

— Gavėnios rekolekcijos bus balandžio 9-12 d.d. Mišios ir pamokslai bus 7.30 v.v., sekmadienį — 10 ir 11 v.r.

— Religinės paskaitos Šv. Rašto temomis vyksta Gavėnios trečiadieniais, 7 v.v., parapijos salėje Vadovauja sesuo Ignė Marijošiūtė.

— Mišios: balandžio 5, sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Juozą ir Agotą Augaičius, 11 v.r. už a.a. Adolfą Klemką, Gvazdaičių ir Sideravičių mirusius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Choras repetuoja pirmadieniais, 7.30 v.v.

— Terčiadienį, 5 v.p.p., konfirmandų pamoka, ketvirtadienį vakare — krikšto pamoka.

— Sekmadienį, balandžio 5, po pamaldų, U. Pleizgienės bute įvyks moterų draugijos susirinkimas. Moterų Gavėnios apmąstymas — balandžio 11 d., 7 v.v. Kalbės misijonierė Greta Hahn, giedos sol. H. Rožaitis bei parapijos choras, po to — vaišės.

Lietuvių Namų žinios

— Velykų stalo (balandžio 26) renginio bilietai parduodami LN raštinėje darbo valandomis ir sekmadienių popiečių metu. Jų kainos: suaugusiems — $10, pensininkams ir studentams — $8, vaikams nuo 6 iki 12 metų — $4.50, vaikams iki 6 metų — nemokamai.

— A.a. Romualdo Benoto, buvusio aktyvaus LN nario, 10-jų mirties metinių minėjimas rengiamas balandžio 4, šeštadienį: 10.30 v.r., pamaldos Prisikėlimo parapijos šventovėje, po pamaldų LN Vytauto D. menėje velionies prisiminimas. Velionies žmona kviečia draugus, pažįstamus ir LN narius dalyvauti.

— LN valdyba patvirtino įstojusius naujus narius, kurie įmokėjo po $100: K. Budrevičius, M. Adomavičienė, I. Jurcevičius, A. Tumosa, P. Gaidelis, A. Gudavičienė.

— Iš Užgavėnių karnavalo renginio pelno programoje dalyvavusioms 6 organizacijoms išmokėta po $50.

— "Aro" plokštelės vajui paremti LN valdyba nutarė įmokėti $250.

— Kovo 22 sekmadienio popietėje dalyvavo per 300. Svečių knygoje pasirašė dalyviai iš Sudburio: J. Bataitis, Birutė ir Justinas Stankai, jų dukrelės — Irena, Vida, Diana ir Joana, kurios atliko muzikinę programą Vl. Pūtvio šaulių kuopos pobūvyje kovo 21 d.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rekolekcijos, kurias veda kun. Paulius Baltakis, OFM, vyksta šią savaitę. Šiokiadieniais pamokslai ir Mišios 9.30 v.r. ir 7.30 v.v. Šį šeštadienį, 7 v.v., bendras pasiruošimas Atgailos sakramentui, po to Mišios ir pamokslas. Rekolekcijos baigiasi šį sekmadienį.

— Metinė parapijos vakarienė praėjo su dideliu pasisekimu. Parapijos choras, vadovaujamas sol. V. Verikaičio, atliko meninę programą. Kalbą pasakė kun. Paulius Baltakis, OFM, pranciškonų provincijolas.

— Šventoji Valanda su Švenčiausio adoracija — šį penktadienį, balandžio 6; Mišios ir pamokslas 7.30 v.v.

— Metinis parapijos susirinkimas — šį sekmadienį po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Bus renkama 10 naujų parapijos tarybos narių.

— Gavėnios paskaitos Šv. Rašto temomis bus balandžio 7 d. tema "Dievas ir velnias", balandžio 14 d. — "Golgotos šešėlyje". Paskaitos Paskaitos vyksta 7 v.v. Parodų salėje.

— "Share Life" rinkliava vyskupijos reikalams — šį sekmadienį.

— Informacijų apie parapijos rengiamą ekskursiją į Šv. Žemę, Romą ir Asyžių rugsėjo 13-26 d.d. galima gauti klebonijos raštinėje. Jau užsirašė nemaža grupė žmonių.

— Parapijai aukojo: A. Kantvydas $500 (ir Lietuvos religinei šalpai $500), A. S. Viskontai $100, A. Bliūdžius $100, O. Baziliauskienė $50. Parapijos skoloms (kalėdojant): J. Vaškela $100, A. R. Simanavičiai $100, R. M. Cherry $50, V. R. Stabačinskai $30, B. K. Poškos $25, S. B. Prakapai $25 ir kiti — po mažiau.

— Labdaros sekcija su KLK Moterų pagalba išsiuntė į Lenkiją 14 dėvėtų drabužių siuntinių. Turintieji neblogų, švarių, dėvėtų drabužių malonėkite atvežti į parapijos patalpas.

— Parapijos biblioteka šiuo metu turi 3530 knygų. Archyve yra 1500 knygų. Sudburio Lietuvių Bendruomenė padovanojo 500 knygų.

— Praėjusį sekmadienį pakrikštytas Matas-Arvydas, Jono ir Silvijos Freimanų sūnus.

— Dail. Elenai Urbaitytei sunegalavus, jos paroda, kuri turėjo įvykti balandžio 11-12 d.d., atšaukiama.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Marijoną ir Gotliebą Hirsch, 9 v. už Izidorių ir Magdaleną Kavalskius, 10 v. tretininkų intencija, 11.30 už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. už Joną Venckaitį.

KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos narių susirinkime kovo 22 d. dalyvavo gausus narių ir viešnių būrys. Paskaitą skaitė dr. O. Gustainienė. Sekantis susirinkimas — balandžio 26 d., po 11.30 v. r. pamaldų, Parodų salėje. Paskaitą skaitys adv. J. Kuraitė. Su dailiuoju žodžiu dalyvaus ir L. Nakrošienė. Narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

Sol. S. Žiemelytė, kuri ką tik išleisdino muzikinę savo plokštelę, balandžio 5, sekmadienį, atliks koncertinę programą Čikagoje, N. Pr. Marijos seserims paremti vakaronėje. Jai akompanuos muz. J. Govėdas.

Pajamų mokesčių blankus "Paramos" nariams, kurių pajamos neviršija $12,000, padės užpildyti Vyt. Rudaitis balandžio 11, šeštadienį. Norintieji šiuo patarnavimu pasinaudoti prašomi užsiregistruoti "Paramos" bankelio raštinėje.

Pomirtinė dail. Ados Peldavičiūtės paveikslų paroda rengiama balandžio 18-19 d. d. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Atidarymas — balandžio 18, šeštadienį, 3 v. p. p.

Kanados Liet. Kat. Kunigų Vienybės suvažiavimas — balandžio 28, antradienį, 1 v. p. p., Anapilio patalpose. Dalyvaus vysk. V. Brizgys ir padarys pranešimą apie aktualiuosius lietuvių katalikų veiklos reikalus ir numatomas plataus masto šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties iškilmes išeivijoje.

Lietuviška programa per kabelinę Graham televiziją perduodama kiekvieną ketvirtadienį, 7.30 v. v. 10-ju kanalu. Kabelinė Maclean-Hunter stotis lietuvišką pragramą rodys: balandžio 6, pirmadienį, 9.00-9.30 v. r., balandžio 8, trečiadienį, 2.30-3.00 v. p. p., balandžio 17, penktadienį, 8.00-8.30 v. v., balandžio 19, sekmadienį, 2.30-3.00 v. p. p., balandžio 21, antradienį, 5.30-6.00 v. p. p., balandžio 23, ketvirtadienį, 8.00-8.30 v. v., balandžio 27, pirmadienį, 10.00-10.30 v. r., balandžio 30, ketvirtadienį, 12.00-12.30 v. p. p. Šiomis programomis rūpinasi pensininkų klubo pirm. J. Karpis su savo talkininkais.

Artėja metinis "T. Žiburių" spaudos balius — bus Atvelykio šeštadienį Anapilio salėje. Jau platinami bilietai rezervuotiem stalam — galima užsisakyti telefonu arba laiškais. Taip pat platinami ir didžiosios loterijos bilietai. Joje galima laimėti spalvotą televiziją, radijo priimtuvą, vertingų paveikslų, skulptūrų, keramikos dirbinių ir t. t. Bus ir mažoji loterija, kurioje galės daiyvauti tiktai turintieji įėjimo bilietus į spaudos balių. Joje galės laimėti pvz. napoleoninį tortą ir daug kitų vertingų dalykų. Meninei programai vyrų choras "Aras" rengia specialų spektaklį, kuriame bus ne tik dainuojama, bet ir vaidinama. Spektakliui vadovaus muz. V. Verikaitis ir režisorė E. Kudabienė. Po meninės programos visi galės dalyvauti pavasario šokiuose, vaišintis žymios kulinarijos specialistės J. Bubulienės pagamintais valgiais ir gaivintis įvairiais gėrimais.

"Paramos" kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams balandžio 5 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

ANTANAS BUMBULIS
WALTER DAUGINIS
JUOZAS KARASIEJUS

Kandidatus gali siūlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštinėje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

Metinis "PARAMOS" Kredito Kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š.m. balandžio 5, sekmadienį, 3 valandą po pietų, Toronto Lietuvių Namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygutes.

VEDĖJAS

Kapinių informacija

Naujiems paminklams pamatai bus liejami š. m. balandžio paskutinę ir gegužės mėnesio pirmąją savaitę. Kas nori paminklus statyti, prašomi iki balandžio 25 d. pranešti kapinių komisijai. Adresai: Šv. Jono lietuvių kapinių komisija, 494 Isabella Ave., Mississauga, Ont. 1B5 2G2. Skambinti Pr. Ališauskui telefonu 273-3796.

Taip pat primenama, kad pagal naujas valdžios patikrintas taisykles negalima ant kapaviečių supilti kauburių, uždėti antkapių, aprėminti ar įrengti suolelių. Galima iki dviejų pėdų nuo paminklo sodinti gėles ar dekoratyvinius medelius.

Inf.

Televizijos programoje "Front Page Challenge" kovo 23, pirmadienį, 9.30 v. v., per CBC 5-jį kanalą buvo parodytas Simas Kudirka kaip minėtos programos dalyvis. Tam jis specialiai buvo atvykęs iš Niujorko. Gaila tik, kad toji programa neplačiai buvo žinoma iš anksto.

Ona Juodišienė su dukterėčiomis — detroitiške Danute Jankiene ir Toronto Prisikėlimo par. kat. moterų dr-jos skyriaus pirmininke Birute Čepaitiene porą savaičių viešėjo Urugvajuje. Buvo labai svetingai priimtos ne tik savo giminių — Montevideo "Ąžuolyno" taut. šokių grupės vadovo dr. Alfredo Stanevičiaus šeimos, bet ir daugelio tenai visai nepažįstamų tautiečių. Apie jų viešnagę Montevidėjaus mieste rašė ir Urugvajaus lietuvių katalikų biuletenis "Žinios" 11 nr.

PADĖKA

Pasibaigus mano muzikinės plokštelės išleidimo vargams, dėkoju iš širdies gilumos visiems prisidėjusiems: daktarei ir profesoriui Zubriams, p.p. Strazdams, p.p. Nešukaičiams, dr. A. Valadkai, Jonui ir Olei Petrauskams, Stasiui ir Irenai Petrauskams, Kaziui ir Rozai Rožauskams Detroite, Vytautui ir Vidai Paškovičiams, Janinai Pacevičienei, KLB Toronto apylinkės valdybai, Toronto Lietuvių Namų valdybai, Prisikėlimo parapijai.

Dėkoju ypač muzikui Jonui Govėdui už jo darbštumą, kantrybę ir nuoširdumą. Taip pat dėkoju kolegoms — Daliai Viskontienei, Vaclovui Verikaičiui, Lindai Marcinkutei, Herbertui Rožaičiui, prisidėjusiems prie Broniaus Budriūno "Maldos" atlikimo.

S. Žiemelytė

Sužeistas JAV prezidentas

Baigiant ruošti šį "TŽ" nr., radijas ir televizija paskelbė žinią, kad JAV prez. Ronaldas Reaganas kovo 30 d., 2.30 v. p. p., buvo sužeistas į kairiąją krūtinės pusę. Tai įvyko Vašingtone, išeinant prezidentui iš Hiltono viešbučio, kur buvo pasakęs kalbą darbininkų unijos susirinkime. Taip pat buvo sužeisti trys prezidento apsaugos pareigūnai. Prezidentas ir kiti sužeistieji buvo greitai nugabenti ligoninėn operacijai. Rašant šias eilutes buvo skelbiama, kad prezidento sužeidimas nesąs pavojingas. Žudikas, 23 m. amžiaus vyras, vietoje buvo suimtas.

Pagerbdamas agronomą a. a. K. Valaitį, jo bičiulis J. M. parėmė "T. Žiburius" $20.

Pagerbdamas a. a. Kazimierą Stankaitį, mirusį š. m. kovo 13 d., K. Tuba paaukojo "T. Žiburiams" $20.

Aukotojai. Lietuviškos spaudos rėmėja Laima Baltrėnas iš Kalifornijos atsiuntė "TŽ" auką $100, V. Pelda iš Čikagos — $75, J. Popikaitis iš Edmontono, pagerbdamas a.a. kun. Iz. Grigaičio atminimą, atsiuntė $25, Ona Čerškutė-Spidell iš Elmiros — $25 (a.a. Vinco Čerškaus atminimui).

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama" savo metinio narių susirinkimo proga išspausdino metinę apyskaitą atskira knygele. Tai jau 28-ta metinė apyskaita. Iš jos matyti, kad 1980 m. balansas yra $27,-648,782 (1979 m. $24,759,426). narių skaičius — 4752 (1979 m. — 4684). Pernai mirė 31 narys.

Toronto latvių savaitraštis "Latvija-Amerika" š. m. 12 numeryje išspausdino informaciją apie Vlado Šakalio paskaitą latviškai Toronto Latvių Centre kovo 9 d. Esą latvių kalbą jis išmoko būdamas koncentracijos stovyklose kartu su latviais. Jo paskaitos klausėsi 600 latvių. Kalbėjo apie rezistenciją Latvijoje ir Molotovo-Ribbentropo sandėrį. Laikraščio žiniomis, sovietiniuose daliniuose Afganistane esama apie 3000 latvių ir daug ukrainiečių. Prie informacijos pridėta Vl. Šakalio nuotrauka.

Ontario Meno Taryba kasmet skiria finansinę paramą menininkams ir meno grupėms. 1980 m. ji paskirstė $1,842,738 sumą 513 menininkų ir 237 meno grupėm. Gavusiųjų tarpe lietuviškų pavardžių nematyti. Kreipiamasi šiuo adresu: Ontario Arts Council, suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Tel. (416) 961-1660. Informacijos pareigūnė — Barbara Sheffield.

HIGH PARK rajone išnuomojamas butas iš trijų kambarių, virtuvės ir atskiros prausyklos. Skambinti tel. 532-5370 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

DŽIAUKITĖS GYVENIMU

naudodamiesi šilta, patogia antklode. Užsisakykite arba atnaujinkite pūkines bei plunksnines antklodes (kaldras), pagalves, miegmaišius ir pūkinius švarkus.

Telefonai 787-9021, 368-1017 Toronte

ANKSTYVAS PENSININKAS, romantiškas, bet vienišas viengungis, norėtų susirašinėti vedybų tikslu su lietuvaite ar be šeimos našle, 40-55 metų amžiaus. Rašyti "TŽ" adresu, pažymint ant voko "Vienišam".

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).